

Sistem de partide - VII -

apr.1934 –

Vezi fișierul anterior , **Partide VI.**

Atenție la succesiune : întâi Conversiunea , apoi Apărarea statului .

Sistem de partide - VII -	1
apr.1934 –	1
-----	6
Guvern Gh.Tătărăscu . Legislatura I.Sesiunea ordinară . febr.-apr.'34.....	6
- continuare -	6
-----	6
1.) <i>Legea apărării statutului</i> , Senat, Cameră , 2 - 5 apr.'34.....	6
A. <i>Expunerea de motive</i> , Victor Antonescu, Senat (2 apr.) , Cameră (4 apr.'34).....	7
▣ Necesitatea legii.....	7
▣ Răspunderea partidelor politice.....	7
▣ Extremismul : de stânga - de dreapta.....	7
▣ Membrii grupărilor dizolvate.....	8
▣ Aleșii grupărilor dizolvate	8
▣ Libertățile cetățenești.....	8
▣ Partidele de ordine	8
▣ Regimul Parlamentar.....	8
▣ Legislație represivă.....	8
▣ Drept comparat.....	9
1.a) DRIoanițescu ,2 apr.'34, ("Lupta", an XIII, nr. 3732, 3 apr.'34).....	9
▣ Subordonarea Justiției de către Executiv.....	9
1.b) ("Lupta" , XIII, 3732, 3 apr.'34).....	10
Toni Iliescu (vicepreșed.Senat , raportor, PNL).....	10
▣ Curente subversive.....	10
▣ Legislația represivă.....	10
1.c) ("Lupta" , XIII, 3732, 3 apr.'34).....	10
Vict.Antonescu / 2 apr.'34.....	10
▣ Ipostaza morală a legiuitorului.....	11
▣ Opoziția - Guvernul.....	11
▣ Curente extremiste : stânga -dreapta.....	11
▣ Prevenirea pericolelor.....	11
▣ Mistici noi.....	11
▣ Ordinea în stat.....	12
▣ Limitele libertății.....	12
1.d) P.C.Andrei (PNȚ) , discurs la lege, 4 apr.'34.....	12
▣ Apărarea Statului	13
▣ Siguranța internă.....	13
▣ Legea românească.....	13
▣ Monarhia	13
▣ Votul universal. Regimul parlamentar.....	13
▣ Autoapărarea democrației.....	14
▣ Întărirea puterii executive.....	14
▣ Mișcările anarhice.....	15
▣ Extremismul de stânga și dreapta.....	15
▣ Măsuri contra violenței !?.....	15
▣ Măsuri contra libertăților democratice !.....	15
▣ Rezistența cetățenească.....	15
▣ Dizolvarea grupărilor politice.....	16

▣ "Actul guvernamental " = abuz de putere.....	16
▣ Implicațiile psihologice ale reprimării.....	17
▣ Legea PNL - lege de răzbunare.....	17
▣ Concluzie la lege.....	17
1.e) Armand Călinescu , discurs la lege, 5 apr.'34.....	18
▣ Curentele extremiste postbelice.....	19
▣ Comunismul ... Fascismul.....	19
▣ Pincipalul atac al extremismului.....	19
▣ Regimul democratic parlamentar.....	19
▣ Regimuri extremiste = dictatura	19
▣ Guvernele românești = guverne de ordine.....	20
▣ Atitudinea guvernelor față de mișcările extremiste	20
▣ Dizolvările Gărzii de Fier.....	21
▣ Antecedentele Gărzii.....	21
▣ Procesul legionarilor.....	22
▣ Garda de Fier - partid politic.....	22
▣ Garda de Fier :rezultate electorale.....	23
▣ Garda de Fier : activitate parlamentară.....	23
▣ Garda de Fier - apărătoarea ideii naționale ?!.....	23
▣ " Ideea națională "	24
▣ Responsabilitatea partidelor.....	24
▣ " Problema tineretului ".....	24
▣ Pericolul mișcărilor extremiste : stânga și dreapta.....	24
▣ Circula Ministerului de Justiție / 24 mai '33.....	24
1.f) Gr.Iunian (PRȚ) , discurs la lege, 5 apr.'34.....	25
▣ Legislația represivă.....	25
▣ Pericolul extremist : stânga, dreapta.....	25
▣ Dizolvarea unui partid politic	25
▣ " Sprijinul " duplicitar al PNȚ (acordat PNL).....	26
▣ Existența curentelor adverse în PNȚ.....	26
▣ PNL - partid de ordine ?!.....	27
▣ Dovezi privind "violențele" sale.....	27
▣ PNȚ - partid de ordine ?!.....	28
▣ Dovezi privind "violențele" sale.....	28
▣ Garda de Fier.....	29
1.g) I.C. Cătuneanu apoi Gh .A.Cuza , discurs la lege, 4,5 apr.'34.....	30
Gh.Cuza Notă* -.....	30
1.h) CCGiurăscu * (PNL-geogist) , la <i>Legea pentru apărarea Statului</i> , 5 apr.'34.....	30
▣ Promisiunea de opozant obiectiv.....	31
▣ Conceptul de "ordine organică".....	31
▣ Legea Vict.Antonescu.....	31
▣ Regimul monarhic.....	31
▣ Legea Vict.Antonescu.....	32
▣ Regimul parlamentar.....	32
▣ Legea Vict.Antonescu = apărarea partidelor de "guvernământ".....	32
▣ Nu legea apărării ordinii	33
▣ Legi de vindecare a relelor	33
▣ Nu legea apărării ordinii	33
▣ Legi de vindecare a relelor	33
▣ Dezechilibrul demografic : insecuritatea granițelor ; Înstrăinarea orașelor.....	33
▣ Cultură, învățământ : Înstrăinarea păturii intelectuale.....	33
▣ Instituțiile de stat : Înstrăinarea funcțiilor administrative.....	34
▣ Presa de " stânga" : Întreținerea atmosferei de tulburare.....	34
▣ Politica externă , Titulescu ! : Motive de neliniște și tulburare.....	34
▣ Concluzie- la legea ordinii în stat.....	34

1.i) Hermann Plattner (P.NG) , la <i>legea apărării statului</i> , 5 apr.'34.....	34
▣ Germanii din România.....	34
▣ Germanii și legea apărării statului.....	34
▣ Problema tineretului.....	35
▣ Răspunderea guvernului.....	35
1.j) I Petrovici (PNA) discurs la <i>legea apărării statului</i> , 5 apr.'34.....	35
▣ Tradiție doctrinară : ideea de autoritate	35
▣ Titu Maiorescu versus CARosetti.....	35
▣ Legea = eroare psihologică.....	36
▣ Pasivitatea și lipsa de inițiativă a românilor.....	36
▣ Violența = reacția omului comprimat.....	36
▣ Păstrarea ordinii existente ?!.....	36
▣ Interzicerea violenței ? !.....	36
▣ Legea =contra partidelor adverse	37
Anexă) Pamfil Șeicaru (" <i>Curentul</i> ").....	38
1.k) Aurelian Benteoiu * (raportor) , <i>legea apărării statului</i> ,.....	39
Notă *.....	39
▣ În apărarea legii.....	39
▣ Atitudinea PNȚ.....	40
▣ Legislația represivă.....	40
▣ Depresiunea economică - depresiunea morală.....	40
▣ Accepțiunea de libertate la Garda de Fier.....	40
▣ Ordinea politică și socială.....	41
▣ Evoluție istorică și juridică.....	41
▣ Ordinea în stat.....	42
▣ Regimul constituțional.....	42
▣ Democrația parlamentară versus monopartidocrația.....	42
▣ Dictatură ? Democrație ?.....	43
▣ Legea apărării statului.....	43
▣ Legea apărării.....	45
▣ " <i>Actul de guvernământ</i> "	45
▣ Legile de represiune.....	45
▣ Rezervele lui Armd.Călinescu.....	45
▣ Legea apărării statului	46
▣ Problema tineretului.....	46
▣ Problema națională	46
1.l.) Victor Antonescu , la <i>legea apărării statului</i> , concluzii , 5 apr.'34.....	47
▣ Concluzii la dezbaterile legii.....	48
▣ Unitatea de gândire PNL - PNȚ.....	48
▣ Problema tineretului.....	48
▣ Apărarea statului.....	48
2.) Politica externă a României- 4 apr.'34 Vezi doc. integrale la fișier Politica externă.....	49
2.a) Iuliu Maniu , interpelarea privind politica externă ,.....	49
▣ Confederație sud-est europeană.....	49
▣ România - centrul de gravitate.....	49
2.b) C.I.C.Brătianu - Declarație - 4 apr.'34.....	50
▣ Frontul unic național.....	51
▣ Mulțumiri lui Brătianu și Maniu.....	52
▣ Bazele psihologiei interne.....	52
▣ Politica externă - funcție organică.....	52
▣ Pavăza juridică, morală și politică a hotarelor.....	52
▣ Răspuns lui Maniu.....	53
▣ Asigurarea frontierelor.....	53
▣ Alianțe politice antirevizioniste.....	53
▣ Acorduri economice nepolitice.....	53

▫ Spiritualizarea fruntariilor	53
▫ România = stat nou	53
▫ Misiunea istorică a României	54
3.) Georgiștii din culoarea de "Verde" -București , trec la PNȚ , 30 mart.'34.....	54
4.) <i>Legea lichidării datoriilor agricole</i> (Conversiunea IV) , 2-3 apr.'34.....	55
4 a) Octavian Goga.....	55
▫ Legea.....	55
▫ Concepția PNA privind Conversiunea.....	56
4.b) I.Răducanu.....	56
4.c) C.Argetoianu (Un.Agrară).....	57
4.d) N.Constantinescu -Bordeni (PNL-georg).....	57
4.f) M.Ghelmegeanu - intervenții Madgearu.....	57
▫ Arbitrarul legilor Argetoianu și Sassu.....	58
▫ Realismul legii Vaida.....	58
▫ Neconstituționalitatea legii Sassu.....	58
▫ Finanțarea conversiunii.....	59
▫ Politica de credit.....	59
▫ Ineficiența legii Sassu - concluzii.....	60
▫ PNL: politică bancară potrivită unui stat comercial-industrial.....	60
▫ PNȚ : politică bancară potrivită unui stat agrar.....	60
▫ PNȚ nu va vota legea.....	60
4.g) Leon Scridon (PNA).....	60
▫ Legile conversiunii.....	60
▫ Creditorii străini.....	60
▫ Băncile românești din Ardeal.....	61
▫ PNȚ nu sprijină creditul român.....	61
▫ PNL nu sprijină creditul agricol.....	61
▫ Variantele conversiunii.....	62
▫ Băncile românești din Ardeal.....	62
h) Iosif Willer(P.Maghiar).....	62
▫ P.Maghiar = p.imparțial.....	63
▫ Conversiunea.....	63
4.i) dr.M.Isăcescu (PTȚ -), discurs la <i>Conversiunea datoriilor rurale și urbane</i> , 2 apr.'34.....	63
▫ Expunerea de motive - Tătăărăscu.....	64
▫ Raportul - Benteoiu.....	64
▫ Legea Sassu.....	64
▫ Creditorii străini.....	64
▫ Excepțiuni de la lege.....	65
▫ Finanțarea conversiunii.....	65
▫ Restabilizare monetară !.....	65
▫ Legea Sassu - concluzie.....	65
4.j) Vlad Dimitriu (PRȚ).....	66
▫ Conversiunea	66
▫ Similitudinea legilor PNL și PNȚ.....	66
▫ PNȚ și Conversiunea.....	66
▫ Legea Tătăărăscu -Sassu.....	67
4.k) V.T.Prelipceanu (LANC).....	67
4.l.) Virgil Potârcă (PNȚ).....	68
▫Comparație : condiții, atmosferă, voință politică.....	68
▫Reforma agrară - Conversiunea.....	68
▫ PNȚ.....	69
▫ Opinii discordante , disensiuni.....	69
4.m) Iunian (PRȚ).....	69
▫ Critica procedurii parlamentare.....	69
▫ Paternitatea Conversiunii.....	70
▫ Amestecul străinătății.....	71

▣ Sfaturile Franței.....	71
4.n) Nichifor Robu (LANC).....	71
▣ Legile conversiunii.....	71
▣ Problema jidovească.....	72
▣ Datoriile , cămătăria.....	72
▣ Politizarea conversiunii.....	72
▣ Demagogia electorală.....	72
▣ Programul cuzist.....	72
▣ Banca Națională =pentru căpătuiala partizanilor.....	74
▣ Rețeaua bancară = pentru jaful țărănimii.....	74
▣ Partidele - beneficiarele.....	74
▣ Concluzii.....	74
4.o) C.I.C.Brătianu.....	74
▣ Risipirea unei legende.....	75
▣ El și Conversiunea.....	75
▣ Creditul Funciar Rural.....	75
▣ Conversiunile I-III.....	75
▣ Concluzie.....	75
4.p) Aurelian Bentoiu (raportor) - discurs final.....	76
▣ Programul PNL : conversiunea !.....	76
▣ Gh. Tătăărăscu - semnalul de alarmă	76
▣ Obiecțiunile opoziției :.....	76
▣ Nu este largă, generală, egalitară, eficace	77
▣ Obiecțiunile opoziției :.....	77
▣ Debitorii nedreptățiți ; creditorii - privilegiați.....	77
▣ Legea Argetoianu.....	77
▣ Legea Mironescu -Vaida.....	78
▣ Durata și procentul asanării datoriilor.....	78
▣ Obiecțiunea opoziției.....	79
▣ De ce nu iertarea tuturor datoriilor ?.....	79
▣ Propuneri colaterale, hazardate.....	79
▣ Revizuirea Constituției !.....	79
▣ Propuneri colaterale, hazardate.....	79
▣ Restabilizarea monetară ?.....	79
▣ Ajutorul acordat BNR.....	79
▣ Conversiunea- concluzii.....	80
▣ Aviz opoziției radicale : iunianiști, georgiști, goghiști, cuziști	80
4.r) V.P. Sassu (ministr. agricult.) , discurs final ,.....	80
▣ Coeziune : guvern - partid- majoritate - lideri.....	81
▣ Aprecierea opoziției.....	81
▣ Legea Tătăărăscu-Sassu.....	81
▣ Banca Națională.....	82
▣ Fondul de 450.000.000.....	82
▣ Conversiune radicală.....	82
▣ Conversiune automată.....	82
▣ Conversiune de plin drept.....	82
▣ Obiecțiunile opozanților :.....	83
▣ Datornicii mici	83
▣ Obiecțiunile opozanților :.....	83
▣ Băncile populare.....	83
▣ Obiecțiunile opozanților :.....	83
▣ Dobânzile.....	83
▣ Obiecțiunile opozanților :.....	84
▣ Datoriile.....	84
▣ Pământul țării.....	84
▣ Elogiul agricultorului.....	84

▣ Lupta de clasă ?!	85
▣ Elogiu țărănimii	85
▣ Legea -concluzii	86
5.)Reglementarea comerțului bancar , 26 apr.'34	86
5 a) G.Deleanu (PNL-georgist) :	87
▣ Consiliul Superior Bancar	87
5.b) Ion Răducanu (PNȚ)	87
▣ Importanța sistemului bancar	89
▣ Politica și Banca	89
5.c) Fritz Connert (P.German)	89
5.d) Barbu Dimitrescu (raportor)	90
▣ Importanța legii	90
5.e) Victor Slăvescu	90
▣ Comerțul bancar	91
▣ Consiliul Superior Bancar	91
▣ Bănci puternice , serioase	91
▣ Încurajarea fuziunilor	91
▣ Legea - concluzii	92
6.) Legea ptr.Oficiul de Educație al Tineretului Român , 27 - 28 apr.'34	92
6.a) R.Lascu - M.Condrus - polemică la lege	92
▣ Instituția OETR	92
M.Condrus / 28 apr.'34	93
▣ MSRegele - în fruntea OETR	93
6.b) Petre Andrei (PNȚ) - dr.C.Angelescu (ministru) - polemică la lege	93
▣ Conflictul dintre generații	93
▣ Generația nouă = generație tarată , nevrotată	93
▣ Legea OETR	93
6.c) dr.C.Angelescu (ministru)	94
▣ Regele și OETR	94
6.d) ACCuza (LANC) / 27 apr.'34	94
▣ OETR	94
▣ Instituție deasupra partidelor	95
7.) Legea pregătirii premilitare , 28 apr.'34	95
7.a) PCAndrei (PNȚ)	95
▣ Educația tineretului	96
▣ Modele : Komsomol, Balila, Tineretul hitlerist	96
▣ Spiritualitate - muncă - forță fizică	96
▣ Premilităria - concluzii	97

Vezi fișierul următor

Guvern Gh.Tătăărăscu . Legislatura I.Sesiunea ordinară . febr.-apr.'34

- continuare -

1.) Legea apărării statutului , Senat, Cameră , 2 - 5 apr.'34

Victor Antonescu (ministr.Justiției) ; raportori : **Toni Iliescu** (Senat) ,
Aurelian Benteoiu (Cameră) **Vezi doc.integrale la fișierele de partid**

[LD : După dezbaterile la Conversiune, care au evidențiat doctrinile și opțiunile economice și sociale, dezbaterile la noul proiect de lege, au meritul de a contura doctrinile și opțiunile politice.

Dezbaterile sunt foarte consistente, nu numai din p.d.v. legislativ, ci, mai ales, privind precizările și poziționarea față de **regimul politic** pe care partidele înțelegeau să le sprijine. Se confruntă astfel doctrine privind :

/ **democrație - dictatură ; monarhie ; parlamentarism ; libertate- anarhie ;**

/ **partidele : de ordine ; naționaliste ; extremiste -stânga -dreapta ;**

revoluționare- conservatoare ;

/ **problema tineretului ;**

/ **legislația represivă ;**

Am fișat și studiat cca 15 expuneri. și ... nu știu dacă și-a expus p.d.v. P.Maghiar .]

A. Expunerea de motive, Victor Antonescu, Senat (2 apr.) , Cameră (4 apr.'34)

(DAD, MO 38, șed. din 4 apr.'34, p. 1647 -1650)

/ Necesitatea legii : **extremismul STÂNGA - DREAPTA /**

/ **Răspunderea partidelor politice /** Partidele de ordine / libertățile cetățenești /

/ **Legea penală - legea preventivă / Dizolvarea grupărilor politice :** parlamentari și membri //

/ **Măsurile preventive :** funcționari, elevi, studenți, asoc.secrete /

/ **Regimul democratic :** monarhia, parlamentul /

/ **Drept comparat:** legi represive //

/ **Legea apărării statului /**

Expunerea / 2, 4 apr.'34

▣ **Necesitatea legii**

▣ **Răspunderea partidelor politice**

▣ **Extremismul : de stânga - de dreapta**

" Nu credem că este necesar să insistăm asupra **realității fenomenelor morbide de ordin social și politic, care s-au manifestat în ultimul timp** și care ne impun să prezentăm acest proiect de lege.

"Faptul că unele grupări politice înțeleg să facă apel sau să întrebuințeze **violența și chiar crima, contra autorităților sau cetățenilor pașnici** de alte credințe politice, constituie o gravă amenințare față de care legiuitorul nu poate să rămână indiferent . **"Dacă** actele de violență , **comise izolat sau în grup, cad uneori sub sancțiunea legilor în vigoare - autorii lor putând fi pedepsiți - legile actuale nu prevăd nici un fel de măsură contra grupului în numele căruia s-a acționat sau în sânul căruia a apărut acea periculoasă psihologie colectivă, care determină comiterea unor asemenea acte de violență sau de teroare, care amenință , în mod general , **ordinea de Stat****

" Grupările sau partidele politice sunt necontestat indispensabile mecanismului parlamentar și regimului constituțional , **însă** activitatea sau propaganda lor trebuie să rămână și să se facă **în limitele legilor și principiilor constituționale**

care stau la baza așezării Statutului nostru.

"Când violența ia locul ideii , când crima sau delictul înlocuiește critica, **rațiunea de a mai fi a acelei grupări , nu mai există.**

" În fața **tendințelor de desagregare socială,** în fața mișcărilor cu caracter anarhic și terorist, **fie ele de dreapta , fie de stânga,**

noi **dispozițiuni de ordin legislativ se impun,** spre a da putința unei acțiuni rapide de **apărarea ordinii în Stat și de înfrânare a ațățărilor primejdioase. "**

[-----]

Expunerea / 2, 4 apr.'34

▣ Membrii grupărilor dizolvate.

▣ Aleșii grupărilor dizolvate .

"În ceea ce privește **identificarea membrilor grupării dizolvate**, dacă, pentru o parte din ei, și în deosebi pentru acei care **au figurat pe listele de candidați** în alegeri, se poate ușor stabili aceasta și ei pot fi **ușor identificați**,

sunt însă **alții a căror activitate și calitate trebuie stabilită de un organ imparțial**.

" Deși chestiunile ce acest organ va avea de rezolvat sunt simple chestiuni de fapt, totuși am crezut necesar să facem apel și de astă dată la **garanția de imparțialitate ce ne oferă magistratura noastră**.

De aceea, **stabilirea calității de membru al vreunei grupări dizolvate**,

a fost dată **în competența tribunalelor** . Recursul se va judeca de către **Curtea de Apel**.

"**Ca o consecință** a constatărilor tribunalelor , este de intreres public ca

toți **acei care vor fi dovediți că au făcut parte dintr-o grupare dizolvată**,

să nu mai aibă dreptul să acționeze în viața politică și, prin urmare, **să candideze** ,

sub nici o formă **în vreo alegere legislativă , de județ sau comună**, timp de trei ani

[**până în 1937 !**] De asemenea, este de interes , ca toți **membrii Corpurilor legiuitoare , ai consiliilor județene și comunale**, care se vor fi dovedit că au fost aleși

ca **reprezentanți ai unei grupări politice dizolvate , să-și piardă mandatul**,

dacă Adunarea respectivă ia o asemenea hotărâre.

[-----]

Expunerea / 2, 4 apr.'34

▣ Libertățile cetățenești

▣ Partidele de ordine .

" Rezultatulu alegerilor legislative , au dat dovada necontestată că

Neamul nostru dorește să se dezvolte în cadrul actual al organizării sale de Stat .interpreti fideli ai voinței țării , prezentăm **acest proiect de apărarea libertății celor mulți și buni ,**

împotriva unei infime minorități care , prin **doctrinile sale improvizate** ,

prin **lipsa de experiență** și prin **acțiunea de teroare** pe care încerca să o desfășoare ,

a urmărit desființarea libertăților cetățenești și suprimarea instituțiilor

constituționale , care le garantează.

" Prin acest proiect , **nu urmărim stânjenirea activității partidelor de ordine**, și nici **împiedicarea luptei pe tărâmul ideilor** .

Dimpotrivă, **înțelegem să apărăm toate aceste partide** în greaua sarcină pe care o au

de a reacționa în contra curenților extremiste .

[-----]

Expunerea / 2, 4 apr.'34

▣ Regimul Parlamentar

" **Împiedicând propaganda** însoțită de acte de violență organizată , sau de acte de teroare , și **care ar fi îndreptată împotriva Regimului Parlamentar și a sufragiului universal**,

înțelegem **să păstrăm neatins acest mijloc de educare politică a Națiunii**,

care , astfel, este **chemată să participe la viața politică și să se folosească de libertățile democratice esențiale**.

" **Toate partidele de ordine de astăzi, își datorează existența Regimului Parlamentar**.

Ele trebuie să fie chemate în apărarea și consolidarea unui asemenea regim."

[-----]

Expunerea / 2, 4 apr.'34

▣ Legislație represivă

▫ Drept comparat

Precizăm că **și în alte țări**, sub imperiul unor necesități superioare de apărare a Statului, au recurs la **măsuri legislative dominate de același spirit.**

/ În Cehoslovacia, prin legea din 25 februarie 1933,

Guvernul poate dizolva sau suspenda partidele politice care, prin activitatea lor, amenință forma democratică -republicană a Republicii Cehoslovace.

Orice afiliere, precum și orice propagandă a ideilor unui partid dizolvat, este **aspru pedepsită**. Averele unui asemenea partid, cât și acelea a asociațiilor comerciale și altele care dau vreun concurs, **este confiscată.**

Apariția publicațiilor periodice care servesc sau au servit

la difuzarea doctrinelor partidului dizolvat, **este interzisă.**

Autoritatea județeană, după legea cehoslovacă, are **dreptul de a deschide scrisorile și de a cenzura telegramele partidului dizolvat.**

Acești **membri, pot fi expulzați** dintr-o regiune a țării și supuși de către autoritatea județeană, **domiciliului forțat.**

Parlamentarii unui partid dizolvat sau suspendat, conform legii cehoslovace,

își pierd mandatul. Membrii unui partid dizolvat, dacă sunt funcționari publici,

își pierd funcțiunile printr-o decizie, fie a prefectului, fie a ministrului de interne.

Partidul dizolvat, nu poate prezenta candidați la alegerile legislative,

listele de candidați fiind nule de drept.

/ **Democratica Elveție**, a fost și ea nevoită să ia măsuri speciale,

prin **Legea federală** din octombrie 1933, pentru apărarea ordinii publice.

Astfel, art.6 al acestei legi, **pedepsește cu închisoarea** până la un an și **amendă**

până la 5.000 fr.elvețieni (160.000lei), chiar **simpul fapt de a întemeia o grupare**

< **care urmărește** sau a cărei activitate consistă în **a împiedica sau a tulbura prin mijloace ilegale, acțiunea autorităților.** >

Admisă de Adunarea federală a Confederației Elvețiene, și **supusă apoi unui referendum popular, care a înlăturat-o cu o mică majoritate [LD : atenție !]**

această lege era însoțită de o Expunere de motive a Consiliului federal,

care **interzicea mijloacele violente și revoluția**, în luptele politice. [-----]

/ În Bulgaria, **legea pentru apărarea Statutului**, conține dispozițiuni oarecum asemănătoare .

Expunerea / - concluzie

Întocmirea tuturor legilor străine, în această materie,

a fost determinată de pericolul curenților extremiste,

de **extremă stângă**, în unele țări, de **extremă dreapta**, în altele.

[-----]

Expunerea de motive / 2, 4 apr.'34-

1.a) DRloanițescu ,2 apr.'34, ("Lupta", an XIII, nr. 3732, 3 apr.'34)

[LD: PNȚ a fost îndreptățit să ia măsurile represive cunoscute , PNL nu avea îndreptățire !

Adversitatea față de PNL merge atât de departe , încât i se aplică calificative specifice partidelor pro- dictatoriale , pro -autoritariste , nedemocratice .]

DRloanițescu / 2 apr.'32

▫ Subordonarea Justiției de către Executiv.

DRloanițescu, după ce a analizat trecutele legi Mârzescu și Mironescu ,

a arătat că **proiectul de față** nu aduce în plus,

decât arbitrariul guvernului de a dizolva partidele politice .

Această lege, pusă în mână unui guvern care nu se nutrește din respectul principiului democratic , este **arma cea eficace pentru întronarea dictaturii .**

Decizia Consiliului de miniștri, este considerată **un act de guvernământ.**

Actul de guvernământ, este o măsură care ,

dacă este necesar și nu poate fi îngădit prin lege,

este nevoie de a se trece în lege anumite sancțiuni ,
și atunci **numai puterea judecătorească trebuie să condamne** .
Ori, **proiectul, după ce dizolvă prin acte de guvernământ o grupare** [**Garda de Fier**] ,
pune justiția în fața unui fapt împlinit - să facă **catalogul** celor care au fost în acea grupare
și să **condamne** , ca un simplu birou de înregistrare . **E degradator** .
"Nu e nici o urgență la care justiția să nu poată răspunde cu mijloacele ei ,
nu e nici o sancțiune pe care justiția să nu o poată pronunța. "
Guvernul, tocmai pentru că e un organ politic, **poate reduce puterea judecătorească**
la rolul umil de a se face **auxiliar al puterii executive** .
Ca valoare juridică , *Proiectul* este **instrumentul cel mai docil** ,
prin care se poate întrona **dictatura viitoare** .
Ca tehnică legislativă și constituțională , *Proiectul* este **o monstruozitate de amestec**
al puterii executive în puterea judecătorească
și chiar **în atribuțiile puterilor legiuitoare** .
Concluzia : *Proiectul* trebuie **retras, studiat și legiferat** cu liniștea necesară .
DRloanițescu / 2 apr.'34-

1.b) ("Lupta" , XIII , 3732 , 3 apr.'34)

Toni Iliescu (vicepreșed.Senat , raportor , PNL)

[LD : un rezumat al ziarului]

▣ **Curente subversive**

▣ **Legislația represivă**

A combătut toate obiecțiunile aduse de adversari, arătând absoluta necesitate
care a determinat aducerea acestei legi : vorbesc faptele.

Dsa a făcut un **sesizant tablou al societății românești după război**,
arătând **mecanismul ivirii curenților subversive** ;

analizează **evoluția măsurilor luate succesiv**, paralel cu **intensificarea acestor curente**.

Analiza juridică pe care d. **Toni Iliescu a clădit-o la această lege** , este o operă solidă,
un pedestal pe care se poate sprijini oricând **ordinea în stat** .

Senatul a fost impresionat adânc de **cuvintele raportorului**, care dovedeau nu numai
o erudiție juridică, dar și **o convingere nestrămutată în ordine și legalitate** -
o disciplină morală de vechi luptător al parlamentarismului.

După frumosul său discurs, a luat cuvântul Victor Antonescu , ministrul de Justiție .

Toni Iliescu / 2 apr.'34

1.c) ("Lupta" , XIII , 3732 , 3 apr.'34)

Victor Antonescu (ministrul de Justiție)

[**Stenogramă integrală** , subtitluri , sublinieri , comentarii - LD : doc.integral - **fișierPNL VII**

/ **Curente subversive- legislație represivă** /

/ **Opinii senatoriale** : Toni Iliescu, Gr.Gafencu, M.Manoilescu , Slătineanu /

/ **Ipostaza etică - răspunderea guvernului** / **Curente extremiste** : STÂNGA - DREAPTA /

/ **Misticile noi** : Rusia, America, Germania, Italia //

/ **Ordinea în stat - limitele libertății** / **Apărarea ordinii - legislație comparativă** : Elveția /

/ **Statutul României Mari** // **Demnitatea** : IICBrătianu / **Conf.de la Versailles - minoritățile** /

/ **Apărări fundamentale** : ordinea, siguranța, unitatea națională /

/ **Legea apărării ordinii în Stat** /

Vict.Antonescu / 2 apr.'34

▫ Ipostaza morală a legiuitorului.

▫ Opoziția - Guvernul

" Eu recunosc că acest proiect ridică chestiuni grave și conștiința noastră cere să fie lămurită asupra unor puncte , dar cred că dacă în discuțiunea acestui proiect plecăm numai de la ideile filozofice care au animat discursul d-lui Manoilescu , sau cele de ordin general ale d-lui Gafencu , am greși fundamental.

"Dați-mi voie să vă spun că și mie mi-ar conveni și aș fi în largul meu , dacă aș vorbi ca opozant , ridicându-mă , dacă talentul meu m-ar ajuta, până la înălțimea eleganței d-lor Manoilescu și Gafencu, dar pentru aceasta, ar trebui să nu port nici o răspundere .

Situațiunea pe care o ocupăm, documentele pe care le avem, ne obligă la o atitudine contrarie. [-----]

Eu cred, d-lor, că dacă , într-adevăr, suntem conștienți de vremurile pe care le trăim,

dacă avem un pic de răspundere și un pic de sinceritate,

trebuie să mărturisim situația așa cum este, și să nu lăsăm situația pe mâna vorbitorilor fără răspundere și fără curaj.

Este mai mare curajul să iei o măsură pe care nu ți-o dictază dorința ta,

decât să faci discursuri frumoase , când ai cultura pe care o ai. "

[-----]

Vict. Antonescu / 2 apr.'34

▫ Curentele extremiste : stânga -dreapta

▫ Prevenirea pericolelor

" Nu vom permite , d-le Gafencu, ca cei ce fac agitații de stânga ,

să plănuiască pe ziua de mâine , vacanța legalității ,

după cum nu vom permite nici agitatorilor de dreapta , să pregătească dictatura.

Să băgăm bine de seamă : după momentele tulburi , vine totdeauna reacțiunea .

Statele care nu sunt capabile să se apere , pier :

Societățile care nu sunt capabile să se apere, se distrug . [-----]

Nu numai la noi simptome îngrijorătoare se arată.

Dacă ar fi o situație proprie numai nouă, ați putea crede că ne aflăm în fața unei situații

în care vindecarea răului , stă numai în mâna noastră, și că , într-adevăr ,

guvernul exagerează sau se sperie. Dar nu este așa.

Este o situație bolnavă și nu suntem numai noi contaminați , ci este toată lumea.

Dacă mai avem conștiința și mai avem curajul că avem lucruri de apărut, care trebuiesc

apărate, să le oprim atâta timp cât este vreme , să nu așteptăm ,

când rătăcirea va fi adâncă și când toată țara va fi cuprinsă de ideile

care, din fericire, astăzi, sunt numai la suprafață.

Atunci va fi prea târziu și răul va fi prea adânc. " [-----]

Victor Antonescu / 2 apr.'34

▫ Mistici noi

[LD : atenție la **reflecțiile lui Antonescu despre America** !Nu le-am mai întâlnit, până la el .]

"**Vedeți ce se petrece în toată lumea.**

Este încă o fericire că, **grație așezării noastre agricole și caracterului pașnic al poporului nostru** , **suntem în starea de ordine în care suntem**, căci în alte părți nu este așa.

" Nu vedeți că **se plăsmuiesc mistici noi** , **se cârmuiesc societăți**

pe baza altor idei, decât ideile care au dăinuit atâta vreme ?

Aveți mistică **bolșevismului în Rusia** , mistică **fascismului în Italia**,

mistică **hitlerismului în Germania**, și aveți **guvernarea prin decrete și legi** ,

pentru suprimarea libertăților economice , **în America.**

Aveți curente formidabile, care se bazează pe **două idei mari**, în toată lumea :
aveți **căutarea unui ideal economic**, pentru popoarele care **se ocupă de bogăție**,
ca ultim final al civilizației, și anume, **în Rusia și America**,
și aveți **o axă politică** a unor societăți,
care caută **o nouă orientare politică** prin **fascism și hitlerism**.
Stă lumea întreagă în **vâltoarea acestor mari idei**, care **revoluționează mintea**,
și **dvs vreți să stăm impasibili ? "**

Victor Antonescu / 2 apr.'34

▣ **Ordinea în stat**

▣ **Limitele libertății**

"Iertați-mă, nu sunt din firea mea un revoluționar, și **nu aș fi primit niciodată** ca eu,
omul care **mi-am făcut din blândete regulamentul vieții mele**,
să vă prezint o asemenea lege, **dacă** ea n-ar fi fost necesară.

Dar ce **vorbiți dvs de libertate ?**

Libertatea individuală trebuie **să nu atace fundamentul societății**.

Libertatea individului nu poate **să meargă contra statului**.

Eu știu că viața este o luptă continuă, dar **o luptă pe căi legale**.

Nu o luptă, însă, prin **sdruncinarea violentă a ordinii în stat**.

O societate care nu este capabilă să reacționeze și să se apere, **nu merită să trăiască**.

Dar luați pe **Polybe**, un istoric și un înțelept al antichității grecești,
care când vorbește de libertate, pare că nu o înțelege și o confundă cu dreptatea,
mai mult cu justiția și ordinea în stat.

Mergeți mai departe, luați pe însuși **Robespierre**, și veți găsi aceeași idee.[-----]

Nu vă eronați în concepțiunile filozofice care nu cadrează cu vâltoarea zilelor de astăzi.

Și **Catilina** strângea în jurul lui nemulțumiți și le **promitea iertarea totală a datoriilor**.

Și el, **d-le Manoiescu**, în afară de **Caton** și **Cicero**, fiindcă vremurile erau turburi,

Și guvernul încăpuse pe mâini slabe, avea tacită aprobare, nu complicitate,
a unor oameni ca Cezar sau Crasus, pentru că sperau și ei, ca, din mâini slabe,
guvernul să treacă în mâinile lor.

" Catilina este al tuturor timpurilor, d-le **Manoiescu**, și ar fi fost mai bine dacă ai fi invocat
momentul în care **Senatul roman**, convocat noaptea, în templul lui Jupiter,
pronunța o exortățiune contra lui Catilina.

Istoria se repetă, situațiunile tragice sunt de toate momentele.

Citeam, d-le **Manoiescu**, cu uimire, acum câtăva vreme, când mă ocupam
de conversiune, **o scrisoare a unui om politic**, care spunea lucrul următor :

< **Statutul devine din ce în ce mai electoral**; i se cere foarte mult,
și **dă în măsura în care i se cere**. >

Chestiunea este de actualitate, nu-i așa, d-le **Manoiescu ?**

dar știți cine scria aceste rânduri ? **Maurepas**, ministrul lui Ludovic al XV-lea,
către **ducele de Lauzun**....

[**LD : atenție cum pune problema generațiilor ! În sfârșit, un gând simplu, echilibrat**.

" Și acum, d-le **Gafencu**, **este într-adevăr frumos să vorbești așa cum ai vorbit d-ta**.

Arătați că tineretului îi aparține viitorul țării.

Da, tineretului ; dar țara nu aparține numai lui, care va fi **guvernul de mâine**,

țara aparține și nouă, care **am clădit-o în granițele actuale**

și tuturor morților care zac în morminte scumpe nouă."

Victor Antonescu / 2 apr.'34 -----

1.d) P.C.Andrei (PNT) , discurs la lege, 4 apr.'34

(DAD, MO. 38, șed. din 4 apr.'34, p. 1660- 1663)

[**LD : Deși erau deja eliminate din dezbaterile la Senat, el revine la critica**
a două motivații ale legii : apărarea monarhiei și apărarea regimului parlamentar,

când , în realitate , PNL vrea să întărească puterea guvernului , pentru a avea mâinile libere în opera de guvernare .

Petre Andrei era foarte înarmat și documentat de pe vremea legislației represive din timpul guvernării PNȚ ! Numai că ... ceea ce a avut voie să facă PNȚ , PNL nu are drept !

Dincolo de argumente, unele profund democratice, el va plăti cu viața , în 1940 , pentru această toleranță față de generația tânără care trebuia înțeleasă ...]

Subtitluri, sublinieri, semne, comentarii - LD :

/Apărarea granițelor - apărare militară , afacerea Skoda // Apărarea statului - ordinea internă /// /
Drept comparat : Iugoslavia, Cehoslovacia. Germania, Italia // Legea românească //
/ Monarhia // Regimul parlamentar // Autoapărarea democrației // Puterea executivă //
/ Mișcări anarhice / Extremism de dreapta - stânga //
//Măsurile antidemocratice - rezistența cetățenească // Dizolvările - abuz guvernamental //
// Implicațiile psihologice ale reprimării // Legea PNL - lege de răzbunare //
// Moravuri politicianiste // Concluzie la lege // Doc.integral, fișier PNT

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ **Apărarea Statului .**

▣ **Siguranța internă**

" Desigur, **statul are nevoie** de siguranța nu numai a **granițelor sale exterioare**, ci **și de siguranță în interior**, de garanția că **activitățile necesare vieții publice și economice , se vor desfășura în liniște și pace.**

Un stat care nu are aceste garanții , se destramă este o caricatură de stat .

De aceea, în momente de gravă zdruncinare , **guvernul trebuie să ia toate măsurile necesare impuse de împrejurări.**" [-----]

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ **Legea românească**

[LD : aici amprenta adversității față de PNL atinge culmea orbirii ! Păcat !

Nu era nevoie de atâta argumentare juridică comparativă ... care, dimpotrivă, ar fi pledat pentru **legea adusă de liberali**]

" **Legea** pe care o prezentați dvs , **ce trebuie să apere dânsa ? Ideologia liberalismului ?**

Dar la aceasta ați renunțat și pe teren politic și pe teren economic.

Atunci, **ați căutat un fel de motivare** superioară în **vechiul articol 14 din această lege**, pe care , constat cu plăcere, că **Senatul l-a șters.**

Dvs , desigur, **ați uitat să scoateți această motivare**, pentru că se constată că vorbiți de **apărarea Monarhiei , a sufragiului universal și a regimului parlamentar.**

[-----]

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ **Monarhia .**

[LD : în sept.'40 ... regele nu a fost înțelept și cuminte ? Dar sprijinirea dictaturii lui ?]

Cum a putut un democrat , ca Petre Andrei , să sprijine regimul persoanelor al lui Carol ?

Nu a fost tocmai această dorință de a stăvili ascensiunea legionarilor ?]

"Dle ministru, **apărarea Monarhiei** cred că **era o creațiune fictivă.**

Dvs creați, prin lege, **pericole imaginare**, deoarece , în Țara Românească , **nimeni nu a atăcat Monarhia.**

Toate partidele și toate grupările politice s-au declarat **fățiș monarhiste** , și au declarat că ele consideră **Monarhia ca un mijloc de unitate a poporului nostru.**

[-----]

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ **Votul universal. Regimul parlamentar.**

[LD: Mărunțișuri și meschinării politicianiste , care , în fond, ignoră ținta legii :

curentele extremiste , mai ales, în 1934, contra Gărzii de Fier.]

) " În al doilea rând, ați vrut să motivați proiectul de lege, susținând că el trebuie să apere sufragiul universal.

În cazul aceasta ar fi trebuit să fiți consecvenți și să prevedeați măsuri contra guvernului (aplauze la PNȚ) căci acela care atacă sufragiul universal și care îl falsifică , este guvernul , prin organele sale administrative .

-Voci : Toate guvernele ?

-PCAndrei : Vorbesc de guverne, în genere, de puterea executivă.

Vorbiți , apoi, dle ministru, de apărarea regimului parlamentar.

Desigur, că dvs nu v-ați gândit la atacul regimului parlamentar prin grai sau scris [LD : !?] pentrucă vorbiți de apărarea contra violenței organizate , contra atacului violent și organizat .

Mă întreb : ce înseamnă acest lucru ? Regimul parlamentar are mai multe componente : în primul rând, dreptul de vot ;

în al doilea rând, formarea guvernului din majorității parlamentare ;

în al treilea rând, dreptul parlamentarilor de a controla actele guvernului.

Atunci când vorbiți de apărarea regimului parlamentar , mă gândesc că , această lege , în mâna unui guvern mai puțin conștient , va fi un instrument foarte periculos.

Câte abuzuri se pot comite la adăpostul acestui articol !

Dacă un guvern, prin diferitele sale organe, împiedică și falsifică dreptul de vot, partidul care s-ar organiza să reziste chiar în mod violent , la violențările de tot felul din partea guvernului , ar cădea sub prevederile legii dvs.

De aceea, este bine că ați renunțat și la această motivare și la acest vestit articol 14 "

[-----]

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ **Autoapărarea democrației**

▣ **Întărirea puterii executive**

[LD : iată o maturizare a unui democrat , trecut prin experiența guvernării !

iată un semnal al apropierii , din acest p.d.v., al celor două partide " guvernamentale "]

" **Dar dacă** aceste justificări cad [art.14: apărarea Monarhiei și a Regimului Parlamentar] ce apărați dvs prin această lege ?

În realitate, vreți să întăriți puterea guvernului ,

ca să aibă mâinile libere în opera sa de guvernare.

Nu voui tăgădui necesitatea principială a întăririi executivului.

Guvernul trebuie să aibă putere , să nu fie paralizat , să poată realiza și drepturile individuale și dreptul social.

DI.Ion Mihalache , șeful partidului nostru , a afirmat, nu de mult, tocmai necesitatea aceasta a întăririi executivului ;) însă s-au ridicat glasuri neprietenoase nouă,

care au obiectat că d-l Mihalache a emis o idee anti-democratică.

Acești adversari ai noștri , nu au vrut să înțeleagă că nu avem nevoie

numai de o teorie democratică , că democrația trebuie să se apere și ea însăși.

că realizările ei au nevoie de apărare, de întărire

Nu avem nevoie de o democrație bleagă.

Într-un regim parlamentar și democratic , guvernul trebuie să se formeze

din sânul majorității parlamentare , ca atare , el însuși iese din alegerile generale,

din alegeri libere, și, în marginile fixate lui de lege,

trebuie să aibă posibilitatea lui de mișcare .

Un executiv nerăspunzător, arbitrar, înseamnă dictatura :

un executiv răspunzător, creator, puternic,

este o necesitate pentru un regim democratic. "

[-----]

PCAndrei / 4 apr.'34

▫ Mișcările anarhice.

▫ Extremismul de stânga și dreapta

[LD : un alt punct de apropiere între **PNL și PNT** , care le conferea statutul de **partide de ordine** , de respingere a extremismelor , fie de dreapta , fie de stânga .]

" O lege însă niciodată nu poate să dea forță unui guvern, ea poate să-l ajute, dar nu-i creează puterea de rezistență și de a face față tuturor împrejurărilor.

De aceea , un guvern slab , cu multe deficiențe, nu va găsi în nici o lege , oricâte ar avea la dispoziție, **forța necesară de guvernare.**

"Justificarea imediată a proiectului dvs de lege, este înfruntarea mișcărilor anarhizante , sub orice formă s-ar prezenta, **fie de dreapta , fie de stânga.**

D-lor, **aceste mișcări**, în mare parte ale tineretului, cuprind elemente foarte variate.

" În primul rând - să nu se supere colegul meu , dl profesor Cuza -

sunt amestecați în mișcarea antisemită , multe elemente comuniste,

care au interesul **să întrețină o stare de agitație neconținută,**

și **să răspândească nemulțumire** pe tot cuprinsul țării .

-**ACCuza** : La noi, cel puțin, nu există. În organizația noastră, **toți membrii sunt controlați** ; îi cunoaștem pe fiecare în parte.

-**PCAndrei** : Cu atât mai bine pentru organizația dvs.

"În al doilea rând, există **unele elemente** care vor să introducă în țara noastră nu numai **teoriile național-socialiștilor germani**,

ci chiar **metodele și practica luptei din această țară.**

Dar aceștia uită că național-socialismul german , la origine, a pornit din tendința revizionistă.

Consultați dvs **programul electoral** cu care s-au prezentat **național-socialiștii în 1930,** în Germania, și veți vedea **ce concordanță perfectă este**

în programul de politică externă , între comuniști și național-socialiști ;

se iau aproape la întrecere și cer cu toții restituirea tuturor teritoriilor locuite

de germani, în Tirolul de sud, și, în plus, **ceea ce se accentuează , mai cu seamă,**

revizuirea tratatelor de pace care au fixat statelor beligerante , hotare noi.

Ei bine, această tendință a **național-socialiștilor germani** ,

pe care **vor unii să o imităm,** introducând metodele și teoriile lor, în țara noastră,

este direct opusă aspirațiilor noastre.

Din acest punct de vedere,

dvs aveți dreptate să luați măsuri pentru a înfrâna aceste mișcări."

[-----]

PCAndrei / 4 apr.'34

▫ Măsuri contra violenței !?

▫ Măsuri contra libertăților democratice !

▫ Rezistența cetățenească

[LD : Sincer democrat , apărând drepturile cetățenești, Petre Andrei se refugiază în lumea ideală , dar se încurcă în propriile argumente , confruntat cu realitatea românească .]

" D-lor, nu trebuie , însă, **numai un tratament simptomatic.**

Legea de reprimare pe care o prezentați dvs, nu face decât un lucru , **tratează simptomatic .**

Nu putem tăgădui , d-lor, că **mai toți avem sentimentul unei instabilități**

și acest lucru este foarte periculos, pentru că un asemenea sentiment

premerge unor mari frământări și unor mari mișcări

De aceea se impune ca **guvernul să se gândească la altă serie de măsuri,**

să nu-și pună toate speranțele într-o lege de reprimare ,

oricât de drastice dispoziții ar prevedea ea.

" Într-adevăr, dvs **vă preocupați pretutindeni de violență** , de **violența organizată** ;
vorbiți - ceea ce mi se pare mai curios - de **propagarea ideologiei prin violență**.
Într-o țară ca a noastră [!!!] , trebuie să fim bine înțeleși ce înseamnă acest lucru ,
căci **dacă un guvern calcă în picioare drepturile tuturor cetățenilor**,
și **aceștia, organizați în partide, opun rezistență**,
ei ar urma să cadă sub prevederile legii dvs.

**Dar , d-lor, o autoritate , care a trecut peste orice drept al cetățeanului, i-a batjocorit sufletul,
l-a umilit, nu are dreptul ea însăși la respectul cetățeanului.**

**Trebuie să o recunoaștem, puterea poate să corupă pe cei care o exercită
dacă nu întâlnește o frână în critica și în rezistența cetățenilor.**

Ați fost la guvern de atâtea ori, am fost și noi la guvern, și am putut consta fiecare acest lucru.

**Ceea ce oprește un guvern și pe conducători de a aluneca pe panta abuzului,
este tocmai această frână : critica și rezistența cetățenească .**

Or, dvs , **cu cenzură, stare de asediu, acum cu această lege,**

înlăturați orice rezistență. Și atunci, dacă veți reuși măcar un moment

să dați impresiunea că au dispărut aceste mișcări, mă întreb cine va avea tristul curaj
să dea numele de pace și de liniște , **pustiului momentan care îl veți realiza ?**

A păstra ordinea cu orice preț ? Dar ce fel de ordine ?

Cu călușul în gură, cu mâinile legate, fără garanția vieții și persoanei,

fără siguranța în administrarea bunurilor sociale ? **Aceasta nu mai este ordine. "**

[-----]

PCAndrei / 4 apr.'34

▣ **Dizolvarea grupărilor politice**

▣ **"Actul guvernamental " = abuz de putere**

Dvs alarmați opinia publică , prin măsuri care trec peste orice libertăți.

**La noi, este mai mult o stare de suflet, de nemulțumire generală, provocată de criză,
de sărăcie, poate și de greșelile conducătorilor.**

Dar este numai o stare de suflet, de nemulțumire .

**Tineretul, care simte mai ușor aceste lucruri , care are instinctul de combativitate mai
dezvoltat, reacționează imediat . El se poate entuziasma chiar de o ficțiune
care îl încântă, îl farmecă, îi dă puterea de a face chiar unele acte necugetate.**

"Datoria guvernului este nu numai reprimarea , ci în același timp ,

să ia măsurile de îndreptare , ca aceste nemulțumiri să nu se generalizeze ,

să nu se agraveze, pe cât posibil să le stăvilească.

**Or, dvs .vă preocupați numai de violență , de violența organizată, și prevedeați în art.1,
posibilitatea de desființare a partidului și a grupării politice , care recurge la violența
organizată, accentuând , mereu, și propagarea ideologiei prin violență.**

[**Atenție LD ! Nu este o simplă remarcă.Pe parcursul discursului el repetă mereu acest
lucru. Este o recunoaștere , directă, chiar dacă tardivă, a faptului că , în trecut,**

**PNȚ a recurs la violență în lupta politică : anul 1928 , Alba Iulia , marșul spre București, ce a
însemnat , dacă nu amenințarea cu violențe ?]**

E periculos, e foarte periculos acest lucru. Cu un astfel de articol de lege la îndemână ,

dvs ați fi dizolvat partidul nostru în trecut, foarte ușor și cu frenezie.

Mai mult, încă, dați această posibilitate de dizolvare guvernului,

considerând-o ca un act de guvernământ.

La adăpostul actului de guvernământ, câte abuzuri nu se pot săvârși ?

Dvs faceți guvernul și puterea executivă, și puterea judecătorească .

Nu mai avem nici o garanție, noi, partidele și grupările politice :

oricând puteți să interpretați legea în sensul dorit de dvs, de câte ori veți întâlni o rezistență.

**"D-lor, indivizii izolați nu pot rezista, ei se grupează în partide și grupări politice,
ori un partid , care este conștient de rolul lui, care își apără un program și un drept,
nu se poate lăsa călcat în picioare .**

Atunci guvernul îi aplică imediat art.1 : îl judecă și îl dizolvă .

**"Dacă țineți la mecanismul vieții parlamentare democratice și constituționale ,
trebuie să dați partidelor și grupărilor politice garanția
că nu sunt la discreția guvernului în orice moment. Această garanție nu o puteți da decât
dacă lăsați în seama altcuiva să judece actele făcute de fiecare partid,
dacă dați în mâna justiției aprecierea acestor acte,
nu guvernul să fie puterea care execută , care constrânge,
și acela care să judece, în ultimă instanță**

[-----]
PCAndrei / 4 apr.'34

▫ Implicațiile psihologice ale reprimării

▫ Legea PNL - lege de răzbunare

[LD: Petre Andrei abordează reversul delicat al reprimării ; rădăcina actului de răzbunare ;
riscul pe care și-l asumă puterea folosind metodele dure ale reprimării .
Este deosebit de interesantă abordarea lui , și merita toată atenția.
Tocmai de aceea este , parcă , și mai tragic , actul sinuciderii sale ...]

" O lege de reprimare, cum este aceasta pe care o prezentați,
trebuie să dea sancțiuni simțite aceluia care au călcat
dispozițiunile legilor și regulele fundamentale ale vieții statului .

Dar o asemenea lege nu trebuie să ducă la exasperare și nici să trezească ,
în sufletul omului, sentimentul că nu mai are nimic de pierdut ,

pentru că un asemenea individ devine cel mai periculos agent de destrămare a statului .
Dvs , prin prevederile din art. 1 și 5 , **condamnați oamenii și-i aduceți la exasperare.**

În adevăr, dvs , **prin art. 1 , luați unei persoane care a aparținut unei grupări sau unui partid
care a fost dizolvată, dreptul de a mai face politică timp de 3 ani,
căci partidul care-l va înscrie între membrii săi, este amenințat cu dizolvarea.**

-Victor Antonescu : Acest aliniat s-a suprimat la Senat .

-Armd.Călinescu : Aceasta dovedește justetea observației d-lui Petre Andrei.

-Petre Andrei : În art.5, dvs pedepsiți cu moartea prin foame ,

pe cel care a făcut o greșeală în viața lui, **prin faptul că a aparținut unei anumite grupări.**

Deși nu a activat, **numai pentru motivul că a fost înscris în acea grupare, nu-i dați dreptul la
nici o funcție și interziceți oricărei societăți particulare sau comerciale să-i mai țină în
serviciul ei.**

Dvs nu vă gândiți că tocmai pe aceștia , pe care aveți interesul să-i dispensați,

să se contopească în anumite partide , cu programe bine cunoscute,

cu metode de luptă bine determinate, prin dispozițiile actuale din proiectul de lege , **îi țineți legați**

mai mult la olaltă , printr-un **sentiment de solidaritate** , izvorât din suferințe comune, **îi forțați**

**să se asocieze în mod secret și să lupte contra unei organizații unde ei nu mai au nimic de
sperat !**

Afară de aceasta, **proclamați o decădere din drepturile parlamentare ,
a unui ales pe baza programului unui partid dizolvat .**

Într-adevăr, în legea electorală , se prevăd decăderi de acestea,

și anume **când un deputat părăsește partidul pe lista căruia s-a ales.**

Acest lucru are o rațiune : **în regimul democratic se votează nu o persoană , ci un**

**program.Dacă un ales părăsește partidul , pentru a se duce la alt partid, este drept să i se ia
mandatul.**

Dar **cu ce drept anulați dvs hotărârea corpului electoral** , dvs , puterea executivă ?

În felul acesta se depășește orice limită prevăzută de Constituție ,**cu privire la separația
puterilor.** " [-----]

Petre Andrei /

▫Concluzie la lege

" Din acest punct de vedere, eu , care **sunt un partizan convins al regimului democratic** și cred că acest regim nu poate funcționa **decât prin partide, partide tari și conștiente** de datoria lor, nu mă sfiesc să spun că **viața tuturor partidelor trebuie înnobilită , trebuie să aibă fiecare un etos, de care să se țină, pe care să-l respecte.**

Partidul nostru , care mi -e drag, a început să-și facă această analiză de conștiință, să se organizeze în consecință.

Datoria guvernului și a partidului care îl sprijină , **este să și-o facă și el, să nu agraveze situațiunea** în care ne găsim astăzi. (aplauze PNT)

Închei cerând pentru țara noastră , ceea ce **cerea dl Tardieu , nu de mult, pentru Franța : este nevoie , înainte de orice reprimare, să realizăm măcar un minimum de libertate.**

Or, dvs, prin acest proiect de lege, **suprimați libertatea , suprimați și garanția partidelor politice, țineți sabia lui Damocles deasupra capului lor.**

Ne trebuie un minimum de ordine financiară, de legalitate și demnitate civică,.

Aceasta este prima datorie, o accentuez ,

este un strigăt al conștiinței mele în acest moment, pentru că **eu nu pot renunța la libertățile și drepturile pe care ni le asigură Constituția.**

Un stat are rațiunea de a fi atâta vreme **cât mulțumește pe cetățenii săi.**

Când statul se bazează numai pe intimidare, când guvernul crede că-și poate consolida situația și **poate stăvili mișcări, numai prin teamă,**

acest stat greu va trăi și greu îl veți apăra dvs, prin legi , oricât de drastic s-ar prezenta ele. "

-dr.Hasnaș : În teorie.

-PCAndrei : Nu numai în teorie. **Să nu dea Dumnezeu să regretăm mai târziu măsurile care se iau acum.**

-dr.Hasnaș : Sunt de acord cu dvs, dar numai în teorie.

-PCAndrei : De aceea, dle ministru, **nu pot vota acest proiect de lege , care are numai un caracter de reprimare și de intimidare , pentru că socot că la baza statutului nostru nu trebuie să fie frica de stat , ci dragostea de stat,**și aceasta nu se vede din proiectul dvs. " (aplauze la PNT)

PCAndrei / 4 apr.'34

1.e) Armand Călinescu , discurs la lege, 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed. din joi, 5 apr.'34, p. 1688- 1692)

[LD : discurs amplu , exhaustiv , privind **evoluția Gărzii de Fier și**

legislația represivă îndreptată asupra ei în guvernările național-țărăniște .

evidențiind fenomenul **anihilării acestor măsuri** de către **instanțele juridice .**

Spre deosebire de alți colegi național-țărăniști, la acest capitol,

el reușește să se mențină într-o **strictă obiectivitate față de liberali ,**

respingând doar inovația legislativă liberală privind **dreptul guvernului de a dizolva partidele politice , inclusiv Garda de Fier.**

Pledează pentru **regim de legalitate ,** inclusiv pentru Garda de Fier,

pornind de la concepția că **o mișcare periculoasă** poate fi **mai bine supravegheată ,**

" la suprafață " , decât dacă este împinsă la conspirativitate.

În orice caz, se poate spune că , **intrarea lui Călinescu în guvern,**

la departamentul Internelor, l-a marcat definitiv .A devenit și s-a păstrat , până la moarte, indiferent de funcțiile pe care le-a îndeplinit , **adversarul total al Gărzii de Fier.**

Că această adversitate a avut o anume evoluție, **devenind la rândul-i criminală,**

toate la timpul lor. Acum , în 1934, Călinescu este **exponentul întruchipat al justiției**

și legalității , se comportă ca **susținător al partidelor de "ordine", de " răspundere" ,**

fiind **solidar -** până la un punct - **cu PNL** privind **necesitatea legilor represive contra**

extremismului . Călinescu oferă astfel - chiar și pentru urechile regale - **un puternic motiv pentru dreptul la rotativa guvernamentală.]**

Sublinierile, supratitlurile, comentariile, semnele - LD Doc integral, **fișier PNT**
/ Curențe extremiste postbelice: **comunismul , fascismul /**
/ Atacul principal extremist : **regimul democratic, parlamentar, partidist /**
/ **Dictatura** / metodele extremiste / **actul terorist /**
/ **Guv.românești = guverne de ordine** / atitudini față de curențele extremiste //
/ Antecedentele **G. de F.** - 1923, 1927 / Dizolvările **G. de F.** : 1930, 1931, 1932
/ **G de F** , partid politic- '32 - '33 / rezultate electorale / în Parlament /
/ "**Problema națională** " ; "**Problema tin eretului** " : G de F versus PNL, PNȚ, PND, LANC /
1933 . Guv.PNȚ - soluțiile justiției - circularele Minist. de Int. și Minist.Just./
/ **Protestul și blestemele lui CZCodreanu / Bilanțul acțiunilor anti-legionare /**
/ **Legislația represivă** : Legea Mârzescu ; Legea Mironescu // Legea Victor Antonescu //
[-----]
Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ Curențele extremiste postbelice

▣ Comunismul ... Fascismul

" După aceea, a venit **epoca de după război**, când au început să-și facă drum , din nou, o **serie de idei extremiste**. N-am să examinez , firește, acum aceste idei în cuprinsul lor. **Voi încerca însă să fixez caracterul acestor idei , în raport cu viața de stat .**
" Trăim o epocă de exaltare excepțională și de slăbire a sentimentului moral.
Războiul mondial, care a fost o dezlănțuire a forței,
s-a continuat după încheierea tratatelor , **pe terenul gândirii , prin apologia forței ;**
și, fie că această apologie a făcut-o comunismul , fie că a făcut-o fascismul,
amândouă aceste curențe au îndreptat
un atac hotărât împotriva actualei organizații de stat ."

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ Pincipalul atac al extremismului

▣ Regimul democratic parlamentar

"**Punctul central al acestui atac** [**al curențelor extremiste**] îl ocupă **regimul parlamentar .**
Desigur, de-a lungul crizei pe care o traversăm , s-au învederat o **serie de slăbiciuni**
ale regimului parlamentar .
În primul rând, **instabilitatea guvernelor**, a făcut să nu se poată întreprinde o operă serioasă
de îndreptare a situației. În afară de aceasta, **chipul oarecum greoi** în care se mișcă acest
aparat , **a împiedicat să se poată lua la timp măsurile utile.**
Dar acestea **sunt probleme ale democrației**, pe care **democrația însăși le propune să le**
rezolve. În toate statele cu regim parlamentar, există astăzi la ordinea zilei
problema revizuirii Constituțiilor.

Dar asta **nu înseamnă perimarea regimului** ; ea în semnează **necesitatea adaptării lui.**

[-----] Într-un Parlament pot să existe până la 80 % din reprezentanții națiunii ,
cari să nu se ocupe serios de nevoile obștești ; dar rămân oricând 20% , cari exercită un control
sever , care face să iasă pretutindeni toate greșelile la iveală. [-----]

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ Regimuri extremiste = dictatura .

" De altfel, **ce ne propun curențele extremiste ?**

Fie extremismul de dreapta , fie extremismul de stânga , ne propun dictatura.

Este formula care realizează forța.N-am să insist asupra acestei idei.

Dar eu știu că forța provoacă totdeauna reacțiunea altei forțe.

Dictatura este obligată să-și piardă cea mai mare parte din timp **organizându-și propria ei**

apărare. Realizările dictatorilor ? Dar cine a putut, vreodată , **să exercite vreun control sever ?**

[-----] **Dictatura nu are control** și ea acoperă toate turpitudinile.

Finanțele , în acest regim, sunt întotdeauna **învăluite în mister**, și ajung la bancrută.
Dictatura este regimul în care se pregătește revoluția sau războiul. (aplauze la PNT)
Și atunci , înțelegeți de ce , **între regimul parlamentar și dictatură** , pe care ne-o propun curentele extremiste, eu socotesc că **nu există alegere pentru un om conștient** .
" **Că aceasta s-a realizat în alte state** , este adevărat.
Dar trebuie să tragem de aici concluzia că ce se întâmplă aiurea , **trebuie să se imite și la noi ?**
Trebuie să credem că libertățile sunt definitiv compromise , că **suntem sortiți să trăim sub dominațiunea unei minorități armate** și că **acest regim de violență este durabil ?**
Nu, d-lor deputați, **eu cred că această stare morbidă va înceta** , fiindcă **viața publică** va sfârși prin **a-și recâștiga echilibrul ei**.
"În definitiv, ce este aici ? **O mână de oameni** , care, **nemaigăsindu-și locul în viața publică actuală** , **se năpustesc** asupra acelor cari au locul, **pentru ca să-i exproprieze** .
(aplauze la PNT) **Acesta este fenomenul** în toată goliciunea lui, și acest fenomen a fost transpus în **doctrina instaurării statului mașină** , lipsit de intelectualitate, în care **individul este supus dominațiunii unei minorități**.
Este un **misticism asiatic**, acela al **negațiunii libertății**.
Negațiunea acelu regim tradițional care rezumă evoluția omenirii gânditoare.
Maeterlink spunea undeva **despre dictatură** , că ea își are obârșia în **lobul oriental al creierului**."

[-----]

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ **Guvernele românești = guverne de ordine**

▣ **Atitudinea guvernelor față de mișcările extremiste .**

[**Atenție LD ! Călinescu se ridică deasupra oportunismelor de partid, și abordează problema ca un om de stat .**]

" **Împotriva lor [mișcărilor extremiste] guvernele au fost nevoite** să exercite **o supraveghere atentă și o luptă** care, de multe ori, **a ajuns la întrebuintărea forței**.

D-lor deputați, **toate guvernele au apărat actuala ordine de stat .**

Eu nu primesc acea formulă care încearcă să stabilească deosebiri,

din acest punct de vedere .) **Nu primesc deosebiri** , fiindcă **ele nu au temeii**

și eu, care am avut onoarea timp de **doi ani să stau pe banca ministerială**,

sunt în măsură să **cunosc realitatea**.

Nu primesc formula , în al doilea rând, fiindcă **socotesc că ar fi meschin**

să rezerve cineva numai pentru el un monopol ,

din ceea ce constituie **o obligațiune pentru oricine are răspundere** (aplauze)și

nu primesc , în al treilea rând, **formula**, fiindcă dați-mi voie să v-o spun, **ar fi și o lipsă de tact** .

Noi nu trebuie să lăsăm nici măcar impresia că , **între oamenii de la guvernământ** ,

mai există și o altă atitudine decât cea a unui veto hotărât . (aplauze la PNT)

"D-lor , **nu se poate obiecta nici că nu a fost desființată o mișcare** ,

atunci **când ea a fost recunoscută ca periculoasă** .

Credeți-mă, **ar fi un mijloc prea simplist de a judeca fenomenele sociale**, pentru că, în adevăr,

dacă am întrebuinta acest mijloc, m-aș adresa dvs , de la guvern, și v-aș întreba :

Comuniștii ...

ați fost în situațiune de răspundere un timp îndelungat , între 1922 și 1926, o dată ;

între 1926 și 1928 a doua oară. V-ați găsit , atunci, în fața unor agitațiuni comuniste

foarte accentuate , amintiți-vă de **Tatar -Bunar** .

Mi se pare că ori de câte ori reprezentanții opoziției relevau mijloacele excepționale

de care uzați dvs, **fluturați pericolul bolșevic**.

Și atunci **aș fi în drept astăzi să vă întreb astăzi : ce ați făcut ?**

Pentru ce nu ați desființat comunismul ?

Ar fi însă absurd un astfel de sistem de judecată .

Legionarii ...

De asemenea în ceea ce privește **Garda de Fier**.

Dvs ați găsit această mișcare în momentul când ați venit la guvern,
este adevărat ; **dar am găsit-o și noi .**

Mi se pare că **această mișcare a luat naștere la 1927 ,**

și era cu atât mai caracteristică afirmațiunea ei atunci,

cu cât era **pornită de oameni care ieșeau din penitenciarul de la Văcărești.**

iar , pe de altă parte , **înființată de aceiași oameni** care , în 1923,

pregătiseră un complot în contra miniștrilor și **asasinatul prefectului politic de la Iași.** Prin

urmare, din capul locului, **nu putea să fie nici o îndoială asupra caracterului și**

mijloacelor ei . Dar nu numai atât ; în câteva luni

mișcarea și-a conturat definitiv caracterul și mijloacele ei."

Nu aş vrea să fac istoric după datele Siguranței.

Să-mi dați voie să citesc dintr-o lucrare publicată sub îngrijirea lui Codreanu :

<Cărticica Șefului de Cuib >

Găsesc aici că , la **24 iunie 1927 ,** s-a format această mișcare a **Gărzii de Fier ;**

că , la **1 august 1927,** a apărut prima foaie a mișcării : **< Pământul Strămoșesc >**

că , la **8 noiembrie ,** acelaș an, a avut loc **primul legământ , primul jurământ, la Iași ;**

că , la **februarie 1928,** au cumpărat **prima camionetă** cu care au întreprins

prima campanie politică în țară ; "

[-----]

Armd.Călinescu / 5 apr.'34 , retro'30, '31,

▫ Dizolvările Gărzii de Fier.

▫ Antecedentele Gărzii

[-----]

" Socotesc chiar că **o regulă de de prudență politică** cere

ca **să forțezi o mișcare clandestină să iasă la iveală** , fiindcă, într-adevăr,

iată ce se întâmplă :

1930

guvernul național-țărănesc s-a găsit la un moment dat , în **decembrie 1930,**

în fața unor agitații foarte serioase ale membrilor Gărzii de Fier .

Eram atunci împreună cu dl. Ion Mihalache la Ministerul de Interne.

Noi cunoșteam din investigațiile Siguranței Statutului ,

care erau ideile reale care circulau în mintea membrilor Gărzii de Fier ,

și eram **în drept să le socotim periculoase** pentru ordinea publică.

Dar, d-lor, **mișcarea avea atunci un caracter clandestin** și nu toată lumea judeca la fel.

Călinescu /

1931 , guv.PNT

Nu am să fac personalități și nici n-am să aduc încriminări, dar socotesc că trebuie să vă arăt că,

în momentul când noi luam primele măsuri împotriva Gărzii de Fier,

un ziar important din țară , **un ziar de mare tiraj,** publica articole sub titlul :

< Fără exces de zel > și comenta măsurile noastre astfel :

< Această nejustificată urmărire este cu atât mai **urâtă** cu cât se îndreaptă

contra unei mișcări care este **nu numai explicabilă , dar necesară.**

A lovi într-o asemenea mișcare , ar constitui nu numai **o eronată interpretare a legii,**

dar **o greșală de ordin național.** Bunul simț juridic , simțul național, **va trumfa . >**

[-----]

Însă, d-lor, oricum ar fi fost, **cu conștiința răspunderilor** pe care le aveam noi,

am judecat altfel și printr-o deciziune a Consiliului de Miniștri, am risipit Garda de Fier.

Am făcut mai mult, **am arestat pe agitatorii principali** și sub inculpare de

complot împotriva siguranței statului , i-am trimis înaintea tribunalului.

S-a născut un proces. "

Armd.Călinescu / 5 apr.'34 , retro '31

▣ Procesul legionarilor

1931.Guv.Iorga -Argetoianu ...

" Între timp, noi ne-am retras de la guvern , dar procesul și-a urmat cursul mai departe, parcurgând întreaga filieră a instanțelor de judecată .Cred că nu este lipsit de interes să vă citesc considerentele hotărârilor care au intervenit atunci.

Înaintea tribunalului care judeca acțiunea deschisă contra preveniților **Corneliu Codreanu, Stelescu, Banu, Totu, Dănilă și alții** , instanța de fond constată :

< Având în vedere că faptele ce se impută inculpaților sunt în esență următoarele :
"Legiunea Arhanghelului Mihail " sau "Garda de Fier" , înființată în anul 1927,
cu scopul de a determina o mișcare în vederea înlocuirii
actualei forme de guvernământ, prin introducerea unui regim dictatorial ; >
[-----]

< Că atât inculpatul **Corneliu Codreanu** , cât și ceilalți, precum și toți componenții organizației ,propovăduiau un braț tare în locul partidelor , dar că recunoșteau autoritatea regală ; >

< Or, atâta vreme cât era vorba de o colaborare cu capul statului,
nu poate fi vorba de o răsturnare a formei de guvernământ >

Ministerul Public (Parchetul) a atăcat hotărârea tribunalului, cu Apel :
Curtea de Apel spune:

< Dar nu e dovedit că inculpații urmăresc introducerea dictaturii politice ;
din contra, din statutul și interogatoriile lor, rezultă că nu luptă pentru dictatura politică
a unei persoane , ci dictatura românilor , a națiunii românești, în țara sa.
Pentru aceste motive, respinge Apelul parchetului
și lasă achitați pe membrii Gărzii de Fier. >

-**G.Bogdan -Duică** : Cam naivă hotărâre !

-**Armand Călinescu** : **Înalta Curte de Casație** spune :

< Dacă este stabilit în speță , că numiții sunt organizați într-o asociațiune purtând numele
"Garda de Fier" , cu caracter militar, condusă de un consiliu suprem,
și împărțită în batalioane , sectoare, cuiburi și frații de cruce ;
dacă, prin modul de recrutare a membrilor care trebuie să fie sănătoși , hotărâți , rezistenți
și fără frică de moarte, societatea ar părea că cultivă forța de atac și nu pe cea de
apărare .Toate aceste fapte , deși ar putea fi socotite ca o formă de turburare a ordinii
publice,

nu corespund, însă, noțiunii de atac în contra siguranței statului >

Toate instanțele de judecată au achitat Garda de Fier,
tradusă în fața justiției , de către Guvernul național -țărănesc.

Or, trebuie să recunoașteți cu toții că absolvirea , în fața instanțelor de judecată ,
a unei mișcări subversive, a avut de rezultat încurajarea sa. "

(aplauze unanime, prelungite)

"În fața impunității, membrii Gărzii de Fier au devenit mai îndrăzneți și,
când ne-am întors noi la guvern, în iunie 1932,

am găsit Garda de Fier deja transformată în partid politic ;

participase la alegerile generale de sub d.Argetoianu și înregistrase
un număr însemnat de voturi : participase la alegerile parțiale de la Neamț și de la Tutova,
obținuse succes și, pentru prima oară ,
reprezentanții Gărzii de Fier intraseră în Parlament ."

Armd.Călinescu / 5 apr.'34 , retro '32

▣ Garda de Fier - partid politic.

1932/ 1933 , guvern PNȚ ...

1933.guvern PNL...

" În această situație i-am găsit noi , în iunie 1932.

Acum , domnilor , voi adăuga că, pentru noi, cei de la Ministerul de Interne,
problema era mult mai ușoară, acțiunea era fătuse.

Îmi aduc aminte câtă greutatea am avut în 1930, ca să identificăm toate organizațiile , toate cuiburile , să întocmim lista tuturor membrilor.

"De data asta, problema era mai ușoară , fiindcă, din momentul în care **Garda de Fier acționa fătis, ea își descoperea singură organizațiile.** De aceea, eu vă spun : **socotesc că ați făcut greșală că nu i-ați lăsat să meargă în alegeri.** Trebuia să-i lăsați să meargă, să-și valorifice încă o dată forțele înaintea corpului electoral. Era mijlocul cel mai bun **de a dezarma toate îndrăznelile . "**

[-----]

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ **Garda de Fier : rezultate electorale**

" **V-ați temut că ar putea să obțină un număr prea mare de voturi .**

Ei bine, am spus-o și o repet și astăzi : **cred că era o apreciere eronată ;** și nu aduc o părere subiectivă, mă bazez pe **o analiză obiectivă a faptelor,** pe care puteți să o faceți și dvs.

Luăți datele statistice din alegeri și veți vedea că cifra absolută a voturilor Gărzii de Fier, a mers în creștere câtă vreme **a putut să se întindă în suprafață ,** prin participare la alegeri, într-un număr mare de județe.

Dar, în această privință, **ei ajunseseră aproape de ultima limită.**

Dacă , însă, **judecați cifrele în fiecare județ în parte,**

veți vedea că **ei au mers în descreștere.**

Acolo unde au obținut, odată, voturi multe, **a doua oară au descrescut.**

[-----]

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ **Garda de Fier : activitate parlamentară**

" De altminteri, **au fost aici în Adunare, în două legislaturi ;** I-am văzut toți , i-a văzut toată lumea.

Ei bine, d-lor, **n-au adus nici o contribuție la examinarea problemelor de stat.**

Conducătorul acestei mișcări , **n-a învederat nici un talent deosebit ;**

Manifestările lor parlamentare , au fost de **o banalitate exasperantă .**

După primele momente de curiozitate, **au căzut în indiferența generală.**

Prin urmare, **tribuna Parlamentului ,** departe de a fi fost pentru ei un mijloc de întărire a propagandei, eu socotesc că **a fost cel mai bun mijloc de discredit a lor.**

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▣ **Garda de Fier - apărătoarea ideii naționale ?!**

" D-lor deputați, să-mi permiteți să adaug o observațiune în această ordine de idei.

Eu nu cred în viitorul acestei mișcări.

Se opresc , poate , unii , asupra ideii naționale,

pe care **o speculează membrii Gărzii de Fier.**

D-lor, **aceasta este o concepție pe care trebuie să o pună oricine la baza unei acțiuni de întărire a vieții noastre de stat și de popor. (aplauze la la PNȚ și PNL)**

Dar, vă rog, țara aceasta a ajuns în așa o situație , **încât,** pentru a promova ideea națională , **trebuie să recurgă la o mână de oameni , care nici măcar nu și-au terminat studiile școlare ?**

Țara aceasta a ajuns acolo , **încât,** pentru a declanșa acest mare resort moral , care este sentimentul național, **trebuie să recurgă la oficiile asasinului lui Manciu ?**

(**vii aplauze, strigăte de bravo !, la PNL și PNȚ)**

Și triumful ideii naționale , însemnează omorârea lui Ion Duca ?

Este o rușine , domnilor ! " (aplauze puternice, strigăte repetate de bravo !)

[-----]

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▫ " Ideea națională " .

▫ Responsabilitatea partidelor

" Ideea națională ? Da, dar aceasta o reprezentăm noi toți.

O reprezentați dvs , liberalii, prin tot ce acest partid a putut să facă

, de-a lungul istoriei, în slujba țării ;

o reprezentăm noi, național-țărăniștii, prin tot capitalul de luptă al **ramurei ardeline**

și prin tot rezervorul de forțe al **ramurei regățene** ;

o reprezintă dl Iorga , o reprezintă dl Cuza, prin acțiunea d-lor pe terenul cultural .

Aceștia reprezintă ideea națională . (vii aplauze, strigăte de bravo !)

- **I.Petrovici** : Dl Goga !

- **Armd.Călinescu** : Eu nu cred că țara aceasta a ajuns în așa grad de amnezie ,

încât să-și uite istoria ei . (vii aplauze, strigăte de "foarte bine" !)

Armd.Călinescu / 5 apr.'34

▫ " Problema tineretului " .

" Tineretul ? Da, domnilor, este o mare problemă .

Am întreprins și noi ceva în folosul tineretului ; întreprindeți și dvs,

deoarece **trebuie să facem totul pentru tineret.** Dar un lucru : **tineretul să vină să întărească**

toate forțele creatoare , toate forțele constructive,

tineretul să nu meargă să îngroașe cetele delicvenților . (aplauze puternice)

Când eu am văzut aici, în această Adunare , **pe unii oameni politici**

[**aluzie la Goga, Gr.Iunian ș.a.**] **care se insinuau în vecinătatea Gărzii de Fier**

(**aplauze prelungite**) eu nu știu ce trebuie să stigmatizez : lașitatea sau aventura ?

(**Aplauze prelungite, strigăte repetate de bravo**)

-**Voci** : Pe amândouă ! "

[-----]

Armd.Călinescu / 5 apr.'34, retro'33

▫ Pericolul mișcărilor extremiste : stânga și dreapta

▫ **Circula Ministerului de Justiție / 24 mai '33**

" D-lor , permiteți-mi , **pentru definirea politicii** pe care am schițat-o,

să citesc două pasagii din **circulara Ministerului de Justiție**

[**M.Popovici , către Parchete**] , cu nr. 42.143 din **24 mai 1933** :

< După informațiile și rapoartele primite, constatăm că de câțva timp,

de către **anumite organizații de extremă dreapta** , ai căror **agenți cutreeră satele ,**

se face o vie propagandă ațăătoare și se îndeamnă populația la acțiuni și mișcări ,

prin care **se tinde la răsturnarea ordinii în stat.**

În special , se aduc la cunoștință agitațiunile din Moldova și Bucovina, unde sub masca

unei mișcări de contra-balansare a mișcării comunismului , se formează diferite grupări ,

asa zise de extrema-dreapta , care se agită, provocând mișcări în tot cuprinsul țării.

În realitate, și unele și altele , departe de a duce luptă sinceră de idei,

în cadrul permis de legile țării, sunt expresia aceluiaș gând subversiv,

sub diferite aspecte , profitând și unele și altele , de toate circumstanțele

ce le sunt favorabile , uneori, concurând împreună

[**Atenție LD !!!**]

pentru subminarea autorității și dezagregarea statutului .

< Contra tuturor acestor elemente , atrag stăruitor atenția dvs. [parchetelor]

și vă invit a avea o neadormită priveghere , exercitând, în același timp ,

un serios control și asupra agenților forței publice , auxiliari ai dvs,

spre a vedea dacă și aceștia își îndeplinesc în mod conștiincios datoria.

< Îndeplinirea datoriei fără șovăire și cu devotament ,

pentru atingerea scopului arătat mai sus, este nu numai o cerință legală , dar și o obligație patriotică , pe care sunt convins că o veți îndeplini > spunea ministrul Popovici, către Parchete. " [-----
Armand Călinescu / 5 apr.'34

1.f) Gr.Iunian (PRT) , discurs la lege, 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed din joi, 5 apr, 1934, p. 1698 - 1704)

[LD : vorbește după Petre Andrei , Armand Călinescu , CCGiurăscu , Gh.Cuza .
Sublinieri, supratitluri, comentarii , semne - LD]

// Legislația represivă contra extremismelor de stânga -dreapta //

// Sprijinul duplicitar al PNT , pentru legislația represivă // Curente adverse în PNT //

// PNL -Partid de ordine !? - antecedente // PNT -partid de ordine ?! -antecedente //

// PNL față de Retaurație - 1927, 1930 //

// Regimul parlamentar - loviturile executivului //

// Atmosfera morală ; consecințele grave ale legii , dacă ... //

// Garda de Fier //

Iunian / 5 apr.'34 Text integral - fișier PNT

▣ Legislația represivă

▣ Pericolul extremist : **stânga**, dreapta

" Dle președinte, d.lor deputați, voi arăta **motivele** pentru care **sunt hotărât să votez împotriva acestui acord de lege** .

Justificați prezentarea acestui proiect pe **unele turburări grave** , turburări sociale, **care legitimează din partea dvs unele măsuri excepționale** .

Fără îndoială, că **o societate organizată este în drept să ia măsuri** pentru ocrotirea ei.

Cu o condiție : să **învăderez utilitatea acestor măsuri**, și să **învăderez**

că anume tendințe de împotrivire constituie unele manifestări bolăvicioase , sporadice, dar totuși **destul de violente**,

pentru ca să pună în pericol organismul statutului .

Voi avea să examinez dacă, din acest p.d.v., proiectul dvs își găsește o justificare .

Dar , înainte de aceasta , să- mi dați voie să vă atrag atenția

asupra **gravității dispozițiilor proiectului** . "

" **Problema aceasta a necesității apărării statutului** ,

se pune de câțiva ani în mod repetat .

[**Legea Mârzescu**]

" **O primă măsură** , luată în **1924**, de **guvernul liberal**, se justifica pe o stare de spirit similară ,

cu deosebire că atunci **era vorba de o mișcare extremistă de stânga**,

pe când astăzi este vorba de **o mișcare extremistă de dreapta** .

[**Modificarea legii**]

" **La 1927**, s-a ivit în părerea **partidului liberal**, care și atunci guverna ,

nevoia unei întăriri a dispozițiilor **legii pentru apărarea liniștii publice** din 1924,

și s-a modificat **art. 11** al acestei legi, pentru a asigura **apărarea ordinii constituționale** .

[**Modificarea legii**]

" **La 1933** , a intervenit **o nouă modificare** , de data aceasta prezentată de **gouv.Vaida** .

Presupunând că în toate aceste legi dvs nu ați avea măsuri suficiente ,

pentru sancționarea actelor abuzive, **aș înțelege** să veniți înaintea Parlamentului

și să **cereți agravarea dispozițiilor penale** pentru **sancționarea unor atari acte** .

Iunian / 5 apr.'34

▣ Dizolvarea unui partid politic .

Dvs veniți și **reclamați** de la Parlament **dreptul, pentru oricare guvern**, ca , pe temeiul unor aprecieri personale,

să poată ajunge la dizolvarea oricărei grupări politice. [**redă art.**] [-----]

Este exact că dvs recunoașteți necesitatea de a condiționa dizolvarea unui partid politic.
Dar aceasta este **numai pentru a câștiga bunăvoința Parlamentului** ,
a cărui aprobare o cereți, pentru ca , mai departe,
în înfățișarea unei **teorii foarte discutabile**,
declarați că această dizolvare constituie un " act de guvernământ " ,
care nu este cenzurabil de instanțele judecătorești

[-----]

lunian / 5 apr.'34

▫ " Sprijinul " duplicitar al PNT (acordat PNL)

▫ Existența curentelor adverse în PNT

[L.D : face un aspru **rechizitoriu la adresa celor două partide** , care se sprijină reciproc...
atunci când este vorba de măsuri represive...

Din partea lui Lunian este multă , multă rachiună. Mereu, mereu, caută să speculeze
disensiunile, divergențele , curentele , din PNT. Uneori are dreptate .

Îl ajută și Șeicaru , care-i întinde o capcană... "antidemocratică " .

Dialogurile scot la iveală un real și complicat fenomen : culisele politice]

-Pamf. Șeicaru :) Dle Lunian, toate partidele,

în opoziție, sunt cele mai **fervente elemente ale anarhiei**,

și numai când sunt chemate **la putere** , **se convertesc la ordine** .

lată origina răului.

-lunian : Se poate .

-Șeicaru : Nu " se poate" , așa este.) **Ori** că mobilizezi **anarhia de extremă stânga**
ori pe cea **de extremă dreapta** , **ea trebuie să te ducă , ca un val infect,**
spre putere .Aceasta este toată problema.

-lunian : Cu cât aveți mai multă dreptate , cu atât socotesc că **legea aceasta este mai gravă în**
consecințele ei.

Cine va avea să aprecieze actele de anarhie , d-le Șeicaru ?

Cine va avea să drămuiască violența , atunci când ea se va manifesta ?

Și după care criterii ?

Ar fi scăpat vreunul din partidele mari , care își acordă în fiecare zi și își recunosc sprijinul lor
 , **sanționarea prevăzută în această lege , pentru actele din trecut ?**

Căci este ușor să vii cu **talentul mare și frumos** pe care îl are dl **Armand Călinescu** ,

bunăoară, **să faci o lungă documentare, care să constituie o sprijinire a legii,**

pentru ca **să conchizi, pe urmă , la respingerea ei ,**

pentru a pune de acord situația de astăzi , cu cea de ieri.

D-sa a fost , totuși, **într-o situație delicată** , pentru că au fost, pe vremuri ,

părerii exprimate de către **fruntași ai partidului său** - și dintre cei mai autorizați -

într-un sens oarecum deosebit de acela pe care , în documentarea d-sale,

l-a exprimat dl Călinescu .

-Călinescu : Dle Lunian , eu n-am vorbit cu talent, **am vorbit cu simțul răspunderii .**

-lunian : Dar vă rog, **în numele cărui partid ați vorbit dvs ?**

-Călinescu : În numele **Partidului Național-Țărănesc.**

-lunian : **Autorizat de PNT în întregime ?** Pentru că **am asistat și eu la diferitele manifestări**
ale membrilor PNT , și mă iertați să observ că , **nici de rândul acesta** ,

cum de altminteri - fenomenul se întâmplă foarte des - **nici în alte împrejurări , n-am văzut o**
unitate de concepție în manifestările partidului dvs.

[**Atenție LD ! ce speculație , dar... cu ochire la țintă !**]

Dvs , dle Călinescu, v-ați pus de acord , **în concluzie , cu o ramură a partidului ,**

și **în documentare** , care ducea la alte concluzii decât cea afirmată de dvs,

cu cealaltă ramură a partidului dvs. (**aplauze la PNT**)

Din această cuvntare a dvs **reținem** , în orice caz, **o realitate :**

necesitatea în care vă aflați , dvs și Partidul Liberal,

să afirmați neconținut această colaborare permanentă.

Din nefericire , d-lor, ea se mărturisește numai în vorbe și la prilejuri mari, pentru că , în toate zilele , auzim totuși

gravele învinuiri pe care vi le aduceți unii celorlalți , și care crează substratul acela de neîncredere profundă, în partidele care au guvernat ,

stare de spirit care poate să prilejuiască sau uneori să lărgască manifestările bolnăvicioase de care ați vorbit dvs. " (aplauze la PRȚ)

D-lor, să-mi dați voie să examinez , în legătură cu posibilitatea de aplicare a acestei legi, activitatea trecută a ambelor partide . "

lunian / 5 apr.'34

▣ PNL - partid de ordine ?!

▣ Dovezi privind "violențele" sale

[Nu este prima oară când acest om îmi repugnă .Este adevărat , este "depozitarul" multor informații din viața politică , pe care le aruncă ... la momentul potrivit .

Dar nu știu cum... toate mărturiile lui sunt menite să răscoalească culisele murdare , sau dubioase, sau incomode ... **Acum o ia de la 1911 !**]

[-----]

-**Șeicaru** : Aceasta era în 1911 și **suntem în 1934**. Faceți socoteala , în câte state din Europa **se mai vorbește astăzi cu vocabularul de la 1911 ?** (aplauze la PNL)

Dvs trebuie să discutați o lege în raport cu statutul, nu cu un partid care , întâmplător se găsește la putere și care peste 24 de ore poate să nu mai fie la conducerea statutului.

Ceea ce interesează este următorul lucru :

statutul este apărat sau este pradă anarhiei ? Aceasta trebui să o discutați !

-**lunian** : Nu e nevoie să strigați !

-**Șeicaru** :) Dle Lunian, **noi cunoaștem pe toți oamenii cari circulă oriunde este anarhia**,ca să ia acțiuni pentru conducerea...

[LD : **Șeicaru ...îi dă ... " șah ! "**]

-**lunian** : Eu nu am căutat niciodată să atrag pentru mine o stare de spirit ; dimpotrivă, **în toate împrejurările m-am găsit în poziție de critică a acelor măsuri care puteau să iasă din cadrul legal.**

Colectivitatea, dle Șeicaru, **se poate afla și ea în stare de apărare .**

(aplauze la opoziție)

lunian / 5 apr.'34 , retro '33

[LD : **confruntă cu doc. de arhivă privind planurile PNL**]

 # 1933. Revine la împrejurări mai recente , pe care vrea să le analizeze

dacă s-ar putea încadra ca acte de "violență " sau prepararea "actelor de violență"

Citează pasagii din "**Dimineața**" , nedesmințite de PNL :

< Guvernul se află în posesia **planului de bătaie al Partidului Liberal** ,

care se compune **din 4 ipoteze**. Primele două ipoteze privesc **începutul luptei ;**

ipoteza a : când mijloacele ce vor urma se vor epuiza fără rezultat ,

se va aviza la alte **măsuri cu caracter extrem ;**

ipoteza b : în cazul că guvernul mai rămâne, se vor statornici **măsuri de luptă pentru**

răsturnarea lui, adică **întruniri** în fiecare județ, cu participare de la centru ,

care va arăta și ce anume să vorbească . Apoi va urma **campania de presă foarte violentă** , în care să fie **atacați fără cruțare toți mebrii guvernului**,

demonstrații de masă în capitală, care să meargă până la **altercații cu autoritățile** puse să

păzească ordinea, iar **în Parlament se va menține zilnic o atmosferă tulbură**, constatându-se în permanență de către parlamentari , **lipsa de autoritate morală a guvernului** și urmărindu-se **sabotarea lui**.

Deviza noastră să fie : guvernul acesta este dușmanul cel mai periculos al țării ; deci și în Parlament și aiurea , opoziție cu orice preț. >

-Iunian : Aceste lucruri **intră în prevederile legii ?**

- **Șeicaru** : Desigur.

- **Iunian** : Nu s-a pășit la executarea primei părți ,
prin convocarea **Adunării de la 15 noiembrie ?**

- **Chr.I.Elefterescu** : Toate acestea **au fost mijloace politice și legale .**

- **Aurel.Bentoiu** (raportor) : Dvs credeți că **aceste fapte** , chiar așa ,
luate din citatul din "Dimineața" , **se încadrează în art. 2 al legii actuale ?**

[**urmează un schimb polemic de replici pe această temă**]

-Iunian: Prin urmare, socoteați că guvernul Vaida face o politică greșită și cu consecințe
îngrijorătoare încât trebuia înlăturat cu orice preț, și prin orice mijloace.

[-----]

Norocul a fost că ați venit la guvern , nu știu cum.Nu cred că pe baza aceasor amenințări , dar
ați venit la guvern **Și nu a mai fost nevoie de acele amenințări violente** pe care le pregăteați,
ați amânat pe cea de la 15 noiembrie,

pe baza asigurărilor pe care le-ați primit că veți veni la guvern ,

și în chipul acesta nu am avut să înregistrăm mișcări violente pentru apărarea programului
dvs, pentru propaganda ideologiei dvs [-----]

Ați reușit .Ați venit la guvern și totuși aceste greșeli nu le-ați îndreptat până acum.

[-----] Am văzut ceva. **Învinuiri permanente** , ce vă aduceți unii altora.

Și aici și în Senat **vă aruncați învinuiri aproape în fiecare zi**,

spre demoralizarea întregii opinii publice,

și înlesnind crearea acelu sentiment nu numai **de neîncredere** ,

dar mai cu seamă **de repulsie, de dispreț total**

față de organizațiile noastre politice,

fiindcă lumea asistă în fiecare zi la **învinuiri de mare gravitate**

pe care dvs **le aruncați PNT** , care de către **acest partid vi se aruncă dvs,**

fără ca nici contra unora, nici contra celorlalți , pentru nici un act ,

să se fi luat **vreo sancțiune."**

[**LD: continuă astfel cu critica primelor 4 luni de guvenare , până ce Șeicaru îi spune
că are exact ideologia lui " Kerenski " , în politica românească ! ...**

Vezi discursul următor ... Șeicaru se va explica]]

[-----]

Iunian / 5 apr.'34, retro' '27

▣ **PNT - partid de ordine ?!**

▣ **Dovezi privind "violentele" sale**

[**LD : aplică și cu mai mult zel atacurile contra " apropierii " PNT de PNL ,
pentru a demonta argumentele legii ... dar și pentru a glorifica perioada
când el era în acel partid ... Și cum se putea altfel decât readucând în memorie
episoade din vremea opoziției înverșunate a PNT !]**

PNT n-a fost considerat totdeauna ca un partid de ordine.

" **A fost o vreme** - eu o numesc **perioada generoasă de manifestare a a Partidului
Țărănesc** , mai târziu PNT- în care **partidul avea cinstea unor permanente atacuri**
din partea PNL, pe cele mai grave teme, din care **nu lipsea**

nici învinuirea de comunism , nici **învinuirea de neonestitate.**

Unii vânduseră Cadrilaterul ,) alții - după declarațiile făcute de dl Mircea

Djuvara la 1927 , bazate pe pretinse declarații ale unor membri autorizați

ai **Sovietelor** - erau **sprijinatorii acțiunii comuniste** .

Eu am avut onoarea să apăr Partidul Țărănesc împotriva unei atari învinuiri.

" **A fost o împrejurare în care dvs , dacă ați fi avut legea, ați fi aplicat-o cu siguranță față de**

PNT . Pe atunci nu erați încă în aceste admirabile raporturi și nu vă recomandați pentru
succesiunea guvernului , pe temeiurile învinuirilor permanente pe care vi le aduceți și din
opoziției de la guven.

Pe vremea aceea,dvs considerați **PartidulȚărănesc ca o primejdie** , fiindcă era

reprezentantul dorinței de înnoire a vieții publice , și pentru că **vă temeți** că, prin executarea programului său , se putea întâmpla **să vă zdruncine pentru totdeauna din situația pe care o aveți.**"

1927 . " În lumina acestor raporturi de pe vremuri, nu miră ce s-a întâmplat la 1927 :

Partidul Național-Țărănesc a convocat un **congres la Alba Iulia , la 20 noiembrie 1927. Era stare de asediu și congresul a fost oprit. Atunci a venit președintele partidului , dl Maniu , și a întrebat pentru ce a fost interzis congresul ?** ....

-G.Bogdan -Duică : **Și comuniștii de la Petroșani, nu numai dl Maniu !**

-Gr.Iunian : **Pe atunci erai membru al PNȚ !**

-G.Bogdan -Duică : **Fugisem .**

-Iunian : **Nu ! Înțelepciunea va veni mai târziu !(ilaritate)**

-G.Bogdan Duică : **Ca și dvs .**

-Iunian : **Da, dar eu am rămas în cadrele convingerilor și susținerilor mele de atunci . Sunt și voi rămâne permanent în acest cadru.**

-N.S. Tănăsescu : **Nu prea ați dat dovadă : ați fost în vreo 4 partide.**

-Iunian : **Să-mi dați voie să nu vă răspund.**

Ministrul de Interne, **regretatul Duca , a răspuns** astfel întrebării **d-lui Maniu :**

< Eu sunt surprins că dl Maniu întreabă care sunt motivele pentru care guvernul a interzis acest congres, pentru că dl Maniu știe motivele pentru care guvernul a luat această hotărâre.

Dar sunt recunoscător d-lui Maniu că îmi dă prilejul să le expun

în fața Parlamentului.Dlor, în jurul acestui congres, nu s-a făcut atmosfera care se face în jurul congreselor obișnuite ale partidelor politice.

În jurul acestui congres se face, mai ales în Ardeal , de câteva săptămâni, o propagandă subversivă. >

Se poate o afirmare mai gravă ?

Virgil Mdgearu, în numele partidului, a spus :

<Actul opririi congresului , este un act subversiv >

Ministrul de Interne a continuat :) **< De câteva săptămâni , se face în satele din Ardeal , o acțiune subversivă.Se prezintă Alba Iulia nu ca un congres de partid, ci ca o adunare națională , care poate să se rostească asupra chestiunii constituționale la ordinea zilei.**

Se creează , în jurul Albei Iuliei, **legende de tot felul** , unele mai primejdioase decât altele .Eu merg până acolo , încât mă întreb , având în vedere caracterul acestor zvonuri, dacă toate pornesc de la acest partid, oricât de pătimăș ar fi el,

dacă la umbra uneltirilor lui ,nu sunt și uneltirile inamicilor noștri din afară ?>

[LD : **continuă să citeze din respectiva polemică ce-a spus Maniu, ce-a spus Duca, ce-a strigat o voce , ce-a strigat altul ....]**

- **Maniu** : **Să dovedești !**

- **Duca** : **O voi dovedi prin sancțiunile ce le vom aplica !**

- **Voci** : **Să îndrăznești , să îndrăznești !**

- **Ștefan Cicio -Pop** : **A ne împușca poți, a ne intimida , niciodată !**

-**Iunian** : **Așa se răspundea atunci de către PNȚ.... Se vorbea bărbătește ...**

Acum PNȚ s-a cumișit . A fost proclamat partid de ordine... partid cuminte ...

[-----]

Gr.Iunian / 5 apr.'34

▣ **Garda de Fier.**

[LD : **în tot discursul, Iunian nu a spus absolut nimic despre G de F , despre actele sale.**

Privind legea în discuție, a demontat-o numai prin criticile dure la adresa PNL și PNȚ .]

" Membrii Gărzii de Fier, care , după legea dvs, n-ar mai avea dreptul , un an de zile,

să se manifeste ,) imediat ce s-au declarat că sunt adepți ai partidului dvs , li s-a dat drumul din închisoare și au devenit propagatori ai ideii de ordine

și ai programului dvs. " (aplauze la PRȚ)

Veți scoate din viața normală constituțională unele grupări politice și veți împinge pe aceia care sunt mai îndrăzneți, mai curajoși, mai puțin lași [.....] vor fi siliți să recurgă la căi de fapt , la

mijloace de apărare , de impresionare individuală, neavând posibilitatea să se manifeste în cadrul legal și constituțional , printr-o viață politică activă."
Grigore Iunian / 5 apr.'34

1.g) I.C. Cătuneanu_apoi Gh .A.Cuza , discurs la lege, 4,5 apr.'34

(DAD, MO 38, șed. din 4 apr.'34 , p. 1663-1664 ;DAD, MO 39, șed. din 5 apr.'34, p. 1672- 1677)

[LD : Discursul început de **Cătuneanu** s-a întrerupt deoarece Camera nu era în număr.

A doua zi, Cătuneanu absentând - grav bolnav -continuă discursul **Gh.A Cuza**]

Documentele integrale- **fișier LANC**

Cătuneanu : // Legea apărării statutului // Greșeli în politica națională //

//Protecția muncii naționale //

GACuza : [LD : pe 5 apr. era joia mare , din săptămâna patimilor ;

GACuza este deosebit de marcat de boala subită a prof. Cătuneanu, ca pe un blestem ...

francmasonic - devine următorul deputat ales pe acea listă.

Are 38 de ani * ; este un înverșunat antimason, după ce , vremelnic, intrase în masoneria din Iași ; Deși nu fusese pregătit să ia cuvântul, face o expunere argumentată privind necesitatea ca masoneria să fie scoasă în afara legii.]

Supratitlurile problematice, sublinierile, comentariile îmi aparțin :

// Francmasoneria = asociație secretă și ocultă //

//Legislația represivă = agonia guvernărilor democratice de partid //

// Francmasoneria - liberalismul - democratismul **versus** naționalismul integral //

// 1840, 1848 ... tinerimea masonică română **versus** concepția tradițională //

// 1911- 1919 - Masoneria României moderne //

// Lojele marelui Orient - Lojele Naționale //

// Substratul iudaic al masoneriei - gradele masonice // macabei //

// Autobiografie masonică ; revelațiile lui GACuza // incompatibilități /

// Ritualuri masonice / conflicte între loji / capcanele masonice /

// Scopurile masoneriei : distrugerea bisericii creștine ; distrugerea granițelor ;

distrugerea armatei ; distrugerea monarhiei //

// Guv.Argetoianu - guv.masonic //

// Necesitatea interzicerii masoneriei //

// Legea apărării statului = prezervarea regimului democrat parlamentar //

//LANC - nu va vota legea //

Gh.Cuza Notă* -

GACuza , născut în 1896 .Profesor universitar la Iași.

Ministru al Muncii în guv.Goga (28 dec.'37- 9 febr.'38) .

Arestat de comuniști .Condamnat la 9 mart.1948.

A murit la penitenciarul din Aiud,la 14 sept.1950.

Împreună cu el, **a fost arestat și fiul său**, tot la Aiud.

Soția sa, **Smaranda Cuza a avut domiciliul forțat în Bărăgan**, pînă în iunie 1951 .

(cf. Cicerone Ioanițoiu , Dicționar , litera C, p. 291)

GACuza / 5 apr.'34

1.h) **CCGiurăscu** * (PNL-geogist) , la **Legea pentru apărarea Statului**, 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed. de joi, 5 apr.'34 , p. 1693- 1694)

[LD :era " joia mare " , din săptămâna patimilor ; cu o zi înainte, vorbise Titulescu , despre politica externă ; la Consiliul de război... ultimele zile ale procesului Gărzii de Fier.

Deși legea era îndreptată explicit, împotriva Gărzii de Fier,

CCGiurăscu nu spune absolut nimic despre G de F ,

evocată , aluziv, sub expresia ... "neliniști și frământări"]

[LD: sublinierile, subtitlurile problematice , comentariile îmi aparțin :

// Opozantul obiectiv // Conceptul de ordine în stat ; momente PNL : 1848, 1914 //
// PNL georgist : conceptul de **ordine organică, profundă, reală** //
// Legea Antonescu - Monarhia ;Parlamentul /
// Legea Antonescu - favorizează partidele mari ; discriminează partidele mici /
// Legea Antonescu - vis-a vis de moravurile politice , aspecte etice :
neîncrederea în conducători ; promisiuni neonorate //
// Neliniști naționale : Armată ; Învățământ ; Administrație ; Presă ; Politică externă /
// Legea Antonescu = lege represivă /

Notă *

CCGiurăscu . n. la ;istoric, fiul istoricului C.Giurăscu,
[LD : **introdu aici detenția sub comuniști**]

CCGiurăscu / 5 apr.'34

▣ **Promisiunea de opozant obiectiv.**

"Nu fac parte din aceia care consideră că **în lupta politică ,
nici binele nu trebuie să-l accepți de la adversari ;**
și iarăși , **nu împărtășesc catehismul bunului opozant ,**
după care **tot ce vine de la guvern trebuie criticat cu orice pret ,**
și invers, **tot ce este afirmat de opoziție** constituie prin aceasta însăși **un merit.**
"Țin să vă încredințez , deci , din capul locului ,că acelea ce voi spune de la această tribună ,
vor fi animate de **spiritul celei mai perfecte obiectivități.**
Nu cred că aducem un serviciu , **nici regimului parlamentar și nici țării,**
deformând realitățile , mai ales când , prin aceste deformări,
urmărim scopuri meschine de partid. "

-----]

CCGiurescu / 5 apr.'34

▣ **Conceptul de "ordine organică"**

" **Vedeți dar**, d-lor deputați, **cât de relativ este acest concept de ordine,**
ce poate să însemne ordinea **într-un anumit moment al dezvoltării unui popor,**
și cum **accepția de odinioară** , nu se mai potrivește deloc
cu accepția din alt moment al dezvoltării sale istorice.
" Dacă această premisă este adevărată , atunci , cu rigoare matematică ,
trebuie să fie și concluzia.
Să nu ne oprim deci la această concepție de ordine , cum v-am spus,
de suprafață , de caracter administrativ și polițienesc.
Să căutăm **să analizăm și să pătrundem adânc sensul noțiunii de ordine,**
și veți vedea atunci la ce rezultat ajungem ."

-----]

CCGiurescu / 5 apr.'34

▣ **Legea Vict.Antonescu**

▣ **Regimul monarhic**

[LD : până aici i-a fost " obiectivitatea" : privind trunchiul comun !
Acum, devine, " **opozantul de partid " prin excelență !**
Acum este vânturată sabia frustrantă și complexată a unui partid-mlădiță ,veleită ,
care se rupsesse de partidul-trunchi doar în speranța captării bunăvoinței regelui Carol .
Ceea ce este stânenitor ,în cazul lui CCG , este faptul că el nu era un tânăr deputat "de rând" ,
era istoric ,ceea ce presupunea o cultură politică și un minim discernământ
Zelul pro-carlist al lui CCGiurăscu ... era destinat aceluiași urechi regale.

Altfel, totul poate fi "obiectiv" .]

-----]

Cum adică ?

Avem nevoie de o lege pentru apărarea ordinii în stat ,
ca să garantăm și să apărăm monarhia în statul Românesc ?
Dar cine ar fi acela care , cu gândul măcar , ar îndrăzni să se atingă
de ființa celui care simbolizează însuși statul românesc ,
și a cărui prezentă este garanția de dezvoltare a acestui stat ?

Mi se pare, d-le ministru, că e necesar să dispară acest fragment de frază
din expunerea de motive . "

CCGiurescu / 5 apr.'34

▣ Legea Vict.Antonescu

▣ Regimul parlamentar

[LD : nu auzise , nu cunoștea CCGiurăscu atacul agresiv antiparlamentar din programele
și acțiunea partidelor extremiste , de stânga și dreapta ?!Puțin probabil.

Mai degrabă ... pare un gând -subversiv - incipient , destinat tot lui Carol,
și mirările lui să fie pline de ipocrizie .Poate , mă înșel , acesta este doar un gând.]

" De asemenea mi se pare cel puțin **stranie** și partea cealaltă de frază ,
care vorbește de apărarea regimului parlamentar .

Regimul parlamentar se apără nu cu legi excepționale, pentru garantarea ordinii în stat ,
ci se apără prin virtuțile proprii ale acestui regim.

Una din două : **sau** regimul parlamentar , în stadiul în care este astăzi,
are în sine virtuțile necesare

și atunci nu are nevoie să fie apărată în felul acesta :

sau, dacă nu le cuprinde , **dacă** prin componența lui și
prin curentele de care este agitat **sau dacă** , prin tehnica ,
metoda defectuoasă a lui, **acest regim parlamentar**

se dovedește o instituție anachronică , atunci, dle ministru , nu cu asemenea legi se va
putea salva o instituție anachronică.

Așa că socotesc că și în ce privește punctul al doilea - regimul parlamentar -
el trebuia să lipsească din expunerea de motive .

Nici regimul parlamentar și " a fortiori" , monarhia, nu pot și nu trebuie niciodată
să fie apărate prin asemenea măsuri excepționale " (aplauze la PNL -Georgist)

[-----]

CCGiurescu / 5 apr.'34

▣ Legea Vict.Antonescu = apărarea partidelor de "guvernământ"

[LD : CCGiurescu spune "off-ul" partidelor mici , ignorând fondul solidarizării
între PNȚ și PNL : măsurile anti - Garda de Fier - despre care nu spune nimic !]

"Ce este această lege pentru apărarea ordinii în stat ?

Este o lege pentru garantarea puterii ,

în favoarea unor anumite partide de guvernământ.

Aceasta este realitatea pe care proiectul de lege caută să o garanteze.

Am asistat adineauri la **spectacol edificativ** : am văzut pe d.Călinescu

într-o dulce armonie cu Partidul Național-liberal ...

- **G.Bogdan - Duică** : **Și cu documente în mână** .

- **CCGiurăscu** : Nu infirmă cu nimic aceste documente , adevărul afirmațiilor mele.

Ele se referă la o epocă din trecut [?!?] , iar eu vorbesc pentru clipa de față.

Am văzut - zic - **această idilică apropiere** , această reciprocă acoperire și apărare.

Eu nu înțeleg , vă mărturisesc , și în orice caz **nu admit** partea cea de a doua ,

în care **d-I Călinescu) și-a permis să arunce calificative și certificate**

unor anumite partide politice din această incintă . "

[-----]

CCGiurescu / 5 apr.'34

▣ Nu legea apărării ordinii ...

▣ Legi de vindecare a relelor ...

"D-lor, **este o stare de neliniște** în societatea românească este **o stare de frământare** în această societate și, evident, **neliniștea , frământarea** se exteriorizează , **își caută căi de manifestare .**

Dvs încercați să combateți aceste manifestări exterioare ,

exprimarea **stării de neliniște , de nesiguranță , de greutate ,**

în care se află societatea românească contemporană.Vă preocupă manifestările exterioare ale ei.

Cred că procedeul este greșit.

În adevăr , ce ați zice dvs de **un medic** care, văzând că pe corpul unui bolnav apar **pete de roșeață** , simptom precis al unei maladii,

nu ar căuta să afle boala de care suferă bolnavul, raciile adânci , organice, ale acestui organism, ci **ar spune : să aplicăm câteva plasture** pe punctele în care s-au ivit **petele de roșeață** , pentru ca **acestea să nu se mai vadă ?**

Este un procedeu , mi se pare - iertați-mi cuvântul - **simplist .**

Eu nu socotesc că dacă **acoperim printr-o lege de asigurarea ordinii în stat ,**

câteva manifestări exterioare , am rezolvat chestiunea , am vindecat boala adâncă , grea, de care suferă societatea românească în momentul de față.

Nu legi de apărarea ordinii în stat , ci legi pentru curmarea situațiilor primejdioase , dăunătoare , **în care se găsește elementul etnic în statutul românesc , legi pentru îndreptarea** relelor de care suferă - și suferă adânc și de multă vreme , de ani de zile, această societate- ne trebuie."

[-----]

[CCGiurescu](#) / 5 apr.'34

▣ Nu legea apărării ordinii ...

▣ Legi de vindecare a relelor ...

"D-lor, **este o stare de neliniște** în societatea românească este **o stare de frământare** în această societate și, evident, **neliniștea , frământarea** se exteriorizează , **își caută căi de manifestare .**

Dvs încercați să combateți aceste manifestări exterioare ,

exprimarea **stării de neliniște , de nesiguranță , de greutate ,**

în care se află societatea românească contemporană.Vă preocupă manifestările exterioare ale ei.

Cred că procedeul este greșit.

În adevăr , ce ați zice dvs de **un medic** care, văzând că pe corpul unui bolnav apar **pete de roșeață** , simptom precis al unei maladii,

nu ar căuta să afle boala de care suferă bolnavul, raciile adânci , organice, ale acestui organism, ci **ar spune : să aplicăm câteva plasture** pe punctele în care s-au ivit **petele de roșeață** , pentru ca **acestea să nu se mai vadă ?**

Este un procedeu , mi se pare - iertați-mi cuvântul - **simplist .**

Eu nu socotesc că dacă **acoperim printr-o lege de asigurarea ordinii în stat ,**

câteva manifestări exterioare , am rezolvat chestiunea , am vindecat boala adâncă , grea, de care suferă societatea românească în momentul de față.

Nu legi de apărarea ordinii în stat , ci legi pentru curmarea situațiilor primejdioase , dăunătoare , **în care se găsește elementul etnic în statutul românesc , legi pentru îndreptarea** relelor de care suferă - și suferă adânc și de multă vreme , de ani de zile, această societate- ne trebuie." [-----]

[CCGiurescu](#) / 5 apr.'34

▣ Dezechilibrul demografic : insecuritatea granițelor ; Înstrăinarea orașelor.

▣ Cultură, învățământ : Înstrăinarea păturii intelectuale

▣ **Instituțiile de stat : Înstrăinarea funcțiilor administrative**

▣ **Presa de " stânga " : Întreținerea atmosferei de tulburare**

▣ **Politica externă , Titulescu ! : Motive de neliniște și tulburare**

CCGiurăscu / 5 apr.'34

▣ **Concluzie- la legea ordinii în stat**

" **Acesta este sensul pe care trebuie să-l urmărim, accentuez încă o dată, nu prin legi de suprafață, prin legi de poliție, prin legi represive, care să privească numai superficialitatea vieții noastre publice, ci printr-un complex de legi cari să privească problemele esențiale ale neamului nostru " (aplauze la PNL-georgist)**

-CCGiurăscu / 5 apr.'34 -----

1.i) Hermann Plattner (P.NG) , la legea apărării statului , 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed. din 5 apr.'34, p. 1692)

[LD : nu știu de ce nu vorbește H.Otto Roth ; Plattner este deosebit de corect ,
declarația conține asigurări de loialitate , dar ... **nici o vorbă despre mișcarea hitleristă** din
sânul comunității germane ; nimic despre **Germania hitleristă** ;

De altfel, nici legea nu pare a fi vizat-o , decât tangențial și aluziv ....]

Supratitlurile, sublinierile , comentariile , îmi aparțin :

// Germanii din România : element de ordine , auoritate de stat //

// Germanii și legea apărării statului - legitimare //

// Problema tineretului // Răspunderea guvernării //

// Legea apărării statutului : condiții //

Plattner / 5 apr.'34

▣ **Germanii din România**

"D-le președinte , d-lor deputați, în toate părțile țării în care locuiesc
cetățeni de origine germană , aceștia întotdeauna au fost **un element de ordine** ,
care **susține autoritatea ideii de stat** .

"Dacă binele statului se bazează pe **hărnicia și destoinicia** fiilor săi,
pe **loialitatea și fidelitatea cetățenilor** săi, atunci putem constata că
statutul român nu are cetățeni mai buni ca Germanii din această țară.

Căci toți au **aceeași țintă superioară** : să trăiască ca **cetățeni liberi și egali**
în toate drepturile în țară, și **să contribuie prin munca lor**
ca binele obștească al țării să crească . "

Plattner / 5 apr.'34

▣ **Germanii și legea apărării statutului**

De aceea , noi, **Germanii din România** , în urma **ținutei noastre principiale**
față de ideea de stat , **nu trebuie să ne temem de o lege**

care se îndreaptă în **contra elementelor tulburătoare și teroriste** ,

din cauză că **pozițiunea noastră** în viața politică a țării noastre ,

nu poate să fie niciodată alături de curenți și organizațiuni distructive .

" **Recunoaștem dreptul statului de a se apăra**

de tendințe și organizațiuni distructive și

să uzeze chiar de măsuri excepționale,

dacă astfel de tendințe își ridică capul în mod tendențios.

"**Stăm însă pe punctul de vedere , în general, drepturile și datoriile cetățenești ,**
sunt asigurate de Constituție, și că numai în cazuri extreme

se pot lua măsuri care trec peste delimitările drepturilor constituționale.

Plattner / 5 apr.'34

▣ Problema tineretului

▣ Răspunderea guvernului

" Știm foarte bine că **astăzi trăim**, nu numai în **împrejurări speciale economice și politice** , ci știm și aceea că **condițiile încurcate ale vieții postbelice** au dus și la o gravă criză sufletească pentru generația care trăiește astăzi.

"Lăsăm la aprecierea și responsabilitatea guvernului și a partidului majoritar, să decidă dacă această criză sufletească face necesară crearea unor legi excepționale .

Dacă conducerea responsabilă a vieții noastre politice , consideră dată această necesitate , **nu intenționăm să refuzăm recunoașterea ei. "**

H.Plattner / 5 apr.'34 -----

1.j) I Petrovici (PNA) discurs la *legea apărării statutului* , 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed. din 5 apr.'34 , p. 1686- 1688)

[LD : din partea PNA, Petrovici este deputatul " de serviciu " al PNA .

Goga cred că lipsește din parlament . Supratitluri, sublinieri , comentarii , îmi aparțin]

[LD : inteligent , cultivat , Petrovici își pune întreaga capacitate speculativă

în slujba partidului în care , după părăsirea PNȚ , s-a înregimentat .

Pledează , de pe pozițiile democrației - în principiu - pentru libertatea " desfrânată "

(în vreme ce șeful său , Goga , este contra regimului democratic !)

pentru "violența constructivă " , pentru dreptul la răsturnarea " ordinii existente " .

Nu atât pentru a apăra Garda de Fier, cât pentru a legitima aceste forme de luptă.

Consideră legea ca fiind îndreptată împotriva partidelor adversare .

Votează contra și cere suprimarea legii]

Supratitluri, sublinieri, semne și comentarii îmi aparțin.

// Tradiții : ideea de autoritate și libertate la **Maiorescu și CARosetti** //

/ Legea A. - **eroare psihologică** / nevoia de libertate pentru români //

/ **Pasivitatea și lipsa de inițiativă la români** //

/ **Violența** - reacția omului comprimat //

/ Păstrarea ordinii existente ? Interzicerea violenței ? :

Legitimitatea violenței revoluționare //

/ Legea A. - armă **contra partidelor adversare** /

/ Legea A - **represiunea tineretului studios** , călcarea autonomiei universitare //

/ Legea A .- armă a unui **guvern slab** / **Nu o va vota** //

I.Petrovici / 5 apr.'34 , retro ' înainte de război ...

▣ Tradiție doctrinară : ideea de autoritate .

▣ **Titu Maiorescu** versus **CARosetti**

"D-lor deputați , îmi veți da voie să încep , mai ales că suntem într-un cerc restrâns de familie, cu **evocarea unei amintiri** și aceasta nu pentru plăcerea de a mă duce cu gândul

într-o epocă în care statul se apăra fără măsuri draconice,

ci pentru că pot să spun acea amintire în legătură cu observațiile pe care le voi face acum .

" D-lor deputați, ilustrul meu profesor , **Titu Maiorescu**

- **ilustru și ca parlamentar** , cu toate că , până acum **galeria aceasta de busturi** ,

deși atât de indulgentă și atât de primitoare , încă **nu cuprinde și chipul lui Maiorescu** -

îmi relata odată o convorbire pe care a avut-o cu un mare fruntaș , de pe vremuri ,

al partidului dvs., **cu C.A.Rosetti** , o convorbire contradictorie,

în care Maiorescu a susținut o teză , CARosetti , o altă teză.

Maiorescu îmi spunea că a fost impresionat de argumentația lui Rosetti și , până la urmă, s-a lăsat convins.

" Titu Maiorescu era conservator, și **susținea ideea de autoritate , cu tot ce această idee cuprinde restrictiv în materie de libertate .**

Atunci CARosetti i-a răspuns : **poporul nostru , care abia a ieșit din veacuri de asupri , din veacuri de vasalitate , care i-au ucis inițiativa și spontaneitatea , are nevoia să i se facă din nou educația inițiativelor și spontaneității , și pentru aceasta este bine să i se acorde libertăți cât de largi , o libertate chiar desfânătă**

- acesta este cuvântul pe care mi l-a transmis Maiorescu că l-a folosit Rosetti - **pentru ca în cadrul ei să se poată deprinde cu inițiativa .**

" Maiorescu, care era foarte econom la laude și de o bunătate nu tocmai angelică, relatându-mi această convorbire , mi-a adăugat :

Rosettachi - probabil că așa i se spunea în intimitate - **era un cap . "**

I.Petrovici / 5 apr.'34

▣ Legea = eroare psihologică

▣ Pasivitatea și lipsa de inițiativă a românilor.

▣ Violența = reacția omului comprimat

" Mă gândesc , d-lor deputați , **ce ar zice CARosetti , dacă ar putea citi proiectul de lege de oprimare** pe care l-au făcut urmașii săi. "

-Victor Antonescu : **Ar zice că s-au schimbat vremurile ! (aplauze la majoritate)**

-I.Petrovici : Nu vă grăbiți, d-lor . **Vremurile s-au aschimbat ,**

dar au rămas absolut întregi acele lucruri pe care el credea că trebuie să le lecuiască , anume pasivitatea poporului nostru și lipsa lui de inițiativă .

Acestea au rămas intacte .Și, din acest p.d.v., proiectul dvs **contravine în modul cel mai radical ,opiniunilor marilor dvs fruntași.**

Dar , d-lor deputați, eu cred că **proiectul de față nu este numai din acest p.d.v. ,**

o eroare de psihologie . Mai este tot o eroare și din alt p.d.v.

" Citind **Expunerea de motive**, făcută cu multă îngrijire de dl ministru,

am văzut că aici este vorba **să se ia măsuri împotriva violenței.**

Cuvântul **violență** apare în mod repetat. D-lor, nu numai după părerea mea,

violența este adeseori modul de reacțiune al omului comprimat .

Atunci **când nu se mai lasă libertatea inițiativelor constructive,**

se deschide drumul violenței destructive.

Eu mă tem - și am dreptul să mă tem - că **acest proiect de lege , departe de a fi o stavilă împotriva violenței, să nu devină, cumva, un generator de violență.**

-G.Bogdan -Duică : **Facem atunci unul mai grav . "**

I.Petrovici / 5 apr.'34

▣ Păstrarea ordinii existente ?!

▣ Interzicerea violenței ? !

"Dar , pentru a completa expunerea , spicuesc din textul **Expunerii de motive, o altă noțiune cardinală ,** pentru această elaborare legislativă.

Se vorbește insistent de **păstarea ordinii existente .**

D-lor deputați, eu personal, cu educația pe care o am și cu vârsta mea,

care începe să fie înaintată, **vă mărturisesc că sunt atașat la ordinea existentă .**

" **Însă, totuși,** nu pot să nu spun că **ordinea existentă** nu urmează să fie expresiunea **definitivă și eternă** a organizării sociale.

Istoria ne arată că **societatea omenească și-a schimbat de foarte multe ori rânduielile.**

Se poate întâmpla ca în această epocă pe care , mai mult sau mai puțin, cu toții o caracterizăm ca o epocă de instabilitate , societatea să-și caute forme noi, ne mai putând să mai încapă în mod adecuat în așa zisa ordine existentă.

Se poate încă și mai mult decât atât .

Când este vorba de ipoteze , nu sunt categoric și afirmativ ;

dar se poate întâmpla ca în adâncul vieții sociale ,

această transformare să fie deja făcută

și ordinea existentă numai să întârzie la exterior,

fără să-i mai corespundă la spatele ei o realitate , așa ca lumina unor stele ,

care continuă să strălucească câte o dată , chiar atunci când ele au dispărut de mult .

Dar se poate întâmpla , cu drept cuvânt , să-mi spuneți : desigur, ordinea socială se poate schimba, dar fără comoțiuni .

E vorba numai de violență , de o schimbare fără violență.

"Recunosc că această observare s-ar putea să fie judicioasă .

Trebuie ca toată lumea care are o răspundere,

să-și dea silințele ca să îndrume mecanismul social spre forme noi ,

dacă sunt necesare, dar fără zguduire și fără comoțiuni.

Dar nu este mai puțin adevărat că aceasta presupune un lucru : cei care ne guvernează

să fie oameni de concepție îndrăzneată , oameni capabili de înnoiri ,

oameni care să nu fie închistați în anumite prejudecăți rutinare .

Când acest lucru nu se întâmplă , căci se poate să fie guverne bine și , tot așa,

să existe guverne slabe, apoi violența este forma de reacțiune pe care o ia lumea ,

atunci când guvernele nu se țin de pasul vremii și când nu sunt la înălțimea cerințelor

actuale . De aceea, a osândi principial violența , care , la un moment dat ,

ar putea fi vehiculul unic al progresului este și o greșală și o inutilitate. "

Cu toții lăudăm de câte ori avem prilejul , binefacerile revoluției franceze

ale acelei revoluții căreia îi datorăm foarte mult și noi ,

nu numai alcătuirea noastră de stat, dar și unitatea noastră națională.

"Cu toate acestea, știți foarte bine că revoluția franceză s-a făcut în mod violent .

Prin urmare , noi ne închinăm și aducem omagii unei mari transformări sociale ,

care s-a făcut prin violență. Iată că sunt împrejurări în care violența nu este condamnată .

-Aurelian Bentoiu : " În acest proces știți foarte bine că sentința definitivă

încă nu a dat-o istoria : este încă o controversă istorică".

-I.Petrovici : Este foarte greu să explorăm perspectivele infinite , până în ziua când

vom putea să facem bilanțul complet al tuturor mișcărilor sociale ,

ca să putem da o judecată absolută. " [LD . Câteva paragrafe , text șters, ilizibil]

I.Petrovici / 5 apr.'34

▣ Legea =contra partidelor adverse .

[Deși un art. fusese scos, Petrovici se leagă de el , pentru că ...

PNA sperase ca mulți ex-legionari să afluiască spre partidul lui Goga .]

" Cum se poate lovi într-un partid incomod ? Se poate lovi dizolvându-l și se mai poate lovi terorizându-l și îndepărtându-i partizanii. Or, ce cuprindea proiectul în forma lui inițială ?

Cuprindea următoarea dispoziție : dacă un membru care a aparținut unei grupări dizolvate se înscrie într-un alt partid , partidul aceasta este dizolvat și dânsul ;

iar dacă această partid este dizolvat , toți membrii lui , care sunt funcționari publici, sunt suspendați sau destituiți din funcția lor. Ce însemenează această practică ?

Bunăoară, în partidul nostru , ca să iau un exemplu un partid care vă este simpatic...

-Victor Antonescu : Nu ne este antipatic.Din contra ...

-I.Petrovici : ... să presupunem că un șef de organizație din partidul nostru de la Sighet

sau Satu Mare , introduc în organizația locală pe cineva care a aparținut unei grupări dizolvate

- să zicem Gărzii de Fier, pentru că este dizolvată - fără să fi cercetat bine

și fără să cunoască realmente situațiunea.

Partidul nostru este dizolvat și funcționarii din partidul nostru sunt dați afară din slujbe.

Va să zică un popă din Vaslui sau un profesor din Huși , se pomenesc scoși din funcțiune ,

pentru că un șef de organizație de la Sighet , din greșeală a înscris pe cineva care aparținuse cândva unei organizații dizolvate ! **Vedeți ce mijloc de teroare** ar fi fost acesta , căci cu nimic nu poți să **terorizezi un om** , decât atunci când se știe **amenințat pentru fapte care nu atârnă , personal, de dânsul**, care sunt **independente de voința și de acțiunea lui**. Prin urmare , acest articol arată în mod clar intențiunea guvernului de a avea **un instrument** -să nu vă supărați dsacă vă zic - **neloial** , un instrument **pentru a lovi în partidele incomode** și pentru **a le anemia** pe acestea, **terorizând pe partizanii lor**.

-G.Bogdan -Duică : **Dacă sunt lași**, numai atunci se poate întâmpla.

-I.Petrovici : D-le Duică, **România nu este o țară de eroi** , în măsura în care am dori.

Ei bine, în forma aceasta, **recunosc îndulcită** , pentru că **ați dat deoparte aceste pasagii pe care le-am criticat totuși, au rămas o serie de dispozițiuni , care deschid porțile abuzurilor și tiraniei .**

La art. 1 se spune : **guvernul, printr-un jurnal al consiliului de miniștri , poate să dizolve acele partide politice , nu numai care au săvârșit acte de violență , ci care au preparat acte de violență ..**

Ei, d-le ministru , **această expresie de " preparat " ... este o expresie excesiv de plastică ...**

-I.Hudiță : Se aplică tuturor partidelor .

-I.Petrovici :)... **o poartă prin care se poate acționa împotriva oricărui partid .**

Dar îmi aduc aminte cum , într-una din ședințele Camerei , **a fost învinuit partidul nostru , de pe banca ministerială , că a preparat sau a contribuit la prepararea unui fapt odios, fapt pe care l-am reprobat cu toți, cu toată sinceritatea ;**

ni s-a spus că am fost complici indirecti la asasinatul regretatului Duca .

Este adevărat că subsecretarul de stat , care a adus această acuzațiune,

nu era tocmai familiarizat cu ceea ce se cheamă raportul de cauzalitate ,

pentru că , **dacă întindem așa de mult cauzalitatea ,**

apoi **complice la asasinatul lui Duca a fost acela care a inventat revolverul** , pentru că ,

dacă nu exista revolver , nu se putea înfăptui asasinatul ;

nu mai vorbesc că , **tot așa de complice a fost și poliția** , prin neglijența ei .

Va să zică dacă lărgim cauzalitatea în felul acesta , ajungem la concluziile cele mai bizare .

Nu este mai puțin adevărat că , **acest articol prin cuvântul " preparație" , deschide poarta abuzurilor și , în felul acesta , legea , cu toate îndulcirile ei, rămâne tiranică și un instrument de represiune în mâna guvernului. "**

[-----]

I.Petrovici / 5 apr.'34

▣ Legea = armă a unui guvern slab

" Colegul meu , d-l prof.Andrei, spunea în ședința de ieri, că **este foarte util să se întărească într-un stat puterea executivă**. Sunt de acord cu d-sa și cred că toată lumea .

Însă un lucru : să nu uităm că pot fi guverne de valoare

și pot fi guverne care nu sunt de valoare ;

și, la urma urmei, **dacă aş putea să dau o armă de întărire în mâinile unui guvern de**

valoare , ca să-i potenez forța lui, nu înțeleg însă , în nici un caz , să dau o astfel de

lege în mâna unui guvern slab, ca să acopăr deficitul puterii lui . (aplauze la

opoziție)

" Pentru aceste considerente, declar că **voi vota contra legii,**

pe care **o socot inacceptabilă** , cu toate îndreptăriile care s-au adus la Senat ,

fiind încredințat că **mai bună decât toate îndreptările , ar fi suprimarea ei integrală "**

(aplauze la opoziție)

I.Petrovici / 5 apr.'34

Anexă) Pamfil Șeicaru (" Curentul ")

[LD : din păcate , fără sursa specificată]

" **Anarhia** circulă și **democrația** ispășește astăzi vițiul ei organic :

supralicitatea demagogică - fie de extremă stânga , fie de dreapta , nu are importanță.

[-----]

Eu accept legea și vă felicit pe dvs. că interziceți asociațiunile secrete
și toate **conspirațiile din umbră** împotriva ordinii în stat . **Dar loviți-le pe toate !**
Căci , ca **să poți avea autoritatea** să strivești **conspirațiunile de extrema dreapta**,
trebuie să striviți, **într-o egală măsură și conspirațiunile permanente de extremă stânga !**
[-----]

Și **această anarhie de extremă stânga sau dreapta** , veți vedea dvs cum
este salută de aceia cari sunt în opoziție , și care râvnesc locul dvs . "
Pamfil Șeicaru / 5 apr.'34

1.k) Aurelian Benteoiu * (raportor) , legea apărării statutului ,

(DAD, MO 39, șed .din 5 apr.'34, p. 1708-1714)

" **sunt democrat prin sânge , prin ereditate , prin extracțiune socială și prin convingere** "

Notă * -

Avocat de prestigiu în Baroul de București.N.la 29 iun.1893, la Făcăeni, jud.lalomița.
Deputat liberal ; ministru al Justiției între 29XI 1939 -3 VII 1940 , în guvernarea Gh.Tătărescu ;
În mai 1946, candidat PNL -Dinu Brătianu . În 1948, a fost radiat din Barou.
În nov.'48 - iun.1956 , condamnat .Eliberat pentru scurt timp, rearestat în 1957 și condamnat la
muncă silnică pe viață .Mort la Jilava, 27 iun. 1962 . (Cf.Cicerone Ioanițiu, Victimele terorii
Comuniste, Dicționar A-B , p. 180)

[LD : o **brilantă expunere juridică** , în sprijinul **doctrinei politice și guvernării PNL** .

Deși legea a fost elaborată special contra Gărzii de Fier,

AB nu se referă explicit la G de F .

LD : sublinieri, supratitluri , comentarii îmi aparțin .]

// Pledoarie pentru Legea apărării statutului - concluzii la dezbateri //

// Drept comparat : Legea apărării statutului // replică lui **Petre Andrei** //

// Ideologia liberală : **libertatea și ordinea** // replică lui **Petre Andrei** ș.a.]

//**Monarhia** - criticile la lege // replică lui **Petre Andrei** ; asociere **Armd.Călinescu** //

//Drept comparat : Accepțiunea politică și juridică a libertății // replică lui **I.Petrovici** //

Aviz **Gărzii de Fier** //

//Drept comparat : Franța - Declarațiile Drepturilor Omului // Legea asociațiilor //

// Drept comparat : Franța - reprimarea libertăților anarhice // referire **G de F** //

Viza **Consiliului Legislativ** // polemică cu **CCGiurăscu** //

// Drept comparat : **Ordinea politică și socială** - evoluția istorică și juridică a noțiunii //

// Drept pozitiv : legislația muncitorească // polemică cu **CCGiurăscu** //

// **Ordinea în stat** : constituționalitate //parlamentarism versus **partidocrație** : **Goga** //

// **democrație** versus **dictatură** : **Șeicaru** //"**actul de guvernământ** " : **Armd.Călinescu** //

// Legile represive : legile anterioare - **legea Victor Antonescu** : **Armd.Călinescu** //

// Problema tineretului // Aviz **Gărzii de Fier** //Document integral **fișier PNL VII**

Aurelian Benteoiu / 5 apr.'34

▣ În apărarea legii

" Dle președinte, d-lor deputați, într-o **situație îngrijorătoare** , neputând s-o calificăm altfel,
dacă avem curajul să privim realitatea în față, **guernul vine cu proiectul acesta de lege**,
pentru **apărarea ordinii politice și sociale periclitate**.

"S-au adus **critici numeroase** de oratorii opoziției , cari s-au perindat la această tribună,

întemeiate unele **pe considerațiuni sociologice-juridice** - dl **Andrei** -

altele **pe considerente istorice** - dl **Giurăscu și Petrovici** -

altele filozofice - dl **Petrovici** , unele **diletante și simplist opoziționiste**.

"Este o lege de un covârșitor interes . **Voi combate aceste obiecțiuni** rând pe rând,

demonstrând legitimitatea legii în rațiunea și în cadrul dreptului pozitiv,

demonstrând **necesitatea ei** din cauza **insuficienței mijloacelor de represiune** ,

rezidând din legiferările anterioare - le voi combate toate aceste obiecțiuni , presupunând că ele au fost făcute în numele partidelor de opoziție din pură convingere.

" **A presupune că , cel puțin în parte,) aceste obiecțiuni se datorează oportunistului și dorinței de captare a simpatiei unei anumite grupări [Garda de Fier] , rezultat al unei deraieri morale care ne reamintește dureroase evenimente recente , ar fi să ne aducem aminte de cea **catastrofă de cale ferată de la Ciucea**, unde s-a văzut că în vaierul morții și în iadul durerii muribunzilor , s-au găsit , totuși , unii indivizi , cari să prindă prilejul de a realiza anumite profituri . "** (aplauze la PNL)

[-----]

Aurelian Benteoiu / 5 apr.'34

▫ Atitudinea PNȚ

▫ Legislația represivă

DI.Andrei a trecut mai departe și a spus, criticând un text care figura în prima redacție a proiectului, astăzi neexistent : **voți să apărați monarhia ?**

Voți să prevedeați pedepse pentru delictul de a fi atăcată Monarhia ?

Monarhia nu se poate apăra cu legi, nu se poate apăra cu represiune penală

Monarhia se apără prin propria sa autoritate morală , care există sau nu există, dar nu poate să-și aibă ca sursă o lege votată de Parlament

[LD : dar în 30 decembrie 1947, cum a fost ?]

[-----]

Dlor, **s-a suprimat acest text nu pentru inutilitatea** , înțelegă în sensul acesta de dl Andrei, **ci pentru că** , în această privință **există texte de lege anterioare** , legi votate cu asentimentul PNȚ, care , cu acel prilej și-a spus cuvântul printr-un reprezentant , care începea cuvântarea lui prin a declara că este mandatarul întregului partid.

La 1924, când s-a votat prima **lege Mârzescu**, cu care prilej diversele partide și-au definit atitudinea lor față de **acea primă lege a asigurării ordinii**, se spunea **în numele PNȚ :**

< D-lor, garantarea liniștii publice ! Dar cine poate să fie contra ?

Eu subscriu la principiul că liniștea publică trebuie să fie garantată sub toate formele

și cu toate mijloacele ; eu subscriu în numele partidului meu la principiile cu care

dvs vreți să sancționați care ar lovi în ceea ce ne este mai scump tuturor :

menținerea neștirbită a actualei alcătuirii sociale.

Toate curentele de desagregare socială nu trebuie să-și aibă loc în țara noastră ;

ele trebuie să fie reprimate , pentru că orice atentat la bazele fundamentale

ale constituirii noastre ca stat , mai ales în momentul încheierii lui,

constituie o crimă .[.....] >

Așa întâmpina PNȚ prima lege din seria legilor concepute ca necesare a apărării ordinii în stat .

Cuvintele sunt publicate în Monitorul Oficial - debateri parlamentare - din 28 ianuarie 1925,

și am satisfacția să constat astăzi consecvența partidului ,

prin **cuvintele atât de judicioase rostite de dl deputat Armand Călinescu ,**

care **a avut curajul să privească realitatea în față** , acea realitate crudă pe care actualul proiect

de lege voiește s-o încadreze , **și a arătat și a mărturisit necesitatea legii -**

cuvintele d-sale sunt reprezentative și angajează partidul. "

[-----]

Aurelian Benteoiu / 5 apr.'34

▫ Depresiunea economică - depresiunea morală

▫ Accepțiunea de libertate la Garda de Fier

" Dar, de atunci și până acum , vremurile s-au schimbat .Nu numai atât , un adevărat cataclism economic , care zguduie lumea întreagă , își rezervă efectele țării noastre .

Depresiunea economică, determină totdeauna depresiunile morale.

O anumită generație , în privința psihologiei căreia cred că vă pot spune cuvinte adevărate și destul de interesante , se găsește , din cauza depresiunii morale , **la răscrucea tuturor dezorientărilor posibile.**

Din această cauză, **recentele evenimente** au trebuit să zguduie toate conștiințele și sufletele celor cu simțul răspunderii.

" Cum, d-lor ? Când pentru a se organiza , un partid politic recurge la **formațiuni militare**

- și în această privință mulțumim pentru partea de prețioasă documentare , pe care a adus-o la tribună dl Armand Călinescu -

când un partid politic , care înțelege să-și difuzeze ideologia **se organizează în batalioane, cu plutoane** , cu **frăție de cruce**, cu **secret** în ceea ce privește legăturile dintre membrii și scopurile și obiectivele ce urmărește, un partid la care se găsesc **petarde și revolve** , și tot soiul de **mijloace pentru săvârșirea violenței, liste negre de poscriși** ,

jurăminte pentru suprimarea anumitor fruntași politici care și-au înscris pentru vecie numele în istoria acestei țări, când **un șef de guvern** de valoarea lui Ion Duca , **cade suprimat** de o mână criminală sau inconștientă - ziceți-i cum voiți - asemenea **manifestări de violență organizată** , mergând de la **petarde și revolve** până la cea mai **hidoasă violență morală** ,

nu sunt **simptome care să impună oamenilor politici cu răspundere în această țară** , luarea de **măsuri împotriva unor fapte morbide și vădit antisociale** ?

În campania electorală , în satele din județul lui, înainte de asasinarea lui Duca ,

a cunoscut **fapte care l-au îngrozit**. A găsit sate în care **preotul, înregimentat în această** așa zisă formațiune politică, când se ducea cu botezul de zi întâi ,

săvârșea împotriva poporenilor violența morală de a-i pune **să jure în prealabil că vor vota cu "Garda de Fier"** [.....]

În asemenea împrejurări , este posibil să se spună că **mișcarea nu are repercusiune**

în masse și că se va duce de la sine ? Nu este să greșim prin optimism și să privim realitatea îngrijorătoare de astăzi , cu **mentalitatea naivă a străbunilor** de acum o jumătate de veac ?

D-lor, netăgăduit că asemenea fapte reprezintă primejdii care trebuiesc reprimite ."

[-----]

Aurelian Benteiu / 5 apr.'34, retro' 1848 , 1914

▣ **Ordinea politică și socială**

▣ **Evoluție istorică și juridică**

[LD : este foarte interesantă polemica juristului cu istoricul, privind argumentele istoricului , față de argumentele juristului. Dacă această argumentare este pe terenul ideilor.

În orice caz , este un semnal privind măsura, ponderea , relativitatea exemplelor , în ambele cazuri.]

" S-au făcut **variațiuni interesante pe noțiunea ordinei** , pe care vrem s-o apărăm,

și, analizându-se această noțiune de **ordine politică și socială** ,

afirmându-se apoi , ceea ce este exact în principiu și în generalitate ,

că **noțiunea are un sens relativ**, s-a zis : **nu cumva cocepeți ordinea**

într-un mod greșit și vă pripiti cu această lege ?

A venit dl **Giurăscu cu două exemple care nu se potrivesc** deloc cu materia

care trebuie legiferată. Ne-a spus : chestiunea de a ști ce trebuie înțeles prin ordine politică și socială, prin ordine publică, **variază cu timpul**, variază **după complexul împrejurărilor sociale și politice**. **Idealul însăși al unei societăți,**

nu este același astăzi ca peste 10, 15 ani. Ne spunea d-sa : **nu cumva această lege devine cătușe pentru pașnica și necesara evoluțiune a statutului nostru ?**

"D-sa , ca orice istoric, firește, caută să verifice **primejdia legii actuale** ,

referindu-se la anumite **evenimente din trecut**. Ne spune d-sa :

aduceți-vă aminte la 1848 exista o ordine stabilită

, contrariantă pentru poporul nostru , un regim de umilință, un regim care nu era de dorit ,

nu constituia un ideal. Atunci drapelul revendicărilor l-a luat **Ion Brătianu** ,

el a fost acela care a **inițiat insurgența împotriva ordinei stabilite,**

iar ceea ce a rezultat din această **revoluțiune** , hotărât nu poate dezaproba nimeni.

D-lor este incontestabil. dar să vedem **ce se poate înțelege** , în această privință, **prin ordine publică** , ordine care-și legitimează dreptul de a se apăra .

La 1848, în patrimoniul omenirii din acel timp, intraseră , în ceea ce privește drepturile publice, cuceririle revoluției franceze . **Regimurile opresive nu mai erau legitime și erau subminate** în toate țările. Prin urmare, exista o ordine stabilită , dar împotriva a ceea ce , **în conștiința omenirii de atunci** , se adâncise , deci **reprezenta o întârziere** , care **ducea la opresiune**.

A doua împrejurare . **Ne spunea d.Giurăscu** : nu vă aduceți aminte că **înainte de război** existau în această țară **latifundii și vot restrâns ?**

Aceea era ordinea stabilită.Or, **Ion I.C.Brătianu a luptat pentru înfăptuirea acestor două reforme și era calificat atunci , de Carp , drept revoluționar**, care se însurge împotriva ordinei stabilite .

"Ei bine, d-lor, situațiunea este aceeași. **Era spiritul public câștigat și în toate spiritele intrase convingerea că este ceva morbid în repartitia proprietății funciare** .

Acest regim, ca și votul restrâns, era virtualmente condamnat .

Atât este de adevărat aceasta , încât **legea de expropriere** pentru **cauză de utilitate națională** , a fost **numai aparent o lege de constrângere** .

Ea a fost votată, tocmai de aceia cari aveau să-și vadă, mai târziu, moșiile amputate .

(**aplauze la majoritate**) Prin urmare,) **exemplele aduse nu se potivesc** cu situația și, în această privință , îmi îngăduiți, dle Gurăscu să vă spun că **această chestiune este tranșată în doctrina dreptului public**, și , tocmai de aceea, cred că , **la cercetările dvs de istoric, dacă ați fi consultat**, cu acest prilej, și această disciplină , neapărat necesară, **disciplina științifică a dreptului public**,

altele erau să fie cuvintele rostite de dvs de la această tribună. "

[-----]

Bentoiu / 5 apr.'34

▣ **Ordinea în stat**

▣ **Regimul constituțional**

▣ **Democrația parlamentară versus monopartidocrația**

" Care este ordinea socială și politică pe care vrem s-o apărăm ?

Acel minim, acele baze esențiale, despre care Hauriou ne spune că sunt indispensabile , **căci fără ele mergem la catastrofă**.

Care sunt , ca să le identificăm complet, în regimul dreptului actual, în structura constituțională a statutului , **în momentul de față ?**

Simplu. O spune d-l ministru în **Expunerea de motive** și o știm cu toții :

este regimul parlamentar democratic, este structura constituțională a țării, este sufragiul universal , ca mijloc de degajarea a voinței colective .

" Ei bine , **este în primejdie această bază** , sunt în primejdie aceste lucruri , **în momentul de față ?**

... **Am avut stupefacția** să aud de la această tribună , în discuția la Mesaj,

pe acela [Goga] care ne-a înălțat tinerețea odinioară cu **puterea talentului său poetic** , afirmând în ordinea politică , lucruri despre care nu știu ce să cred .

Mi-am pus : explicația poate să consiste în faptul că, coborât din stratosfera imaginației sale poetice pe tărâmul realităților politice și sociale ,poate să fie asemănat cu **albatrosul lui Baudelaire** , care merge foarte stângaci pe pământ :

< Ses ailes de géant l'empe^chent de marcher > Ce spunea d-sa **[Goga]** în declarația la Mesaj ?

< **Autoritatea căzută în noroi [.....] Svârcolirile votului universal** de întâia etapă , așa zisa democrație , **votul universal a devenit un obstacol pentru dezvoltarea și întărirea țării [....]** la lumina fulgerelor care amenință noțiunea de patrie , **s-a întezărit o nouă concepție de stat** , grefată pe **principiul autorității și naționalismului integral** .Mulțimea însăși .>

Veți vedea ce **gravă afirmație** : anume că **tot ceea ce s-a putut selecționa ca o elită socială din masele acestui popor, rămâne obtuz și incapabil să înțeleagă** imperativele clipei și realitățile care ne înconjoară , și că **adevărul se recepe numai de mulțime** , care, cu intuiția ei , **găsește o deslegare în noile curente :**

< s-a pornit această mulțime să-și elaboreze ca percepțele >

- ei, dle Goga , **"mulțimea" dacă o lași pradă tuturor dezorientărilor** , elaborează două forme de salvare : **unele colorate în roșu** - și nu știu dacă le vreți pe acelea - și **alte, acelea pe care le-ați dori [naționaliste]** , dar când se deslănțuie furtuna este foarte greu , d-le Goga , **care copaci vor fi desrădăcinați.**

PNL-1 .... PNL-2

-**CCGiurăscu** : Cei mai putrezi !

-**A.Bentoiu** : Dle Giurăscu, să nu discutăm ....

-**CCGiurăscu** : Este mai preferabil pentru dvs ....

-**Bentoiu** : Fiindcă poate v-ași găsi foarte multe puncte găunoase în propriul partid, și nu v-ar plăcea. Lăsați vă rog aluziile deoparte .

De altfel, se pare, **ideologiile sunt pe același plan : nu sunteți de partea sistemului dictatorial al d-lui Goga ; sau mărturisiți-o !**

" Mai departe [**citând pe Goga**]

< Închegarea tuturor forțelor națiunii într-o monopartidocrație productivă , după atâta vreme de dezbinare , preocupă astăzi psihologia masselor ce au început , de jos în sus, să se afirme în țară cu o putere neobișnuită . >

Ei bine, d-lor, **la asemenea rătăcirii ce să răspund ?** Rămâne o constatare de făcut .

Pe planul ideologic democrația este atăcată .

Atăcarea democrației în chipul acesta și difuzarea în mase a unor asemenea idei , nu constituie netăgăduit o primejdie care trebuie reprimată ?

Dacă se oprește la discursuri , desigur, nu.

Dacă trece la organizarea violenței, netăgăduit, da.

Asemenea primejdii , numai în starea lor de virtualitate , pot fi prevenite ;

dar dacă ai naivitatea și inconștiența să aștepti să dea roadele, nu mai poți să le reprimi.

D-lor, **suntem democrați** , toți din această incintă. **Eu unul, și generația căreia îi aparțin, sunt democrat prin sânge , prin ereditate , prin extracțiune socială și prin convingere ;**

căci , din tot **ce am citit ca teorie politică** , de la cei mai mari gânditori , care au abordat problema , considerând **aprecierile și pro și contra** , mi-a rămas convingerea că

tot regimul democrat este cel mai preferabil " (**aplauze la PNL**)

[-----]

Aur.Bentoiu / 5 apr.'34

▣ **Dictatură ? Democrație ?**

▣ **Legea apărării statului**

[**LD** : Una din două : ori și Bentoiu nutrea oarecari simpatii pentru **"personajele providențiale"** ori ... a alunecat și el pe panta polemicilor quasi bășcălioase atât de vehiculate în epocă .

Timpul va demonstra că , **și în România , se vor găsi amatorii de dictatură ...**

În fond, eu urmăresc ceea ce , deocamdată , este total eludat :

apetitul dictatorial al lui Carol II . În 1939, AB va deveni ministru de Justiție în gov.Tătăărăscu

Dar , atunci, **în 1934**, se poate spune că **generația sa**, prin cultură și credință politică,

se identifica cu regimul democratic. Cum va evolua ea, vom vedea ....]

" Am auzit astăzi , de la această tribună , **convingerile sincere ale prietenului Șeicaru ,**

convingeri dezinteresate și determinate, poate, de **admirația care l-a covârșit ,**

privind realizarea lucrărilor publice în Italia , sau din alte țări.

Dar vedeți că, concluziunile care se trag din aceste lucrări, pot să fie diferite.

Trebuie să **aprofundăm nișel problema** , pentru că **nu putem accepta așa ușor** că este bine să imităm un regim adoptat și aplicat în alte țări, și aceasta pentru mai multe motive.

În primul rând, o dictatură poate să fie bună , dar are nevoie de personajul providențial , care să fie acel arhitect despre care ne vorbea dl Pamfil Șeicaru , înzestrat cu viziunea istorică a viitorului națiunii .

Ei bine, Italia a avut norocul să-l găsească . Poate și Germania .

Dar s-ar putea ca noi să nu-l găsim , căci pe cine am pune ?

Pe dl Goga ? Mi-e teamă că la sfârșitul dictaturii d-sale , nu-i va ajunge d-lui Petrovici tot pesimismul lui Schopenhauer ca să facă bilanțul ! (mare ilaritate la majoritate)

Pe cine altul să-l punem ? Și apoi , de ce să privim numai trecutul apropiat , și să nu privim în orizonturile mai largi ale istoriei , această problemă ?

Eu știu că , în perspectiva istoriei, și într-un trecut mai îndepărtat , s-au văzut atâtea exemple de rezultate catastrofale ale dictaturilor.

Dl Giurăscu le știe mai bine decât mine, toate acestea.

Eu nu le mai reamintesc , pentru a restrânge cuvântarea mea.

Sub Wilhelm II , n-a fost un adevărat regim dictatorial ?

Dar nu se lansa, și atunci, în fiecare săptămână un nou transatlantic

și lucrările publice în Germania nu impuneau admirația tuturor ?

Dar nu era prezent dictatorul la fiecare asociație studențească ?

Nu era inițiatorul tuturor academiilor ?

Nu vorbea poporului atât de des , încât nemții repetau speriați de loquacitatea lui :

< *Er hat Wieder geshprochen* > ? " [< *Iar a vorbit !* >- trad Mălina]?

Ce s-a ales din regimul lui Wilhelm II ?

Vi s-a afirmat astăzi de la această tribună și este exact :

din dictatură rezultă sau război sau revoluție,

și nu trebuie să ne epateze rezultatele uni dictaturi și roadele care se pot culege în cadrul unei generații. Să ne gândim la putințele prăbușirii și la primejdiua de a acoperi , sub edificiul dictatorial , câteva generații care ne vor urma. (aplauze la majoritate)

Prin urmare, d-lor, eu rămân pentru regimul democratic, în care credem cu toții,

și rămân , de n-ar fi altceva, decât pentru că este regimul care asigură o posibilitate medie de viață, suportabilă tuturor.

Și geniilor care râvnesc la dictatură, și inteligențelor comune ,

ba trăesc - și din considerente de umanitate trebuie să trăiască - și cretinii ,

pentru că noi nu putem să aplicăm rețeta dictatorială și să-i castrăm

pentru a nu-și putea perpetua prostia ; (aplauze prelungite la majoritate)

de n-ar fi decât pentru argumentul lui Socrate care, acum atâtea veacuri

- cuvintele i le reproducea Platon în "*Republica*" -

întrebat : cum ar trebui în statul ideal - vedeți era obsesia culturii mai vechi ,

construcția apriorică a unui stat ideal - cum ar trebui , în statul ideal ,

tratat un om cu totul eminent, un geniu ?

< *L- am onora* - răspunde Socrate - *ca pe o ființă demnă de admirație ;*

dar după ce i-am atrage atenția că *nu sunt asemenea oameni în statul nostru*

- și că , la urma urmei , nici nu trebuie să fie - *i-am unge capul cu untdelemn*

- semn de cinste - *i-am pune coroana pe cap și i-am escorta până la frontieră .>*

(mare ilaritate , aplauze prelungite la majoritate)

D-lor, tocmai pentru putința acelei evoluții lente și al realizării progresului .

în ritmul penibil de încet în care se realizează , și trebuie să fie realizat ,

în concepția oamenilor cu simțul realității , optez pentru regimul democrat .

Și , terminând considerațiunile mele asupra acestei chestiuni a ordinii în stat

- revenindu-i acestei legi cinstea de a o apăra - sfârșesc cu o imagine , cu o comparație :

o lege, un regim de organizare socială este ca și un pom .

Nu pe toate meridianele anumite specii de pom fac fructe.

Mărul , mi se pare - sau nu știu care specie de pom - există și în Japonia .

dar **Blasco Ibanez** ne spune că nu face altceva decât ... flori,

care se întrebuițează de japonezi la sărbătoarea primăverii ; **fructe nu face .**

Prin urmare, **s-ar putea ca regimul dictatorial să nu dea fructe la noi.**

Dar mai ales este o altă chestiune , dacă am asemănat un anumit regim cu un pom:

pentru ca pomul să-ți dea roade , cel dintâi lucru este să nu arunci cu pietre în el ; și rostul legii de față este de a împiedica să se arunce cu pietre în pomul democrației " (aplauze prelungite la majoritate)

PNL- LANC ....

- **Nichifor Robu** : Dar omizile din pom , care otrăvesc fructele și pe cei care le gustă , Noi nu putem înghiți odată cu fructele , și omizile.

- **Bentoiu** : Dle Robu, noi nu vrem să-ți luăm programul d-tale , căci , pentru numele lui Dumnezeu , dacă am trece în programul nostru programul d-tale , ai rămâne un șomer politic . (ilaritate) Prin urmare , rămâi la convingerea d-tale și eu la ale mele. Eu am adânc ancorată în suflet credința că **sunt naționalist** , în sensul sănătos al cuvântului .

Nu ne putem potrivi la mijloace ; urmăm fiecare pe drumul lui. "

[-----]

Aur. Bentoiu / 5 apr.'34

▣ **Legea apărării**

▣ **" Actul de guvernământ "**

▣ **Legile de represiune**

▣ **Rezervele lui Armd.Călinescu**

[LD : în explicațiile date de Bentoiu se poate detecta practica legilor represive din România : sub imperiul șocului sau emoțiilor produse de anume acțiuni violente, s-a trecut la măsuri represive foarte severe ; apoi, treptat, traptat ... după calmarea lor, atât sub presiunea opoziției , cât și din proprii rațiuni de reconciliere ...

măsurile s-au atenuat, s-au diminuat, s-au diluat .... Și aproape nu au mai atins pe nimeni.

Nu mai așa s-ar putea explica revenirea , cu și mai mare amploare , a acestor acțiuni]

" Se învederează, prin materialul documentar adus de dl Armand Călinescu ,

necesitatea de a califica actul acesta [**actul de guvernământ] , altfel,**

ne-ar fi fost dat să auzim ,) într-o altă decizie a Curții de Casație,

neavând viziunea integrală a lucrurilor, **că asemenea fapte**

- **armări, petarde, consemne secrete , activitate subversivă pentru a mina societatea** -

nu intră sub sfera actului de guvernământ , ci de autoritate !

A spus , însă , dl Armand Călinescu, a cărui cuvântare am admirat-o fără nici un soi de rezervă,

minus concluzia finală : inutilă legea, justificată necontestat în intențiunile obiective

obiective ale ei, **dar inutilă,** pentru că **în dreptul pozitiv românesc**

există legi anterioare , în care asemenea fapte delictuoase se pot încadra.

"Ei bine d-lor, **legea aceasta** , căreia i s-a zis **inutilă**, din această privință, dar și **draconică** , cuprinde **o dispoziție** pe care o cred **superioară ca concepție.**

În virtutea **legilor anterioare** , nu puteam decât **să aplicăm represiuni**

Ei bine, se spune de mult timp - mi se pare și de Becaria , șeful școlii clasice în Penal -

că legea penală trebuie concepută ca un instrument care la un capăt are un fluer

- avertizează întâi - și la celălalt capăt , **un bici . După ce ai sunat din fluer ,**

și nu a înțeles infractorul, dai cu biciul și ești justificat .

În atenția Gărzii de Fier ....

În cadrul legii actuale , asemenea grupări rătăcite , **sunt dizolvate .**

Există avertisment pentru cei care au făcut parte din asociație

să înceteze activitatea periculoasă pentru ordinea socială ;

dacă nu încetează și totuși continuă să poarte **uniforme**, să țină **întruniri clandestine**,

să adune **fonduri** pentru continuarea activității dizolvate , **să găzduiască** , cu știință,

persoanele urmărite, pentru asemenea vină e participare , **atunci nu mai aplici represiunea.**

E o lege blândă, d-lor, e **o lege rațională de prevedere** a cărei necesitate am justificat-o

Funcționarii ...

S-a mai zis , însă : ca urmare a dizolvării , **funcționarii părtași la asemenea organizații , sunt pedepsiți**. D-lor , pedeapsa nu se aplică ca act de guvernământ, nu este nici o primejdie, veți vedea **câtă prudență și blândețe s-a pus în lege** .

În primul rând, **va fi destiuit** un asemenea funcționar

pe baza **legii statutului funcționarului public**, sau a legii organice respective, prin comisiunile sale disciplinare .

E justă această normă ? Desigur, d-lor.

Preoții , învățătorii ...

Să iau cazul **preoților rurali** , sunt destule exemplare de oameni , de preoți care își înțeleg sacral lor sacerdoțiu , misiunea lor, dar **s-au găsit** unii , din fericire mai puțini,

care au înțeles să fie numai **negustori de anafură și agenți elecțorali (aplauze)** ,

de mișcări anarhice , și când asemenea oameni sunt **în solda statutului actual**,

nu poți să-i lași nepedepsiți, când cu o mână primesc salarii de la stat ,în forma lui actuală , iar pe de altă parte , cu cealaltă mână, **ridică târnăcopul , pentru dărâmarea lui** . "

(**apaluze la majorități**) S-a mai spus de către **d.lunian** : cum , d-lor , dar **într-o asemenea grupare pot să fie numeroși preoți, învățători , și îi dați pe toți afară ?**

Nu , d-lor .Pentru că **pedeapsa nu se produce < ope legis > , < ipso jure >** .

Se prevede în **art. 7** , că se procedează **întâi la un triaj**. Este o procedură de constatare și această procedură a triajului **nu poate să fie declanșată oricum**.

Tribunalul va fi sesizat de ministerul public, respectiv , în urma **ordinului scris de ministrul de Justiție**. Prin urmare , **este în mâna ministrului de Justiție** să aprecieze oportunitatea ,

să examineze în prealabil gradul de gravitate al vinei fiecăruia

și **nimeni nu s-a gândit să pedepsească în massă**, dacă se vor mai petrece asemenea fapte, și-mi place să cred că nu se vor mai petrece.

Mai mult, **orice mijloc de dovadă este admisibil**, pentru a se face **dovada cuiva că nu a fost membru părtaș**, și aceasta , d-lor, **pentru a nu se ajunge la pedepsirea unor nevinovați**.

Sunt toate prudențele în această lege .

Aurelian Benteiu 7 5 apr.'34

▣ **Legea apărării statutului** .

▣ **Problema tineretului**

▣ **Problema națională** .

Unii oratori și-au exprimat opina despre inutilitatea legii : că ea va fi ineficace ; cauzele sunt profunde ; răul este adânc ; nu rezolvă problema tineretului ; nu rezolvă problema națională ;

" Deigur, d-lor. Dar asemenea incursiuni , asemenea **evadări din subiectul limitat al legii** , s-au făcut și cu prilejul legii conversiunii .[**LD : discutată la Comisie, în paralel**]

Firește toate acestea sunt constant avute în vedere de guvern și se fac toate eforturile pentru a se da soluțiuni eficiente tuturor problemelor .

" **În fața acestei probleme limitate** , nu puteam veni cu un întreg program de guvernământ, **cu un maldăr de proiecte de legi**. Este adevărat că legea, ca să devină eficientă ,

este necesar să avem în vedere psihologia **generațiunii mai tinere** ,

a acelei generațiuni a **cărei formație intelectuală s-a petrecut în tulburile vremuri de dezorganizare de după război** , care **s-a resimțit de ideologia bolnavă infiltrată din alte țări**.

"Dar , d-lor, probabil acest tineret , care suferă, netăgăduit , **din cauza depresiunii economice existente** - care nu este numai în țara noastră , ci și în alte țări - **a fost problema tuturor generațiilor**.Îmi aduc aminte, d-lor deputați, și știu toți **acei din generația mea**,

ce **începuturi penibile am avut la intrarea în viață** .E vorba de **acea generație**

care **a ieșit din tranșee cu noroiul pe tunică**, și a intrat în viață complet desarmat .

Este suferință astăzi, desigur, este reală și intensă.

Dar mă oprește decența , pentru că **sărăcia este inestetică** să produc de la această tribună toate **aspectele hidoase ale lipsurilor** pe care a trebuit să le traversez ,

eu și generația mea, din **pulberea unde am copilărit cu necăjiții copii de țărani** ,

până la această tribună. **A luptat cu toate privațiunile** această generație a noastră ,

căci nu vorbesc în numele meu personal. Ne-au întâmpinat **toate privațiunile și ne-au sângerat genunchii** pe urcușul penibil al vieții.

" Începuturile tineretului sunt penibile pentru toate generațiile.

Trebuie, **avem datoria** , noi care am făcut această experiență, să ne coborâm , **să ne apropiem sufletește de această generație** a cărei **suferință este amplificată de utopiștii de bună credință**, captată de **șarlatani** , întrebuințată și speculată de toți aventurierii .

Să-i strecurăm în suflet **convingerea** că în războiul vieții, **situațiunile nu se ocupă altfel**, decât **sculptând, în scara de ascensiune**, fiecare treaptă, în **substanța muncii trudnice.** " (**vii aplauze , strigăte de bravo, oratorul este felicitat de d-nii miniștri și de membrii majorității**)

-Voce : Cerem afișarea discursului dlui Bentoiu (**aprobări la majorotat**)

Aurelian Bentoiu / 5 apr.'34 -

[**LD : în timp ce Bentoiu primea apaluze și felicitări pentru discurs ...**

-Nichifor Robu : Dlor deputați, **vreau să fac o întrebare** , fără ură, fără nici un sentiment de ostilitate, **în legătură cu această lege.**

Noi, ca buni români, care ne iubim această țară - fiindcă este a noastră -

nu putem accepta ca o organizație secretă să submineze și să distrugă acest stat, pe care l-am dorit și pentru care **națiunea noastră a suferit două mii de ani** tot felul de **încălcări din partea străinilor.**

Dacă **aceste organizațiuni secrete** , care **de la război încoace ne-au pus și Senatul sub bombe, trebuie reprimat** - noi suntem de acord , mai ales atunci când aceste organizațiuni se dovedesc că **luptă împotriva siguranței statutului.**

Dar , d-lor, **această lege** trebuia **să cuprindă toate organizațiunile secrete** , și pe acea **organizațiune secretă despre care dl profesor Cătuneanu a început să vorbească aseară, [francmasoneria]** și , probabil pentru acest motiv, că **trebuia să continue cuvântarea astăzi, în fața acestei Adunări , de azi dimineață se găsește pe patul de moarte .**

" Vă rog , dle ministru, **să cercetați și să vedeți** dacă mâna acestei organizații secrete , **n-a făcut să ne trimită pe cealaltă lume , să ne asasineze pe cel mai scump dintre prietenii noștri .**

DI prof.Cătuneanu, este pe patul de moarte , nu mai vorbește .

Atunci, vă rog , ca **în această lege să fie cuprins și articolul suprimat la Senat,**

referitor la masonerie, la organizații secrete de orice fel, **fiindcă din această organizație ,o mână neagră nevăzută , ni-l răpește din mijlocul nostru pe profesorul Cătuneanu .**

Aseară , **eu personal l-am condus pe profesorul Cătuneanu până la camera d-sale sănătos, iar astăzi dimineață l-am găsit pe moarte ."** (**îtreruperi, vociferări , zgomot .**)

Nich.Robu / 5 apr.'34 -

1.1.) Victor Antonescu , la legea apărării statutului , concluzii , 5 apr.'34

(DAD, MO 39, șed. din 5 apr.'34, p. 1714 - 1715)

[**LD : expunere scurtă, cu sublinierea solidarității dintre cele două partide responsabile**

- PNL și PNȚ - în necesitatea legii .

Presat de timp - **urma să intre în dezbatere proiectul de buget** pentru Adunarea deputaților -ministrul cere votarea legii]

// Unitatea de gândire PNL -PNȚ // "duplicitatea " unor partide mici //

// Democrația în pericol ! : măsuri similare în țările democratice //

// Problema tineretului nu trebuie să fie speculată ! //

// Apărarea statului - datorie patriotică //

//Votarea legii

[Vict.Antonescu / 5 apr.'34](#)

▣ Concluzii la dezbateri

▣ Unitatea de gândire PNL - PNȚ

" După **magistrala și strălucita expunere a d-lui raportor**, și după **discursul frumos, imparțial, documentat, dominat de un spirit înalt**, care a știut să se ridice **deasupra contingențelor și intereselor de partid**, al **d-lui Armand Călinescu**, dacă n-ar fi din partea mea o datorie de respect și de decență față de Cameră, **n-aș avea multe de adăugat**.

"Cu ocazia discuțiunii la Senat, **am dezvoltat întregul nostru punct de vedere**. Este drept că **acolo am vorbit pe larg și complet**, fiindcă timpul mi-a îngăduit, și fiindcă **oratorii din opoziție au pronunțat, este adevărat discursuri frumoase, dar nu m-au ajutat cu aceeași imparțialitate și cu aceeași documentare**, în sprijinul unui interes mare care ne leagă pe toți, **cum a făcut-o dl Călinescu**. La Senat **am fost obligat să dau cuvântului meu toată amplexarea** pe care situația și îndatorirea pe care o am îmi impunea.

"Din fericire, **discursurile pronunțate aici, în Cameră, v-au luminat complet** și asupra necesității fundamentale a unui asemenea proiect.

Este curios, d-lor, cum din aceste **dezbateri** care au avut un **caracter mult mai pasionat** decât la Senat, **s-a degajat impresia următoare**, cel puțin pentru mine :

că **în apărarea democrației** - căci de democrație este vorba, să nu ne ascundem - **Partidul Liberal**, partid **cu adânci rădăcini în mase**,

se găsește, în îngrijorarea de care este cuprins în momentul actual,

pe același plan cu Partidul Național -Țărănesc,

care prezintă desigur **unul din curentele adânci din Vechiul Regat și Transilvania**.

Nu vă spune dvs nimic această unitate de gândire,

chiar dacă în metoda de legiferare ne-am despărțit ?

Nu vă pune pe dvs pe gânduri această preocupare comună,

acest devotament în care se întâlnesc cele două partide mari,

și că **un pericol pândește organismul nostru actual de stat ?**" (**apluze la majoritate**)

[-----]

[Vict.Antonescu / 5 apr.'34](#)

▣ Problema tineretului

▣ Apărarea statutului

[**Atenție la ținta atacului** : partidele mici care ... speculează problemele tineretului

Vizate, în deosebi, partidele conduse de **Gh.Brătianu, Goga și Iulian**, nu ?

Acum abia înțeleg de ce ... nu era luat în vizor LANC : cuziștii erau despărțiți de Gardă, nu îi luau apărarea, ei erau, din acest p.d.v., "partid de ordine" !]

"Pe mine **nu mă surprinde** că **tocmai partidele mici**,

acelea care **n-au legături în mase**, cred că pot **să lase drum anarhiei**,

pentru că popularitatea altora îi necăjește sau îi stânjenește.

Dar, aceia care au clădit ceva în această țară, și care vor să apere acest patrimoniu, **pretutindeni se ocupă de apărarea statutului**. Deci, socot că avem și noi dreptul

și datoria să ne ocupăm de apărarea statutului nostru. [-----]

Și atunci, d-lor, **de ce să ne impresionăm de fraze**,

care tind a aduce în discuție tineretul ?

Este adevărat că **tineretul este preocupat de o teamă legitimă**,

o preocupare care stăpânește tineretul din toate părțile lumii.

Aceasta este o problemă care trebuie rezolvată și avem datoria să o rezolvăm.

Dar până la rezolvarea acestei probleme, trebuie **să împiedicăm ca acțiunile anarhice**

să corupă sufletul tinerimii și să pună țara în pericol. (*apaluze prelungite la majorități*)

De aceea d-lor, fără a insista mai mult, **cred că , în conștiința dvs ,**

este formată conștiința necesității acestei legi ,

pentru **apărarea democrației , libertăților și așezărilor constituționale** din această țară.

Vă rog dar **să binevoiți a vota proiectul de lege** cu convingerea că

apărați democrația și temelia acestui stat ."

(*aplauze prelungite, îndelung repetate , la majorități*)

Victor Antonescu / discurs final / 5 apr.'34

2.) Politica externă a României- 4 apr.'34 *Vezi doc. integrale la fișier Politica externă*

Iul.Maniu - interpelare

C.I.C.Brătianu - asociere la interpelare

N.Titulescu - răspuns la interpelare : **expozeu privind politica externă românească**

[LD : plasată între dezbaterile la **Conversiune** și **Legea apărării statului**, dezbaterile prilejuită de expunerile de politică externă , **întregește radiografia scenei politice românești**, sub toate aspectele majore .]

2.a) Iuliu Maniu , interpelarea privind politica externă ,

(" Dimineața" , 6 aprilie + foto f.reușit la ieșirea din parlament)

[LD : lung expozeu privind viziunea sa privind politica externă a României .

Sublinierile, parantezele, semnele, supratitlurile, comentariile , îmi aparțin]

// Hotarele României -**Tratatele de pace - Revizionismul** //

// **Curențe revizioniste** : particulare și de stat : Ungaria, Germania, Italia //

// **Compoziția etnică a Transilvaniei** // Maghiarizarea //

// Campania revizionistă // Protestul Transilvaniei și Banatului // Datoria guvernului //

// **Autonomia Transilvaniei ? - Nu !** //

// Italia revizionistă //

// 1928-1929 : Criza economică - criza țărilor agrare //

// **1928 : Confederația sud-est europeană ; România -centrul de gravitate** //

// **1929 : Confederația .... // Acțiunea gov.PNT // inițiativele lui Maniu** //

// 1930 : Criza economică // Conferințele economice //

// 1931 : Confederația ...// Pericole : Germania (Anschluss) , Habzburgii , Ungaria //

// **1931 : Conferințele economice // Intenția lui Maniu de a atrage Italia** //

// 1932 : Confederația ... Conf.economice ...

// **1934 . Confederația - concluzii // rezolvarea probl. Austriei și Ungariei** //

// 1934 , 4 apr: întrebările lui Maniu (1-4

ce intenționează Titulescu pentru a face **Confederația ?** //

[-----]

Maniu / 4 apr.'34 , retro 1924

▣ **Confederație sud-est europeană**

▣ **România - centrul de gravitate.**

[LD : este greu să detectez "**vizionarismul**" lui Maniu ... în enunțarea acelei utopii ; este cu atât mai greu să apreciez "**realismul**" lui Maniu ... în faptul că ,a doua zi după realizarea statelor naționale succesoriale , desprinse din imperiul austro-ungar, se gândea la acea **confederație**.

Mai degrabă , îl integrez **curentului federalist antebelic** ; rolului asumat de el , în 1918, la Viena ; manierei în care a condus el Consiliul Dirigent ; răbufnirilor regionalist -provinciale pe care le-a imprimat PNR , până la fuziunea cu PTJ și ajungerea la guvernare , în 1928. Recunosc că aceste presupuneri sunt speculative . Dar nu mai puțin speculative sunt și detectarea , la Maniu , a unor **previziuni geniale , privind " europenizarea "** acestor spații .

Sau dacă da - ca să vorbesc și eu cu acest "dacă" atât de frecvent în materie de previziuni - el s-a adevărit în varianta sa cea mai sumbră .]

" **Cei care am contribuit la desființarea monarhiei Austro-Ungare , ne-am dat seama de la început că enorme pierderi de valori cauzate de război și desființarea unui teritoriu care în bună parte se completează în ce privește producțiunea și desfacerea bunurilor - vor produce anumite stări de tranziție dificilă .**

" **Dar împrejurarea aceasta nu putea să ne descurajeze în acțiunea noastră , atunci când se trata)desființarea unui conglomerat de popoare , cuib al nesfârșitelor fricțiuni și al unei intolerabile nedreptăți ,**

și când era și este vorba de realizarea și de menținerea unor state naționale , înzestrate cu toate posibilitățile unei vieți prospere naționale, economice și sociale.

" A trebuit să se repete procesul evoluțiunii universale ,

a diferențierii energiilor din haos, după care urmează , în mod firesc, integrarea lor pentru a se completa .

" De aceea, din primul moment , am fost de părere că realizându-se înființarea statelor naționale sud-est europene,

ele vor trebui să înfăptuiască , în scurtă vreme , o puternică confederațiune sud-est europeană ,

cu scopul de a forma o forță comună de muncă , și de a crea un teritoriu economic unitar , păstrându-și fiecare stat suveranitatea sa, pentru a-și îndruma de comun acord și sistematic , munca productivă și a-și asigura desfacerea produselor lor în mod rațional .

(**aplauze unanime**)

"Mănat de convingerea acestei inexorabile necesități , în primăvara anului 1924,

exact acum 10 ani, într-o conferință ținută la Institutul Social , am spus :

Cred din tot sufletul meu că **numai** întronând în țara noastră un sistem de legalitate și de libertate pentru toți, **ea va putea să dăinuiască**.

Cred nestrămutat , că **idealul național prin întregirea între hotarele de azi , nu este încă împlinit**.

Vai de națiunea care nu este în stare să-și fixeze noi și noi ținte nobile,

idealuri mărețe , tot mai desăvârșite , demne de frământări , de lupte , de jertfe și de martiri .

Viitorul este al unităților mari sociale și economice , fie că ele se numesc state, confederațiuni în materie politică, cooperative sau tovărășii , în materie economică.

Statul român , mai curând sau mai târziu,

va trebui să facă parte dintr-o astfel de unitate mare ,

și rolul lui , în această perspectivă, va depinde de modul cum a știut

să-și organizeze și să se conducă până la momentul acelei noi și mari prefaceri .

De la destoinicia sa de azi și de la măsura în care va putea să-și câștige autoritatea și prestigiul, încrederea și respectul vecinilor săi și al lumii civilizate , **în viitor**, va depinde

dacă statul român va fi **un obiect de târziu** , **ori un factor hotărâtor**,

dacă va fi un centru al formațiunii grandioase ce va veni ,

ori își va târâ viața umilită - dacă o va mai avea - de pe o zi pe alta ,

din grația altora și servind pe alții " (**Vii și prelungite aplauze unanime**)

" Cred și trebuie să creadă întreg neamul românesc

în marea chemare a poporului românesc ;

de a deveni în aceste părți ale lumii , **de-a-lungul Dunării și la Marea Neagră** ,

centrul de gravitațiune a unei formațiuni puternice , mondiale ,

compusă din state și popoare libere , în stare să-și asigure existența lor națională și având forța de a contribui la progresul culturii , ordinii și propășirii

veșnic ascendente a civilizației omenești " [-----]

lul.Maniu / 4 apr.'34

2.b) C.I.C.Brătianu - Declarație - 4 apr.'34

[CICBrătianu este primit la tribună cu aplauze prelungite , îndelung repetate, ovațiuni și strigăte de bravo , din partea majorității. Majoritatea aplaudă în picioare .

Rostește un scurt discurs , asociindu-se la interelarea lui Maniu .]
// Reizionismul maghiar - Revizionismul italian //
// Frontul Unic Național //Meritele lui Titulescu // Asocierea la interpelarea lui Maniu //
[-----]

CICBrătianu / 4 apr.'34

▣ Frontul unic național

"Națiunea română, care a sferit mai multe **secole de cotropire străină** , care și-a menținut , cu toate persecuțiunile la care a fost supusă , **simțământul unității naționale și limba ei neschimbată** , care a avut fericirea să vadă că jertfele ei sunt răsplătite prin **înfăptuirea unității neamului, nu poate admite nici un moment ca această unitate să fie pusă în discuție "**

(**aplauze prelungite generale îndelung repetate**)

"În întreaga Românie **nu pot fi diferențe de simțăminte nici de vederi** , din acest punct de vedere. **Suntem o națiune întregită** , și vom lupta până la ultima picătură de sânge ca **să nu mai fim din nou despărțiți sub regimuri străine.**

(**aplauze prelungite generale îndelung repetate**)

"**Sacrificiile ce le-am făcut în războiul mondial ne-au dat acest drept la încheierea păcii** , când s-a pus chestia **reîntregirii naționalităților** .

Suntem gata a le reface , dacă va fi trebuită, și în viitor.

"**Comunitatea de interese ce avem cu alte state din Europa** , care sunt **în aceeași situație cu noi** , sprijinul ce-l avem în **Franța** , **pentru menținerea cartei Europei neschimbate și pentru ca revendicări nerealizabile să nu dezlănțiască un nou război** , care ar cufunda lumea într-o situație și mai gravă ca cea din trecut , ne dă speranțe că **nimeni nu va îndrăzni să ne atace** , dacă , la rândul nostru, vom fi tari .(**aplauze prelungite generale îndelung repetate**)

" În istoria lumei atât de zbuciumată , tot **morală și dreptatea au triumfat la sfârșit.**

Și noi am fost în trecut cotropiți, despărțiți. **Acum suntem o națiune mare , întregită.**

Vom ști și de aici înainte **să ne facem datoria** și prin unire între noi pentru interesul superior al țării , prin **conlucrare rodnică și abnegație de noi înșine** prin **dibăcia și profundul simț patriotic și politic** , pe care **oamenii noștri de stat l-au arătat întotdeauna** , vom menține situația țării între națiunile lumei " (**aplauze prelungite generale îndelung repetate**)

[-----]

" **Să ne organizăm puternic țara în timp de pace** , ca **să păstrăm intactă încrederea aliaților noștri** , și **să impunem respect adversarilor** , ca să nu mai vorbească de revizuirea tratatelor de pace. **Întărirea stării interne** , prin unirea tuturor sufletelor , va fi scutul cel mai puternic pentru **garantarea păcii** și pentru ca omenirea să redobândească **un trai fericit ."**

(**aplauze prelungite generale îndelung repetate**)

"**Mă asociez la interpelarea d-lui Maniu și cer d-lui ministru al Afacerilor Străine să ne dea răspunsul său. "**

C.I.C.Brătianu / 4 apr.'34

2.c) Nicolae Titulescu :răspunde la interpelare , 4 apr.'34

(DAD, MO 38, șed. din 4 apr.'34, p. 1611- 1616)

("Dimineața " , an 30, nr. 9797, 6 apr.'34 +

foto Titulescu și colaboratori , la ieșirea din Parlament)

Document integral la **fișier Politică externă**

[LD : supratitluri, sublinieri, comentarii, semne , cu roșu - îmi aparțin :

/ Mulțumiri lui Maniu și C.IC Brătianu : **bazele psihologiei interne** în diplomația românească /

/ **Politica externă - funcție organică** a psihologiei și voinței interne /

/ **Lozinca României** peste hotare :de la **național - prin regional - la universal** /

/ **Revizionismele** : teoretic -italian ; agresiv- maghiar /

/ **Propaganda revizionistă maghiară** /

/ **Pavăzele României** : de drept, morale, politice /

/ Pavăză de drept : **Tratatele de pace ; Pactul Societății Națiunilor ; Franța /**
/ Pavăză morală : **Tratatul de la Trianon** - lucru judecat !
/ Pavăză politică : **Alianțele României - Mica Înțelegere , Înțelegerea Balcanică ,**
Convenția de la Londra , Pactul Kellog , relațiile cu URSS
/ Răspuns - concluzie lui Maniu - apărarea granițelor :
Alianțe politice antirevizioniste ;
Alianțe nepolitice economice - nu Confederație dunăreană
Spiritualizarea frontierelor /
/ Locul României în lume , ca stat mic / **Misiunea istorică a României /**
Nic.Titulescu / 4 apr.'34

▣ **Mulțumiri lui Brătianu și Maniu**

" Domnule președinte , d-lor deputați , **mulțumesc** , înaintea de toate , **majorității** pentru **sprrijinul pe care mi l-a dat prin glasul autorizat al d-lui Dinu Brătianu** , în împlinirea sarcinii pe care o am **de a răspunde importanțelor și delicatelor chestiuni ridicate astăzi de dl. Iuliu Maniu** , la care **s-a asociat d.Gh.Brătianu** .

" Înaintea de toate , țin să **mulțumesc d-lui Maniu** , pentru desăvârșita d-sale curtenie de a-mi fi **transmis din timp textul integral** al importantei d-sale comunicări , astfel ca să-i pot răspunde fără întârziere , în mod documentat .

"**Expunere d-lui Maniu** , care prezintă atâtea interese , și prin **ideile dezvoltate** și prin **soluțiunile preconizate** și prin **acțiunea desfășurată de d-sa** , are - mai ales pentru mine - marele merit de **a pune în plină lumină bazele psihologiei interne** pe care **se întemeiază acțiunea internațională a României** .
Nic.Titulescu / 4 apr.'34

▣ **Bazele psihologiei interne.**

▣ **Politica externă - funcție organică**

" **Expunere d-lui Maniu** [-----]marele merit de **a pune în plină lumină bazele psihologiei interne** pe care **se întemeiază acțiunea internațională a României** . Ele sunt două principiale .

" Mai întâi , **tratatul de la Trianon** apare tuturor românilor , și în deosebi a celor din Ardeal , ca **consfințirea unei ordine de drept** , mult mai redusă decât aceea pe care de veacuri de convețuire și suferințe comune au săpat-o **în conștiința istorică a neamului nostru** .
(**aplauze unanime**)

De aceea , în chip firesc , în opinia publică , **tratatul de la Trianon** evocă mai curând **ideia unei continuități , decât ideea unei amputări** . (**aplauze unanime**)

" Pe de altă parte , ori de câte ori unitatea noastră națională pare a fi amenințată , **acea care dau semnalul de alarmă** și sar cei dintâi pentru apărarea ei , sunt **românii din noile provincii** . (**aplauze unanime**)

"Când **acestea sunt datele vieții noastre interne , politica extenă a României** **dacă știe să se conformeze lor** , nu poate **decât să-și impună pretutindeni cerințele** . În adevăr , astfel concepută , ea nu este o creație artificială , **ea este o simplă funcțiune organică** .

Izvorând din poruncile unității noastre naționale , politica noastră externă are ca scop principal : **păstrarea ei** , iar **ca metodă constantă de lucru** , **coordonarea progresivă a acțiunii noastre** cu aceia a statelor cu interes comun , până la **integrarea ei în grupuri internaționale** , din ce în ce mai mari .

De la național , prin regional , la universal , iată lozinca României peste graniță "
(**aplauze**) [-----]

Nic.Titulescu / 4 apr.'34

▣ **Pavăza juridică, morală și politică a hotarelor**

" **Dacă** este așa , nimic nu ar servi mai mult jocul adversarilor unității noastre naționale ,

decât a ne lăsa intimidată de asemenea manifestații. Nu o vom face .
Și nu o vom face conștient , pentru că **granițele noastre sunt apărate împotriva revizuirii de o întreită pavăză : juridică, morală și politică.** Le voi examina pe rând."

[-----]

Titulescu / concluzii

" **Frontierele actuale ale Europei Centrale**

sunt rezultatul evoluției de secole a unei idei de **justiție.**

Chestiunea frontierelor Europei Centrale constituie **un proces sfârșit ,**

iar nu un proces care trebuie să înceapă .

La orice tentativă de actualizare a lui, noi vom răspunde : lucru judecat .

(**apaluze unanime și prelungite**)

Expunerea de azi a d-lui Maniu , plină de grijă pentru definitivă consolidare a operei săvârșită

de tractate, **este cel mai strălucit plebiscit al Transilvaniei ,** pentru opinia publică

internațională (**apaluze unanime și prelungite**) , căci , prin **glasul celui care a prezidat la**

actul Unirii , noua provincie își exprimă ferma voință de a rămâne

de-a pururi alipită la Patria Mamă , nu într-un moment de entuziasm ,

ci **după experiența a 16 ani de viață în comun .** (**apaluze unanime și prelungite**)

Îată de ce m-am considerat îndrituit a spune că **granițele noastre au , în consemnul unanim al**

națiunii , o protecție de o valoare morală neprețuită . "

[-----]

N.Titulescu / 4 apr.'34

▣ **Răspuns lui Maniu**

▣ **Asigurarea frontierelor**

" Expunând succint **înțelegerile politice** dintre noi și vecinii noștri ,

cred că **am răspuns cu prisosință celei de a doua întrebări a d-lui Maniu ,**

căci d-sa poate constata că cele hotărâte pentru asigurarea granițelor au fost realizate.

În adevăr , **de când am luat conducerea Departamentului Afacerilor Străine ,**

am acoperit politicește toate granițele țării :

cea din Est , prin Convențiunea cu Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste ;

cea din Sud , prin Pactul Balcanic . (**Aplauze unanime , prelungite , îndelung repetate**)

[-----]

N.Titulescu / - concluzii - 4 apr.'34

▣ **Alianțe politice antirevizioniste**

▣ **Acorduri economice nepolitice**

▣ **Spiritualizarea fruntariilor .**

" **Dacă** juxtapunem **Mica Înțelegere** , ca organism internațional distinct, așa cum o prezintă

noul ei statut , și **Înțelegerea Balcanică** - constatăm că **de la Praga la fruntariile Persiei ,**

s-a organizat **un lanț de state cu acțiune politică coordonată , bazată pe nerevizuire ,**

și care **încearcă să-și coordone** , pe cât le stă în putință, **activitățile lor nepolitice.**

(**Aplauze unanime , prelungite**) [-----]

Acordurile economice pot reduce mult din dificultățile politice .

Aplicate pe o scară întinsă , ele pot aduce devalorizarea fruntariilor și,

practicate cu bună credință, ele pot aduce completa lor spiritualizare .

În această direcție , acceptăm să mergem.

În cealaltă , adică în direcția revizuirii de fruntarii,

pentru a cădea în sistemul suveranității închise, niciodată , căci aceasta este drumul la război . "

N.Titulescu / 4 aprilie

▣ România = stat nou .

▣ Misiunea istorică a României .

[LD : în atmosfera de **criticism , pesimism și disperare** , care cuprinsese societatea **Titulescu are un discurs optimist , pozitiv și constructiv.**

Nu cred că , din acest p.d.v. , **doctrina avansată de el** putea deveni **o doctrină consensuală , asumată de toate forțele politice interne.**

În această neconcordanță trebuie căutate cauzele care au dus la evoluțiile ulterioare .

Tot așa de adevărat este că , de la "înălțimea" în care s-a plasat , el nu a reușit să priceapă această "temperatură " politică internă , iar atunci când s-a amestecat ... nu totdeauna a făcut-o cu înțelepciune .]

" Voința Românie este fermă. Nimic nu o poate clinti .

Este vorba despre **lupta pentru progres** , în care **întreaga noastră existență este în joc.**

În această luptă **se ciocnesc astăzi în lume state vechi** ,

pe care le respectăm pentru tradiția de civilizație și competență ce reprezintă , și **state noi** , care sunt abia **la originea activității lor internaționale** .

România este printre acestea din urmă.

În lipsurile ce ea înfățișează , departe de a vedea slăbiciuni congenitale , care ar împiedica ca eforturile ei să fie încununat de succes , eu văd , dimpotrivă , în sens invers ,

tot progresul pe care ea este chemată să-l facă ,

și pe care **vârsta fragedă a organizării noastre de stat nu ne-a îngăduit să-l realizăm încă.**

" **Și departe de a fi descurajat , ideea misiunii viitoare a țării mă susține în orice clipă.**

Ideea misiunii istorice a României , este atât de tare la oamenii noștri politici ,

încât ea singură poate explica **puterea lor de rezistență în mijlocul greutăților și amărăciunilor care întovărășesc sarcina lor.** (**Aplauze unanime , prelungite**)

" **Îți înduri soarta și lupti ! Pentru ce ?**

Pentru că simți că dacă tu ai să ispășești anume lipsuri ,

tot tu ai și misiunea de a micșora diferența de nivel

dintre țara ta și altele privilegiate , pe vremuri când a ta trăia în asuprire.

Străinătatea nu cunoaște puterea pe care o dă Românilor

credința că ei nu și-au spus încă cuvântul în evoluția internațională .

(**Aplauze furtunoase , prelungite , îndelung repetate , strigăte de " bravo")**

" **Revizuirea nu este , pentru România , numai amputarea moșiei strămoșești.**

Revizuirea este amputarea atribuțiilor istorice ale neamului nostru ,

tocmai în clipa în care el și-a desăvârșit unitatea.

Din nedreptățile istorice suferite de poporul nostru , unii cari au fost feriți de ele , voiesc să deducă privilegii pentru țara lor.

Noi , nu revendicăm ranguri aristocratice în viața internațională ;

în schimb , nu vom renunța niciodată la egalitatea cu ceilalți , așa de greu câștigată.

Și celor care ne vorbesc astăzi

de întoarcerea la trecut pe calea revizuirii , le răspundem :

trecutul a fost al vostru , prezentul nu este al nimănui , iar viitorul nu vi-l dăm , căci este cel mai scump bun din câte avem "

(**Aplauze furtunoase , prelungite , îndelung repetate , strigăte de " bravo" ; întreaga Adunare , în picioare , ovaționează**)

(**Titulescu este felicitat călduros de către membrii guvernului**)

N.Titulescu / 4 apr.'34

Finis dezbaterii de politică externă / 4 aprilie 1934

3.) **Georgiștii** din culoarea de "Verde" -București , trec la PNT , 30 mart.'34

("Lupta" , 3 apr.'34) **Vezi fișier PNT X**

[LD : consemnez documentul pentru a arăta cum se producea "**schimbarea la față**" a unui **grup masiv care părăsea PNL-2 și ceremonia primirii în PNT** .

Din păcate , ziarul nu prezintă motivația .

De ce nu s-au întors în PNL - 1, pe care îl părăsiseră în 1930 ?

Mai dau doc. și pentru că prezintă noi aderenți bucureșteni - precizându-le profesia]

Vineri, **30 martie**, la ora 8 1/2 seara , la clubul central al PNT , din str.Clemanceau nr.9, s-a desfășurat **primirea festivă a georgiștilor (cca 300)** din organizația culorii de Verde a Capitalei, trecuți în PNT .

Noii aderenți, în frunte cu d-nii avocați **Ștefan Ștefănescu** (fost vice-președinte)

și **Ion N.Ariton** (fost membru în Deleg.Permanentă) ,au fost prezentați

d-lui **Virgil Madgearu** - **șeful organizației PNT al Capitalei și al jud.Ifov** -

înconjurat de fruntașii organizației .

4.)Legea lichidării datoriilor agricole (Conversiunea IV) , 2-3 apr.'34

Vasile Sassu (ministr.Agriculturii) , **Aurelian Benteoiu** (raportor)

[LD : Legea prilejuiește o vie dezbateră din care se pot desluși **ideologii, doctrine, programe de partid**, din unghiul de vedere al reprezentării și susținerii **intereselor economice și sociale**.

/ Fără a se putea trasa granițe despărțitoare tranșante, prind mai bine contur :

partide naționale : PNL, PNT (cu reprezentarea tuturor intereselor) ;

partide agrariene, cu nuanțele lor în **PNL, PNT, Un.Agrară - Argetoianu, PNA- Goga** ;

partide țărăniști, cu nuanțele lor , în : **PNT, PTR-lunian, LANC -ACCuza** ;

partide naționaliste , xenofobe, cu nuanțele lor în : **LANC, PNA, PNL-georgist,**

partide- dizidențe, cu identități amalgamate : **PTR-lunian , PNL-georgist, PNA -Goga**

partide minoritare, cu interese enice : **PNMaghiar ...**

/ Fără a se putea generaliza , uneori cu echivocuri, **se conturează poziții față de :**

proprietate și avuție - pământ, imobile, fabrici , creanțe ,bănci , etc etc.;

ramurile economiei -agricultură , industrie, comerț, credit ...

factorii economici : țărani, agricultori, meseriași, muncitori, fabricanți , bancheri ...

priorități , curente, nuanțe : **liberalism, agrarienism, țărănișm, naționalism** ;

/ les la iveală mentalități și caractere politice : **solidarism versus luptă de clasă** ;

răspundere versus demagogie ; moderație versus radicalism ;

O.Goga (PNA) **I.Răducanu** (PNT)

C.Argetoianu (Un.Agrară) **N.Constantinescu -Bordeni** (PNL-georgist)

M.Ghelmegeanu (PNT) **Adam Ionescu** (PNT, ex lupist)

Leon Scridon (PNA) **Iosif Willer** (PNMaghiar)

Dr.M.Isăcescu (PT - dizidentă) **Louis Balomey** (PNL)

D.Topciu (PNA) **Vlad Dimitriu** (PR)

VTPrelipceanu (LANC) **Aurel Milea** (Un.Agrară)

Șt.Mihăescu (PNT) **Virgil Potârcă** (PNT)

Gr.lunian (PR) **N.Robu** (LANC)

CICBrătianu (PNL) **Aurelian Benteoiu** (Raportor)

V.P.Sassu (ministru) **Al.Radian** (Un.Agrară)

4 a) Octavian Goga

(DAD, MO 36, șed. 2 apr.'34, p. 1490-1491)

▣ **Legea**

[-----]

"Suntem înaintea unei legi născute într-un pat nelegiuit ,

din ciocnirea intereselor bancare , apărute de PNL ,

și **interesele electorale** ale acestui guvern , **care a risipit pe câmpul de întreceri al alegerilor** recente , **tradiționala provizie de făgăduieli**, lipsite de sinceritate .

" Prin dispozițiile proiectului de lege, se creează **atâtea excepții neântemeiate** ,
atâtea **confuzii voite**, atâtea **spețe de datornici** , atâtea **formalități încurcate** și
atâtea **proceduri judecătorești anevoioase**,

încât avem dreptul să declarăm că titulatura

ce o poartă **de asanare a datoriilor agricole și urbane** , **nu corespunde conținutului**,

iar problema ,departe de a fi scoasă de la ordinea zilei , prin firea lucrurilor,

va contiunua să întrețină o stare de agitație

și să împiedice procesul dorit de revenire la împrejurări normale . "

Rețeaua complicată a discriminărilor sectare , oglindită în **avalanșa amendamentelor**,

reprezintă tot atâtea **uși deschise și puncte tenebroase** menite să constituie ,

" hatăruri pentru unii și osândă pentru alții ."

[-----]

O.Goga / 2 apr.'34

▣ **Concepția PNA privind Conversiunea**

[LD : simplu și populist : iertarea tuturor datoriilor ! Fără deosebire !

Eu cred că este un ex de demagogie desăvârșită , iresponsabilă, electorală!

Ce s-ar fi întâmplat cu creditul ... nu pare a-l fi înrterestat !]

PNA ar fi dat un proiect de lege pentru asanarea tuturor datoriilor de la sate și de la

orașe, ținând seama de capacitatea de plată actuală a datornicilor ,

îmbrățișând toate categoriile de cetățeni, fără a-i împărți după natura îndeletnicirilor lor,

ocrotind , **deopotrivă, pe plugarii mari și mici**, pe toți **proprietarii urbani**, indiferent de venitul

impozabil, **pe comercianți** , **pe industriași și meseriași**, **pe funcționarii publici și particulari**,

precum și **pe profesioniștii liberi**, **cerând un sacrificiu egal de la toți creditorii** ,

fără diferențieri nejustificate în privința cotelor , **fără privilegii** adânc jignitoare pentru obrazul

românesc , acordate - chiar împotriva unor rezoluții internaționale ca acea a Conferinței de la

Stressa - **creditorilor străini**.

Într-un cuvânt , **PNA ar fi dat o lege de conversiune generală** .

PNA declară că **nu va vota legea** (**aplauze la PNA**)

Oct.Goga / 2 apr.'34

4.b) I.Răducanu

(DAD, MO 36, șed. din 2 apr.'34 , p. 1491 - 1496)

[LD : Știu că **țărăniștii** erau zeloși la această lege, dar ... tot nu înțeleg de ce a trebuit

să vorbească 5 la ea. **Toți sunt " țărăniști" Nici un ardelean nu ia cuvântul .**

Este adevărat că la această lege se pot **evidenția** cel mai corect

diversele variante de " țărănism " care au caracterizat doctrina partidelor românești.

Este și motivul pentru care am stăruit atât la parcurgerea acestor dezbateri la conversiune.

La celelate variante ale legii nu luase cuvântul și se **abținuse** de la vot , pentru că avea și el

cerere de conversiune a datoriei de 10 milioane - probabil avea moșie ;

Tot de asta , **nu va aborda problema conversiunii pentru marile proprietăți**.

El va vorbi despre **datoriile gospodăriilor țărănești**.

De data aceasta , a simțit ca **o datorie de conștiință** să vorbească , deoarece problema

privea "însăși existența noastră economică , socială , financiară și monetară ."

Supratitlurile, sublinierile, comentariile, îmi aparțin.]

// Țăranul român / Productivitatea rudimentară a muncii țărănești //

// Noțiunea de "**țăran** " și de "**agricultor** " /

// **Datoriile agricole țărănești** //

// **Doctrina economică liberală** : neglijarea agriculturii //

// Politici financiare : **PNL - liberalism economic** ; **PNT - economie dirijată** /

----- intervenții **Victor Slăvescu - Virgil Madgearu** -----

// **Cooperația** : datoriile Cooperației ; importanța Cooperației ;

Amendament privind subvenționarea Băncii Centrale Cooperative //

4.c) C.Argetoianu (Un.Agrară)

C.Argetoianu , la legea asanării datoriilor rurale și urbane , 2 apr.'34
(DAD, MO 36, șed. din 2 apr. , p. 1497- 1502)

[LD : Supratitlurile, sublinierile , semnele îmi aparțin.

Argetoianu , pe ocolite sau direct, apără interesele marilor proprietari
de pe poziții neoconservatoare, antibancare .]

// Legea a IV-a . Comisia mixtă: presiuni și influențe //

// Criza economică . Natura și raportul crizei interne cu cea externă . //

// Măsurile anti-criză în România : lichidarea pasivului ; întărirea monedei ; valorificarea //

// Agricultură extensivă românească versus agricultură intensivă străină //

// Deficiențele reformei agrare // productivitatea scăzută a țaranului //

// Valorificarea cerealelor / asociațiile agricole //

// Lichidarea trecutului ! // Sacrificiul creditorilor ! //

C.Argetoianu / 2 apr.'34-

4.d) N.Constantinescu -Bordeni (PNL-georg)

(DAD, MO 36 , șed.din 2 apr.'34 , p 1502- 1505)

[LD : Era unul din susținătorii legii ; luase cuvântul și la celelalte variante ale Conversiunii
(Iorga-Argetoianu , PNȚ) ; participase și la dezbaterile din Comisia mixtă

Începuse săptămâna patimilor . Acum că Conversiunea părea ajunsă la ... capătul drumului,
se dădea o **bătălie strașnică pe pe paternitatea ideilor**, care trebuia să evidențieze

meritele partidelor în adoptarea unei **legi care ierta de datorii !** Nu -i de mirare .

După cum nu surprinde "**generozitatea**" ... **partidelor care nu aveau și răspunderea
guvernării**, care **supralicitau amploarea iertării datoriilor !**

Notă aparte : **în apărarea burgheziei mici și mijlocii** ,

în apărarea industriei neaoșe, românești ; adversitate față de capitaliștii străini.]

Supratitluri , sublinieri , comentarii - îmi aparțin.

// Legea Sassu (IV) - aprobare de principii //

// Datoriile rurale - aproape satisfăcător //

// Datoriile urbane . parțial satisfăcător //

// Art.65. excepțiuni regretabile :

- Creditorii străini privilegiați

- **Comerțanții și industriașii români** - în pericol

- **Burghezia mică și mijlocie** - defavorizată

// PNL-georgist - va vota legea //

N.Constantinescu -Bordeni / 2 apr.'34

4.f) M.Ghelmegeanu - intervenții Madgearu

(DAD, MO 36, șed. 2 apr.'34, p. 1505- 1512)

[LD : Mă apucă o lehamite de atâta ipocrizie politicianistă avocățască.

Dar istoricul trebuie să pătrundă în străfunduri de gândire etc etc ...

În orice caz voi rezuma pe cât posibil acest discurs ... și voi extrage esențialul.

Mărturisesc că omul îmi este antipatic pentru că știu cum și-a schimbat
pe parcursul vieții credințele. Dar istoricul trebuie să fie obiectiv etc etc ...

Mă mai impresionează neplăcut și intervențiile lui Madgearu : ironice, pătimășe.

Ghelmegeanu , se ocupă mai ales de **aspectele bancare ale legii** ,
din polemici rezultând cu claritate "**fiefurile**" **bancare**

ale celor două partide mari din România]

Supratitluri, sublinieri , semne - îmi aparțin.

/ **Legile conversiunii** - merite și deficiențe /

/Legea Sassu - ineficientă, nedefinitivă /
/Masa datoriilor agricole : statistică și caracteristici /
/Povara datoriilor marilor proprietăți //
/Arbitrarul Legilor Argetoianu și Sassu // **Realismul legii Vaida //**
/Legea Sassu - greutăți procedurale ; neconstituționalitate//
/Finanțarea conversiunii / Politica de credit / **Cooperarea //**
/PNL- politică bancară **comercial-industrială //**
/PNȚ - politică bancară **agrar -țărănească //**
/PNȚ nu va vota legea Sassu //

[-----]

Ghelmegeanu / 2 apr.'34

▣ Arbitrarul legilor Argetoianu și Sassu

▣ Realismul legii Vaida.

Arbitrarul legii Argetoianu , prin fixarea unui termen care ducea la o **rezolvare mecanică** și , deci **absurdă**, a datoriilor , trebuie **să recunoaștem că era în favoarea debitorului** (stabila un termen fatal de 30 de ani în care trebuiau să se plătească anuitățile)

Arbitrarul legii Sassu ... că este în favoarea creditorului . (fixa acest termen la 17 ani)

PNȚ a adoptat o altă modalitate :

plata în funcție de **capacitatea de plată / de venit / / anuitate / minimum de existență /**

-Vasile Sassu : Atunci **în câți ani** se face această conversiune ? **În 70-80 -100 de ani ?**

Aceasta nu mai este conversiune, este diversiune !

[urmează o argumentare a lui Ghelmegeanu privind posibilitățile reduse de plată ale țaranului român ; productivitatea proastă, diferența de la șes la munte ; nr membrilor de familie ; diferența de pământ, pe regiuni etc etc.]

-Leon Pșepelinschi : Ar însemna să facem câte o lege pentru fiecare caz în parte .

-Justin Stănescu : Ar fi un labirint

-Gh.Vălimărescu : Noi am vrut să o simplificăm, ca să fie operantă .

.VPSassu : Nici în trei generații nu s-ar termina chestiunea

-Ghelmegeanu : În sarcina legiuitorului stă o **singură datorie :**

aceea de a edicta principiul , care , în aplicarea lui, **să nu ducă la zdruncinarea și împovărea economia țărănești, cum faceți dvs.**

(Aplauze la PNȚ) [----- demonstrația cu masa datoriei țărănești-----]

-Sassu : De ce nu s-a aplicat legea dvs ? O lege care nu se execută este lipsită de puterea de aplicare . **Afară de moratoriu** , dați-mi un singur exemplu de creanță care a fost convertită , **dați-mi numai o singură creanță !**

-Ghelmegeanu : Vă rog să nu aveți un fel de revoltă automată , fiindcă dvs vorbiți, dvs vă revoltați.

[-----]

Ghelmegeanu / 2 apr.'34

▣ Neconstituționalitatea legii Sassu

[Din toată demonstrația lui Ghelmegeanu eu rețin esențialul : că atât **PNȚ cât și PNL** , din **motive de utilitate publică**, au intervenit în **regimul dreptului la prioritate, garantat constituțional.**]

Ați nimicit securitatea juridică pe care **legea Vaida** o recâștigase , după ce dvs ați atăcat **legea Argetoianu** . Astăzi , **prezentați o lege mult mai largă** decât a legii Argetoianu , **pe care ați atăcat-o la Curtea de Casație !** [**explică în ce constă inconsecvența liberalilor**]
Consiliul Legislativ v-a rătat că acest procedeu (recalcularea dobânzilor , exproprierea creanțelor) este neconstituțional .

Așa se explică **eticheta de " radicalism" în evoluția Partidului Liberal .**

Se miră că eminentul jurist Bentoiu a uitat ce a susținut PNL la

Legea gazului metan (1930) despre creanțe, despre despăgubiri ...

când s-a ajuns la Curtea de Casație , care a explicat atunci că

despăgubirile , în caz de expropriere pentru utilitate publică , **sunt acordate de justiție** , care trebuie să aibă întreaga libertate , și restricțiunile legii **sunt și rămân neconstituționale** .
[**explică ce a prevăzut legea PNT** ; **citează din hotărârea Curții constituționale**]
Iată cum, din acest p.d.v. **ne întoarcem la incertitudinea de constituționalitate , care a planat asupra legii Argetoianu.**

[-----]

Ghelmegeanu / 2 apr.'34

▣ **Finanțarea conversiunii.**

▣ **Politica de credit**

[**LD : explică de ce aceste prevederi sunt iluzorii ; scăderea încasărilor la buget ;**

BNR nu va putea fi despăgubită etc etc Importante sunt informațiile .

Și important este că la acest capitol, Ghelmegeanu preamărește băncile din Ardeal, pentru meritele lor naționale și țărănești, în schimb... ignoră sau chiar neagă vreun rol băncilor din Vechiul Regat !]

PNL vrea să despăgubească toate instituțiile de credit , de pagubele suferite prin conversiune.Există diverse formule de finanțare .**PNL a ales-o pe cea mai comodă dar iluzorie** : înscrierea în **bugetul statului**, pe termen de **15 ani**, a unei sume de **450 milioane lei** , pe care **Banca Națională are dreptul**, din oficiu, **să o rețină din încasările statutului**, așa cum face pentru plata datoriei externe .

Pentru aceasta , **PNL a garantat BNR cu bonuri de tezaur și cu producția auriferă.**

/Există **bănci comerciale mari**, acum în stare de faliment sau cu dificultăți,

care însă nu au investit deloc în agricultură ;

/ Există **bănci mici și mijlocii** , în Vechiul Regat , care n-au avut decât rol de intermediar , trăind din politică de credit, grație scontului împrumutat la BNR ;

Dar :

/ Există **o mare mișcare populară**, în care chair PNL la originile lui , a plasat un mare capital de sentimente și de credințe, **mișcarea cooperatistă.**

/ Există acele **bănci din Ardeal** care au îndeplinit **rolul cooperăției**, care n-au trăit numai din creditele la BNR , ci **pe baza depunerilor țărănești** (**aplauze la PNT**)

Acestea au trăit dintr-un plasament țărănesc.

Și dvs vreți **să puneți la un loc toate aceste bănci, fără nici o discriminare** : Banca Comercială cu Banca Populară, cu Banca din Vechiul Regat și cu Banca din Ardeal ,care este **pur țărăneasă !** [-----]

Dvs, **înlănțuiți de prejudecăți și interese trecute, nu faceți nici o discriminare** și, în formula vagă de susținere a creditului, **asezați pe același plan aceste patru feluri de bănci !**

Când este vorba de **Creditul Funciar Rural**, însă , lucrurile se schimbă , dvs **obligați statul să acopere toate pierderile pricinuite de conversiune !**

Ori, după război, **Cr.F.R** , nu a mai investit decât .... 1.500.000.000 lei ,

în timp ce **Băncile Populare** au un portofoliu de 6.000.000.000 lei

Iar **Băncile din Ardeal** au un portofoliu de ..... 5.332.000.000 lei

(din care 60 % sunt plasamente țărănești)

[**citează elogiile lui Victor Slăvescu la adresa băncilor din Ardeal care se reazămă pe modeste gospodării țărănești**]

Dle ministru , în legea dvs, **ați uitat mișcarea populară de credit din Ardeal !**

-**Victor Slăvescu** : Deloc!

-**Ghelmegeanu** : nu spuneți nimic , decât despre Creditul Funciar Rural !

-**Slăvescu** : **Să ajute creditul , în general** , am spus.

Printr-o convenție se va preciza acest lucru.

-**Ghelmegeanu** : Tocmai împotriva acestui lucru am protestat .

Această problemă trebuie **să se discute și să se tranșeze în fața Parlamentului** , nu printr-o convenție ulterioară.

-**Slăvescu** : **Voi veni în fața Parlamentului** , în luna iunie, cu convențiunea, în care se va vedea **cum statutul pune banii la dispoziția BNR** .

-**Madgearu** :) Noi nu putem să acceptăm această concepție ,
că față de unele instituții de credit se iau anumite obligațiuni prin lege,
iar față de altele, prin convenție ulterioară .

Scoateți atunci din lege și **Creditul Funciar Rural** și **Creditul Funciar Urban** .
veniți și cu ele tot la convenție .

-**Slăvescu** : Acesta este un proces politic de intenție , dle Madgearu !

-**Madgearu** : Dvs credeți că noi totdeauna facem numai politică ? (**ilaritate**)

Explicați dvs de ce faceți această discriminare ?

-**Slăvescu** : Noi avem o preocupare dublă : să lichidăm trecutul și să asigurăm
reînvierea creditului . Convenția cu BNR se va încheia în luna iunie.

-**Madgearu** : Foarte bine, dar atunci să scoatem și dispoziția referitoare la
Creditul Funciar Rural.

-**Ghelmegeanu** : Dvs spuneți în lege că statul va acoperi toate pierderile Cr.FR ,
printr-o convenție cu statul . Așa că nu veți mai aduce în Cameră, în iunie.

-**Slăvescu** : o voi repeta .

[-----]

Ghelmegeanu / 2 apr.'34

▣ Ineficiența legii Sassu - concluzii

▣ PNL: politică bancară potrivită unui stat comercial-industrial

▣ PNȚ : politică bancară potrivită unui stat agrar.

▣ PNȚ nu va vota legea

[LD : noi dovezi privind caracterul țărănist sau ... conservator ? Sincer sau interesat ?
Reacționar sau radical-progresist ? De stânga sau dreapta ? Sau pur și simplu ...alt grup de
interese.Cum era în fond doctrina bancară a PNȚ ?]

Legea, pentru motivele arătate, nu aduce nici o ameliorare, nu constituie nici un progres ,
nu este o soluție definitivă. Nu se va putea duce o soluție definitivă înainte de a se schimba
politica de credit a institutului de emisiune, o nouă structură a BNR,
care să corespundă intereselor noastre de țară agrară.

**Nu se mai poate continua o politica potrivită pentru o țară comercială și industrială,
care nu corespunde intereselor rurale.**

Legea nu se poate aplica pentru că nu există capacitate de plată .

Trebuie să dispară decalajul dintre prețurile agrare și cele industriale .

Trebuie reechilibrat bugetul țărănesc .

" Nu vă facem vină , noi , din PNȚ, pentru că nu ați adus o soluție definitivă ,

ci că în legiferarea aceasta nouă nu v-ați debarasat de vechile dvs interese și tendințe.

Nu pot decât să aplic judecata istorică care s-a rostit la întoarcerea unui conducător din pribegie

" PNL nu a învățat nimic ; nu a uitat nimic " (aplauze la PNȚ)

M .Ghelmegeanu / 2 apr.'34

4.g) Leon Scridon (PNA)

(DAD, MO 36,șed. din 2 apr.'34, p. 1516- 1519)

[LD: de pe pozițiile **naționalismului integral** , asumat de PNA, este **contra protejării creditorilor
străini și apără interesele băncilor românești din Ardeal**]Sublinieri și semne, îmi aparțin.

Leon Scridon / 2 apr.'34

▣ Legile conversiunii

▣ Creditorii străini

" **Deși aveți pretenția de a soluționa o problemă de ordin național,**

mențineți un tratament de preferință - moștenit de la celelate legi -
împotriva căruia partidul nostru a protestat în comisiuni
și protestează și aici , cu toată hotărârea.

Vorbesc de **tratatamentul în favoarea creditorilor străini** ,

pe care nu-l găsesc **cu nimic justificat** ,

căci **dacă se admite reducerea creanței** în materie de **concordat preventiv** [**falimentul**]

- **fără ca creditorul străin să aibă dreptul să protesteze** -

nu înțelegem de ce nu i s-ar aplica același tratament ,

când este vorba de **un interes superior de ordin național**.

" **Propunerea noastră de a se suprima această excepție** , **susținută** chiar și de o bună parte
din **majoritate** , și având și **asentimentul d-lui ministru Sassu** ,

datorită unor anumite intervenții , **a fost respinsă** , consfințându-se și pe mai departe
această **excepție în favoarea creditorilor străini**.

Menținerea acestei excepții , este o gravitate excepțională pentru Ardeal.

Acolo s-au înființat , după război , o serie de **societăți < românești >** ,
românești în **sensul că sunt înregistrate la tribunal** și sunt **supuse**
dispozițiilor codului comercial român , **dar capitalul este străin**.

[-----]

Leon Scridon / 2 apr.'34 , **retro** '

▣ **Băncile românești din Ardeal**

▣ **PNȚ nu sprijină creditul român**

▣ **PNL nu sprijină creditul agricol**

[**LD** : prin el , am confirmarea că **ardelenii din PNȚ lipsesc la dezbaterile acestei legi** ,
așa explicându-se absența lor , ca opinie .Această **boicotare ardelenescă** ,
trebuie neapărat să o surprind undeva , **dincolo de orice explicație** .

Fără , însă , a- mi însuși accentul anti- PNR , promovată de goghiști , care face parte dintr-un alt
capitol. Tot prin această discurs , capătă consistență **caracterul naționalismului integral** ,
asumat de PNA-Goga.]

S-a vorbit despre înviiorarea creditului.

DI.Ghelmegeanu , ca **reprezentant al PNȚ** , a vorbit despre **situația financiară din Ardeal**.

" **Îmi pare rău** că nu mai este aici , că aș vrea să-i spun că **cel mai puțin calificat partid** ,
care să vorbească despre situația băncilor românești din Ardeal , ar fi fost PNȚ .

Îmi pare rău că **nu sunt aici reprezentanții din Ardeal al PNȚ** , să le spun că ,
pe lângă alte împrejurări , **diminuarea popularității PNȚ în Ardeal** ,

se datorește tocmai **lipsei complete de solitudine a PNȚ** ,

față de băncile românești din Ardeal.

" Cunoscut foarte bine situația din Ardeal , și am pretenția că o cunosc mai bine decât

dl Ghelmegeanu. Ei bine , **discutând situația băncilor românești** , amărăți în sufletul lor ,

spun că mai bine le-au apărat interesele lor domnul Argetoianu , decât dl Iuliu Maniu "

" De la această tribună , **președintele PNA** , **dl Octavian Goga** , având la îndemână datele
statistice culese din Monitorul Oficial , după publicațiile din 1932 , **a arătat situația de vădită**
inferioritate a instituțiilor financiare românești din Ardeal , față de instituțiile minoritare .

[**LD** : **vezi discursul lui Goga din 3 mart.'34 , fișier PNA-II**]

Aceste bănci românești , care înregistrează **o existență de peste 50 de ani** ,

nu au fost nicicând bănci de exploatare. Au fost instituții **create cu capital curat românesc** ,

conduse de români -) **spre deosebire** de multe instituții similare din Bucovina și
Basarabia , unde deseori **capitalul era mixt iar conducerea nu era curat românească** .

Aceste bănci , au promovat și alimentat creditul agricol -**spre deosebire** de filialele

marilor instituții de credit din București , înființate în Ardeal , după război , **care au sprijinit**
mai mult **industria și comerțul** , ramuri de activitate care **sunt 90 % străine** .

Aceste bănci au contribuit la emanciparea țaranului român , făcând să treacă din latifundiile

grofilor și baronilor, sute de mii de jugăre , în stăpânirea țaranului român.

[-----]

Aceste bănci din Ardeal au realizat și o mare activitate filantropică .[-----]

Așa cum spunea și Victor Slăvescu în studiul său, băncile românești din Ardeal și Banat au contribuit la o intensă acțiune culturală. [**dă un larg citat**]

[-----]

Leon Scridon / 2 apr.'34

▣ Variantele conversiunii

▣ Băncile românești din Ardeal.

[**Atenție la precizări ! Atenție la spulberarea unor demagogii fără suport real !**

Atenție la accentul politicianist pus pe o atare materie !]

/Prima dată s-a pus problema acestor bănci [" **Solidaritatea**"]la Legea Argetoianu , din 1932.Legiuitorul a pus atunci aceste bănci , **pe picior de egalitate cu băncile populare** (art. 55)

/ Această lege, este scoasă din vigoare de Legea Vaida , din aprilie 1933,

care le scoate din acest tratament (art. 13), preconizând o convenție

între Ministerul de Finanțe și Cooperatie .

De aceea a afirmat eu că PNȚ nu este calificat să-și aroge niște merite ...

-Ghelmegeanu [prezent între timp] : Statul preluase un portofoliu al fostei

Centrale a băncilor populare . A fost firesc să le cedeze acest portofoliu ,

prin convențiunea din aug.'33 .

Dar ... statul nu a avut nici un portofoliu al băncilor din Ardeal ,

pentru că , dacă ar fi avut un asemenea portofoliu , desigur că l-ar fi cedat ,

ca și la băncile populare .

Dvs ne învinuiți că nu am cedat băncilor din Ardeal

ceea ce nu aveam să cedăm !

-Scridon : Nu este vorba de cedare , s-ar fi găsit o formulă pentru rebonificarea băncilor din Ardeal...

/ În fine , ceea ce ne interesează pe noi , este situația acestor bănci acum , cu acest

nou proiect de lege [-----]

Dvs înscrieți în această lege **un tratament de inegalitate** și dovediți

o lipsă completă de solitudine față de instituțiile bancare românești din Ardeal.

Dvs vorbiți doar de **Centrala Cooperativă, Creditul Rural, Casa Rurală, Creditul Urban** .

Vă pun întrebarea : **instituțiile românești din Ardeal ,**

grupate în Asociațiunea Solidaritatea,

nu merită aceeași solitudine pe care o arătați instituțiilor celorlalte ?

-Dr.Hasnaș : Cine contestă ? Nu contestă nimeni !

- I.Popa : Toți suntem români ! Nu trebuie să facem nici o deosebire.

Nu există bănci ardelenesti !

-Scridon : Atunci **de ce nu se pun pe același plan și băncile din Ardeal ?**

-M.Negură : DI ministru Slăvescu a făcut astăzi precizările necesare :

că va veni cu **o convenție unică** ; că o va supune **aprobării Parlamentului ;**

-Scridon : Face apel la toți deputații ardeleni , indiferent de partid , să sprijine aceste bănci , nu din regionalism , ci din interes național.

Leon Scridon / 2 apr.'34

h) Iosif Willer(P.Maghiar)

(DAD, MO 36, 2 apr.'34 , p. 1519)

[**LD : De unde adjudecă Willer condiția de obiectivitate și imparțialitate a partidului ...**

este mai mult decât discutabil ! Faptul că este de acord cu legea , privind ușurarea țăranimii , spune ceva ... dar sunt mai importante omisiunile , decât afirmațiile lui .

Nimic despre creditul și instituțiile bancare ungurești - deși legea e sigur că le convenea.

Discursul abundă în echivocuri, ironii și afirmații derutante , lăsând deschise orice abordări ulterioare

Willer / 2 apr.'34

▫ P.Maghiar = p.imparțial

"Dle președinte, d-lor deputați, **vorbesc în numele Partidului Maghiar** , Deci reprezintă un partid care nu poate fi , nici nu este, cu orice preț , **opoziționist** , și, prin urmare, **își poate permite luxul să fie imparțial** și **să examineze cu perfectă obiectivitate** modalitățile cu care **onoratul guvern caută să rezolve** marea problemă a **conversiunii datoriilor** .

Willer / 2 apr.'34

▫ Conversiunea

Are ferma convingere că nu este partid , care nu ar dori , cu deplină sinceritate , ca **această chestiune să fie tranșată o dată pentru totdeauna**.

El nu contestă aceeași **sinceritate și stăruință** nici **partidului guvernamental**.

Și dacă , totuși, **actualul proiect a fost criticat destul de aspru de oratorii opoziției** , atunci trebuie ținut seama de **o forță majoră, mai mult sau mai puțin ocultă [?!?]** ,

care **împiedică o rezolvare mulțumitoare pentru toți**,

care însă **cedează zi cu zi atacurilor violente ale maselor**

care duc **o luptă disperată pentru existența lor**.

" **Păreră Partidului Maghiar este** - și această părere se întărește zi de zi -

că **pentru o rezolvare dreaptă , egală și generală** , a conversiunii ,

singurul mijloc este revalorizarea monedei.

Astăzi nu o primește , în special **Partidul Liberal** , și de aceea **actualul proiect** de lege este studiat , **bazându-l pe stabilitatea monedei** , așa cum a făcut-o spre marea pagubă a economiei naționale.

Dacă vrem **să fim obiectivi** , trebuie să recunoaștem că

în favoarea țărănimii s-a făcut un mare pas înainte .

Reglementarea datoriilor urbane , însă, **este nedreaptă și neegală**.

Regret mult că micul meseriaș și comerciant nu intră în beneficiul legii,

deși vă pot afirma că **micul meseriaș suferă cele mai tragice consecințe** , față de criza mondială.

Nu înțeleg de ce este condiția " sine qua non" , pentru **asanarea datoriilor urbane** ,

în ce privește **proprietatea mobilă** , fiindcă ,evident, fără această garanție ,

nu s-au împrumutat decât **sume modeste** , care în economia românească nu contează.

Pentru micul debitor , însă, **reducerea lor reprezintă un interes esențial**.

Proiectul de lege este incontestabil **cu multă grijă redactat** ,

este o **operă a juriștilor învățați** , cu calități eminente ,

și arată experiențele bogate ale ultimilor doi ani.

Partidul Maghiar votează proiectul , pentru că **înlesnește în mod considerabil**

situația țărănimii .(**aplauze la majorități**)

Motivarea votului nostru însă **reprezintă cea mai serioasă critică a noastră**.

Actualul proiect nu-l putem vota decât în speranța că nu va rămâne ultimul .

Willer / 2 apr.'34

4.i) dr.M.Isăcescu (PTJ -), discurs la *Conversiunea datoriilor rurale și urbane*, 2 apr.'34

(DAD, MO 36, 2 apr.'34, p. 1519 - 1522)

[LD : Tachinat cu simpatie , din ce partid face parte , el spune că **s-a ales pe lista și cu programul PTJ-Lupu** ; propaganda a dus-o în același spirit ; alegătorii l-au ales cu acest program ; reprezintă interesele lor . Lupu lipsește de la dezbaterile Conversiune , iar această dr Isăcescu îi apără punctele lui fixe : **cămătaria -debitorii - țărăni - revalorizarea monedei** .

Va trebui cândva, undeva , să surprind "concesiile" făcute de Lupu la fuziunea cu PNT
Oricum, este un **discurs prin excelență de "stânga"** care îmi este simpatic...]
Isăcescu / 2 apr.'34

▣ Expunerea de motive - Tătărescu

▣ Raportul - Bentoiu

Situația lui față de acest proiect **este foarte ușoară** , pentru că **el nu este nici creditor, nici debitor** , - nici urban , nici agricol - și **poate trata chestiunea f. obiectiv**.
Cum nu-l interesează latura politică , **va aborda chestiunea numai economic și social**.
"De la început țin să **constat , cu satisfacție** , că atât **raportul** cât și **expunerea de motive**
,- primul , semnat de dl deputat **Bentoiu**, a doua de dl **prim-ministru Tătărescu** -
mă mulțumesc pe deplin. Am satisfacția să spun că **tot așa am înfățișat și eu chestiunea**
în propaganda electorală , fapt pentru care eu **am fost acuzat însă de demagogie**.
" De sigur, că și **raportul și expunerea de motive** au fost întocmite de două persoane
cu **gândul sincer de a tranșa în mod definitiv această chestiune a datoriilor**.
Dar între aceste două lucrări - început și sfârșit - **se găsește**
adevăratul proiect de lege , care **nu a mai fost elaborat de aceste două persoane** ,
ci este expresiunea acelor tehnicieni , care de fapt **reprezintă interesele bancare** ,
care **au predominat** în redactarea proiectului de lege ,
fără să țină cont nici de raport, nici de expunerea de motive .

[-----]

Isăcescu / 2 apr.'34

▣ Legea Sassu

Să vedem acum dacă proiectul de lege concordă cu cele arătate mai sus .

Proiectul spune că va aplica un **larg tratament în rezolvarea raporturilor**
dintre debitori și creditori.

" Părerea mea este că **legea nu trebuie să fie largă , ci justă și echitabilă** .

Proiectul este , în adevăr **larg, pentru creditori** și este **foarte strâmt pentru debitori** (**ilaritate**)
de aceea spuneam că **nu trebuie să fie nici larg , nici strâmt , ci echitabil și just** .

P-Țărănesc-lupist , fără Lupu ....

-**dr.Hasnaș** : În numele cărui partid vorbiți dvs ?

-**G.Bota** : Cel larg sau cel strâmt ? (ilaritate)

-**dr.Hasnaș** : Pun această întrebare , pentru că eu știu că în chestiuni importante ,
partidul prezintă un punct de vedere și membrii săi, cel puțin din poliție, îl susțin.

-**dr.Isăcescu** : Eu sunt ales **pe lista partidului -țărănesc** , cu **programul** pe care l-am avut,
pentru care am făcut **propagandă** în timpul alegerilor, în **județul Constanța**,
care m-a trimis aici .Prin urmare , **reprezint aici interesele miilor de cetățeni**
care m-au onorat cu încrederea lor, și **sunt dator să le iau apărarea** ,
ori de câte ori interesele lor sunt puse în joc.

[-----]

Isăcescu / 2 apr.'34

▣ Creditorii străini

Eu consider această excepțiune , ca noi, **debitorii români** , în țara noastră ,
pentru datorii contractate la noi de la cetățenii străini, care nu vin aici decât să tragă
foloase din capitalul lor, prin specula care au făcut-o în decursul vremurilor , și mai ales de la
război încoace , **consider această excepțiune nu numai profund jignitoare** pentru
sentimentul nostru național de români, **dar o consider și imorală**.
Până acum câțiva ani, **numai în Turcia se mai găseau așa -zisele capitulațiuni** , numai acolo
un diferend între un turc și un străin era judecat de judecător străin ,nu de judecătorii din
țara lor turcească .

Dar a fost suficient să vie **un conducător cu demnitate turcă, cu curaj, și a desființat aceste capitulații**, și să supună și pe străini legislației țării .

Nu înțeleg ca în țara noastră să se facă asemenea excepțiuni care ating demnitatea și moralitatea vieții noastre de stat .

-dr.Hasnaș : Eu te aplaud ; dar nu se poate !

Isăcescu / 2 apr.'34

▣ Excepțiuni de la lege

[**LD Atenție ! atinge o chestiune foarte interesantă : chestiunea privilegiilor**]

-dr.Isăcescu : Eu mă ridic contra tuturor excepțiunilor .

Ex. se spune că **dotele soțiilor ofițerilor** sunt exceptate .

Apoi , d-lor , cum , **în țara românească sunt numai soțiile de ofițeri ?!**

De ce să nu fie exceptate toate dotele soțiilor ?

Se știe deja că , **în țara noastră, când se fac legi, se privilegiază armata și justiția Totdeauna s-au adus privilegiile acestui corp de elită , care este armata , și unui alt corp de elită, magistratura.** Ei bine, de data asta a rămas numai armata.

-Al Radian (Un.Agrară) : Și Creditului Rural , care este tot corp de elită .

-dr.N.Hasnaș : Dle Radian ești foarte inteligent , dar vorbești cu răutate.

Eu n-am nici în clin nici în mănecă cu Creditul Rural, dar **n-ai dreptate.**

Este o reducere f.mică.

-Radian : Contestai că Creditul Rural este un corp de elită ?

După o asemenea erezie , puteți să primiți sancțiuni de ordin disciplinar de la partid !

- **dr.Hasnaș : Vorbești cu răutate și cu patimă .**

Creditul Rural a adus servicii reale populației.

-Isăcescu : Dacă este vorba de o excepție, o categorie față de care națiunea are obligații,

de ce nu sunt creanțele invalizilor, văduvelor și orfanilor de război ?

a agricultorilor care s-au găsit în zona operațiilor de război ?

În jud.**Constanța**, toți locuitorii au fost obligați să evacueze teritoriul și să se refugieze peste Dunăre .Au plecat oanmenii lăsându-și toată agoniseala:case, vite ,toată munca lor...

Acești păgubiți , care au rătăcit prin Moldova și Basarabia, când s-au întors în 1919 , **n-au mai găsit nici vite , nici unelte, nici cămin,**

și nu li s-a dat nici o despăgubire, **deși pentru ei fuseseră încasate .**

Și când statul a încasat de la dușmanii dn timpul războiului acele despăgubiri, lor nu li s-a dat nimic din aceste despăgubiri .

N-au ei dreptul astăzi să fie încadrați la aceste excepții ?

Isăcescu / 2 apr.'34

▣ Finanțarea conversiunii.

▣ Restabilizare monetară !

Proiectul de lege prevede finanțarea, tot de pe spinarea națiunii !

Când iei dintr-un buget de 14 miliarde , 450 milioane , este o sumă foarte importantă , din bugetul tuturor contribuabililor sărăciți,

ca să se dea despăgubiri tocmai acelor care au profitat în dauna producătorilor, de la război încoace !

Eu cred că finanțarea se poate face numai prin restabilizarea monetară .

De la război încoace s-a trăit numai în inflație, încât s-a ajuns **de la 100 la 3.200 !**

Aceasta înseamnă o **inflație de 33 ori valoarea reală.**

Dacă Anglia și SUA au avizat restabilizarea monedelor lor, cu atât mai mult ar trebui s-o facem noi.

Isăcescu / 2 apr.'34

▣ Legea Sassu - concluzie

Dacă se va da posibilitatea debitorilor agricoli , ca toate creanțele lor ,

să fie reduse cu 80 %, cu plata în 3 ani , sau cu 70 % în 5 ani ,
iar datoriile urbane , toate, fără excepție, vor fi reduse respectiv cu 60% și 40 % ,
în 3 sau 5 ani ... el va vota legea. Altfel nu o va vota
Isăcescu / 2 apr.'34

4.j) Vlad Dimitriu (PRȚ)

(DAD, MO 36, 2 apr.'34, p. 1522- 1525)

[LD :Este semnificativ faptul că **Iunian, ca și Lupu, nu participă la dezbatere.**

La fel ca precedentele prestații , **critic și nemulțumit , de politica PNȚ și PNL ;**

Pornire distructivă , patimă demagogică, deslănțuire de vorbe...

numai pentru a persevera într-o **opozitie frustrantă.**

Pentru că , spre deosebire de alții, nu este vorba nici de interese de apărat. **Nu !**

Nici retorică " țărănistă " , nici poziție radicală , de stânga : **numai restabilizare !]**

Supratitluri, sublinieri, semne - îmi aparțin .

Dimitriu / 2 apr.'34 , retro'33

▣ Conversiunea .

▣ Similitudinea legilor PNL și PNȚ

În 1932, PNȚ a prezentat Parlamentului spre votare un proiect de lege foarte asemănător , ca factură , cu proiectul de față.

La discuția generală a lui, între alții, a vorbit contra proiectului

și dl **deputat Gr.Iunian.** [LD : pe atunci în PNȚ]

Expunerea d-sale s-a terminat cu următoarele cuvinte :

< **Mi-am făcut datoria . Am dat alarma** asupra ceea ce poate reprezenta

acest proiect de lege , **dacă ar fi primit** , și ce **consecințe** ar putea avea,

în ce privește **păstrarea rostului la care are dreptul partidului nostru**

în viața publică . [----] **V-am atras atenția și la consecințele** pe care le-ar putea

avea asupra **intereselor generale ale țării .**

Rămâne ca dvs. să **reflectați** și să vedeți , împăcându-vă și cu-n interes

și cu altul , **să nu mai stăruieți într-o greșală și să vă retrageți proiectul.>**

" D-lor deputați, dvs **vă găsiți pe aceste bănci ca un protest**

împotriva politicii economice mai ales, **pe care a făcut-o PNȚ .**

Totuși, **dvs vă găsiți pe aceeași linie de continuitate a politicii PNȚ**

și prin felul **cum prezentați** acest proiect de lege, și prin felul **cum s-a discutat** acest proiect de lege, și, mai ales, prin felul - nu vreau să întrebuițez nici un calificativ -

cum ați primit și cum ați respins anumite amendamente,

fiindcă în discuția **la comisii** au fost amendamente privitoare la **unele probleme mari ,**

îmbrățișate și de majoritatea membrilor acestei Adunare

și de către **o parte din d-nii miniștri** , care compun actualul cabinet,

amendamente care , însă , **în urma unor injoncțiuni străine** de interesele

pe care noi trebuie să le apărăm astăzi, **au fost respinse. "**

" Fitilele " obișnuite iunianiste ....

"Este adevărat că , din când în când, dvs, din majoritate , cu domniile lor,

din PNȚ, aveți mici răfueți ; de ex. când dl **Madgearu**, cu drept cuvânt sau nu,

a amenințat PNL cu denunțul lichidării neregulate a unor datorii ale ziarului

" Universului " , sau când d-l **prim-ministru a amenințat PNȚ** , desigur cu

foarte drept cuvânt , cu afacerea Skoda, spunând că nu este închisă.

[-----]

Considerațiunile pe care le face d-l **prim-ministru** , în **Expunerea de motive**,

considerațiile pe care le făcea **d-l raportor**, în **Raportul** care însoțește legea,

sunt considerațiunile unor membri marcantți din Partidul Național Țărănesc , deși

PNȚ, prin reprezentanții săi, în această privință, **a avut mai multe păreri.** [-----]

Dimitriu / 2 apr.'34

▫ PNT și Conversiunea.

[LD : nu putea să lipsească off-ul lui Lunian , pentru care s-a despărțit de PNT !]
Virgil Madgearu, cu ocazia discuției generale, care a avut loc în comisiunile reunite , aici, în Cameră, a pornit **un atac teribil în contra aceluia care - zice d-sa - supralicitate electorală pe această chestiune .**

După aceea, a atăcat și pe toți cei ce vorbesc de **restabilizarea monedei.**

DI Virgil Madgearu a uitat, în clipa aceea, **noua fuziune cu dr.Lupu ; a uitat**, în clipa aceea, de **programul de restabilizare**, afișat la Câmpulung , de dl **Mihalache** ; a uitat de **ultima broșură** și de ultimele păreri , arătate de către dl **Virgil Potârcă**, unul dintre cei mai marcanți membri ai PNT .

[Citează din Potârcă]

" Ei bine, cu aceste considerațiuni , **nu mai știm ce să credem.**

PNT a spus una prin șeful său acreditat, d-l **Ion Mihalache** ;

PNT, prin economistul partidului, prin dl **Virgil Madgearu**, a spus alta ;

iar d-l **Virgil Potârcă** ...

-**dr.Hasnaș** : Alt Virgil , m-ai înnebunit cu Virgiiiăștia ... (**ilaritate la PNL**)

-**Dimitriu** : ... vine și se declară , în scris, **pentru restabilizare** și constată că de fapt **stabilizarea nu mai există.**

Dar ceea ce este și mai grav, este că PNT nu s-a putut pune de acord cu el însăși. Și dacă am ajuns astăzi în situația economică tristă , în care ne găsim, aceasta se datorește, de sigur, și acelor multe teorii pe care PNT le-a exhibat(aplauze la PNL) și pe care nu le-au putut urmări . [-----]

Dimitriu / 2 apr.'34

▫ Legea Tătărescu -Sassu

Legea dvs nu rezolvă în mod automat problema datoriilor și va crea mari încurcături .

-**I.Mihail Gele** : Dar dl Lunian ar fi rezolvat-o automat ?

-**Dimitriu** : **DI Lunian ar fi făcut restabilizarea monetară** , care ar fi rezolvat automat cel puțin **problema datoriilor** , necreind nici un fel de diferențe, nici între debitori ,nici între creditori.

Legea aceasta va fi mai mult o lege a încurcăturilor , decât a lichidării , mai mult o lege a creditorilor și mai mult o lege a creditorilor străini.

[-----]

Din votarea acestui proiect , **nu câștigă nimeni.** Singurul lucru serios , care vă rămâne de făcut, păstrându- vă pe linia amre a politicii dvs constructive, **de amânare a tuturor nevoilor și a tuturor marilor probleme** ce se pun azi în viața statutului nostru, **este să amânați și votarea acestui proiect.**

Veți avea cel puțin **meritul de a nu încurca și mai rău o problemă, a cărei rezolvare cere : pricepere, dragoste de munca românească, onestitate și curaj ,** calități pe care le întruniți cu toții și fiecare în parte , cu prisosință , dar pe care - **din nefericire pentru țară - dvs nu le valorificați în acest nou proiect al unui nou și enervant provizorat.**

Totuși , față de vechiul proiect de lege, față de cotele de reducere, față de situația că noi am colaborat la amendarea acestui proiect de lege [-----]

declaram că votăm proiectul de lege. "

Vlad Dimitriu / 2 apr.'34

4.k) V.T.Prelipceanu (LANC)

(DAD. MO 37 , șed. de marți , 3 apr.'34 , p. 1532 - 1537)

[LD : **Pentru cuziști** ... nu existau alți factori de răspundere , pentru fenomenele economice , decât **acțiunea partidelor politice.** Prin această prismă , totul era denaturat și redus la această obsesivă **marotă** , asortată cu un **antisemitism** , mai mult sau mai puțin explicit enunțat :

vinovăția, păcatele, greșelile, neputința, corupția... partidelor politice.

(deci a le democrației)

Țărănișmul cuzist - pentru că el exista , fără îndoială - trecea prin **antiindustrialismul manifest** , văzut ca o "**causa prima** " a **nenorocirilor abătute peste țărani**.

Asta nu înseamnă că în criticile lui Prelipeanu nu există și o **doză de adevăr**.

Dimpotrivă. Prin el, **latura " țărănistă" a LANC-ului** este evidentă , mai ales că vine de la un partid ... conservator . Acest paradox trebuie explicat]

Supratitluri , sublinieri , semne , îmi aparțin . Doc. integral- **fișier LANC**

/ **Criza agriculturii** - **păcatele** partidelor politice /

/ **Sistemul bancar** - **corupția** partidelor politice /

/ **Agravarea situației țăranului** - **vinovăția** partidelor politice /

/ **Legislația agrară** - **greșelile** partidelor politice /

/ **Legile conversiunii** - **incapacitatea** partidelor politice /

/ **Amenințarea " căminului rural"** - **erorile** conversiunii /

/ **Legile Vaida -Mihalache - Tătărescu** / pericolul cămătarilor jidani /

/ **Pământurile nerecuperate de stat** - pericolul acapărării jidovești /

/ **Excepțiile legii** - art.65 - creditorii străini /

/ **Conversiunea și Cooperația- corupția** oamenilor politici din consil de administr. /

/ **Legea Tătărescu** - concluzii :

Cele 3 "**păcate** " capitale ale PNL

Cele 3 "**marote** " capitale ale LANC

VTPrelipeanu / 3 apr.'34

4.I.) Virgil Potârcă (PNT)

(DAD, MO 37, șed. Din 3 apr.'34, p. 1542- 1549)

[-----]

Potârcă / 3 apr.'34

▣**Comparație : condiții, atmosferă, voință politică**

▣**Reforma agrară - Conversiunea.**

Cei **2 milioane debitorii agricoli** sunt capi de familie, încât înmulțind numărul lor cu 3,4,5 ... se obține cifra de **7-10 milioane interesați** de problemă.

În schimb, cei **16 000 de debitori** , cu peste 10 ha , au **14 miliarde datorii**.

Problema este mai importantă decât ... reforma agrară , din p.d.v. social ,

deoarece **la expropriere au fost în joc 2.000 de proprietari**

și 1.000.000 împrumutăriți (care nu erau toți capi de familie)

Cu privire **la împrumutărirea a fost un acord**, și s-a mers din etapă în etapă , **între 1914- 1921** .

În ce privește datoriile, nu a fost un acord, încă de la început , din 1929 ,și s-a trenat, încât **s-a ajuns la o anume stare de spirit îngrijorătoare.**

Psihologic, **reforma agrară** s-a săvârșit după **Unire**, fiecare avea în suflet o **bucurie**,

o **mândrie**, care a dus la un consens ...

"Din această cauză , se poate spune că **există o diferență fundamentală** între **starea de spirit** a celor interesați în **rezolvarea problemei agrare** și între **starea de spirit** în care încercăm **astăzi să legiferăm problema datoriilor** . "

În momentul când se făcea reforma agrară , deși era o perioadă de inflație, **era o aparență de înflorire economică** , care a determinat o **atmosferă optimistă** .

" Astăzi ne găsim într-o **criză permanentă și crescândă**, într-o **stare de instabilitate**, pe care o constatăm pur și simplu, **fără să putem să-i punem zăgaz**.

În al doilea rând ne găsim într-o **stare de sărăcire completă**, care poate a ajuns **la ultimă limită**. De aceea problema apare mai greu de rezolvat .

" Recunosc toate greutățile care cad asupra dvs ,

când căutați **să dați soluțiunea** cea mai potrivită acestei probleme.

) **Dacă există vreo vină**, este aceea că **această problemă**

nu s-a realizat cu un ceas mai devreme,

căci cu cât soluția se întârziează, cu atât se impune o soluție mai radicală ." [-----]
Potârcă / 3 apr.'34

▫ PNT

▫ Opinii discordante , disensiuni

-**Simionescu -Bârlad** : Îmi permiteți o întrebare : **în discuția financiară , aveți programul d-lui Mihalache sau programul d-lui Madgearu ?**

-**Virgil Potârcă** : Aici sunt în largul meu ." **Eu am găsit insuficiente măsurile de atunci, și raportul ce l-am redactat atunci este reproducerea exactă a celor ce vă spun astăzi.** De asemenea, **aceleași idei** le-a susținut și în **cele 3 discursuri din Camră și Senat .**

-**Simionescu -Bârlad** : Cu toată personalitatea dvs, **nu părerile dvs angajează partidul, ci hotărârile guvernului dvs !**

-**Virgil Potârcă** : Dle Simionescu ,**regret că nu am putut să fiu înțeles și că nu am avut destul talent să pot convinge pe cei care rezistau.**

Eu vă urez ca cel puțin dvs , majoritățile aceste tinere și generoase, să puteți învinge rezistențele ; eu cel dintâi ași fi fericit .

Dar chestiunea aceasta are o logică. (**întreruperi , rumoare la majoritate**)

Atmosferă parlamnetară neserioasă ....

D-lor deputați, **este dureros** ca, într-o materie așa de importantă,

să nu fie mai multă seriozitate și să nu ascultați , atunci când vine cineva își dă contribuția.

Eu nu am pretenția că am găsit un panaceu universal,

dar **cred că trebuie să privim chestiunea aceasta foarte serios.**

Socotesc că noi **am suferit din faptul că luăm lucrurile prea în glumă ,**

și că **am făcut prea multă politică.**

Părerea mea de totdeauna a fost aceea pe care o expun și astăzi.

Dacă dvs găsiți că acest lucru nu are importanță , faceți cum credeți de cuviință , dar eu sunt dator , ca reprezentant al țării , să înfățișez problema aceasta într-un mod complet , expunând soluțiile pe care le găsesc mai bune. Cred că ar fi și în folosul dvs și al băncii ministeriale.

-**M.Gele** : **Puteți să fiți convins, d-le Potârcă, că aveți mai multă trecere la noi decât ați avut la dvs față de partidul dvs.**

-**Gr.Iunian** : Nu sunteți drept cu majoritatea ; căci **și în majoritate** sunt foarte mulți , care **vor face ca dl Potârcă : propun soluții radicale și votează cu guvernul**

(**ilaritate la PNL**)

-**Virgil Potârcă** : Dle Iunian , eu am mers și mai departe : **am votat contra guvernului.**

-**NCPopescu** : Ați votat contra guvernului ? Nu s-a simțit deloc (**ilaritate la PNL**)

-**Simionescu - Bârlad** : **Mai categoric a fost dl Mihalache , care a fost absent la votare .**

(**ilaritate**)

----- Virg.Potârcă / 3 apr.'34 -----

4.m) Iunian (PRT)

(DAD, MO 37, șed. din 3 apr.'34 , p. 1550 - 1560)

[LD : Iunian , care **părăsise PNT și banca ministerială , din cauza soluției dată la conversiune ... este în poziție dificilă :**

antiliberalismul lui - îl obligă la o **poziție critică față de guvern și PNL ;**

anti -PNT-ismul lui - îl împinge la o **critică și mai și...**

Și atunci , rând pe rând, **critică tot** , apărându-șii doar marota : **restabilizarea**]

Subtitluri, sublinieri, semne- îmi aparțin . Text integral - **fișier PNT**

Iunian / 3 apr.'34

▫ Critica procedurii parlamentare

Deși legea nu reprezintă o soluție a problemei , fiind inaplicabilă și ineficace ;

deși nu-și face vreo iluzie că va izbuti , se va osteni - ca la comisie - să înrăurească hotărârile ,

pentru a aduce unele îmbunătățiri de detaliu.

Regretă că se repetă procedura din guvernarea trecută cu dezbateri la lege :
legea adusă în prag de vacanță parlamentară, discuție îngrămădită

Este o gravă greșală, având în vedere că regimul parlamentar este pretutindeni atacat ,pentru inutilitatea sa. **Au venit șefii de partide parlamentare 3 zile la comisie**, au lucrat intens, **au depus zeci de amendamente** , unele sprijinite cu semnătura a peste 100 de deputați : **Raportul nici nu le-a înregistrat !**

Amendamentele nu au fost primite și analizate de comisie , ci de **o comisie ad-hoc**, compusă din **3 membri ai guvernului** cu preocupări diferite-**Sassu** (social) , **Slăvescu** (financiar) , **Xeni** (tehnic) -au ajuns la **guvern** și ... la **șeful partidului** .

" De aceea , **dați-mi voie**, să se înregistreze **cu titlu de document** ,
un protest în privința acestui mod de a lucra : [**LD : atenție la calceama !**]

< D-le președinte , ținem în primul rând să protestăm cu toată hotărârea împotriva felului cum ni se cere să discutăm și să votăm acest proiect de lege ... De la venirea PNL la guvern ...

ni se cere să votăm la sfârșit de sesiune ... Este inadmisibil ...

PNL a declarat în Parlament și în afară că este pentru o conversiune cât mai largă ....Proiectul nu răspunde acestor preocupări ...

În aceste condițiuni, nu pot decât să lăs guvernului întreaga răspundere a acestei legiferări ... și constituie o nouă dovadă a neputinței și incapacității guvernului , de atâtea ori denunțat de noi . >

(**Protestări pe băncile majorității**)

" **Nu vă supărați** , d-lor, este protestul care s-a făcut în numele **Partidului Liberal** , de către actualul subsecretar de stat , **d-I Negură**, cu prilejul **discuțiunii conversiunii din 1933** (**aplauze, ilaritate , pe băncile opoziției**)

Am schimbat doar cuvântul național-țărănesc prin național-liberal. (aplauze)
[-----]

-Iunian : Eu n-am schimbat de poziție. **M-am găsit și atunci , ca și acum**, urmărind , deopotrivă , **manifestarea de atunci și de acum** .

Rolul s-a schimbat , doar . **PNȚ s-a făcut vinovat de aceleași procedee , și el a protestat , atunci, alături de PNL , după cum , acum, protestează alături de PNT .**

[**continuă pe această temă ... criticând tactica guvernului și a PNL**]

Iunian / 3 apr.'34

▣ Paternitatea Conversiunii

PNL a revendicat ideea de conversiune. În lupta cu **PNȚ** și **Argetoianu**, **fiecare și-a revendicat această paternitate , și cel mai stăruitor**, a revendicat-o **Tătăărăscu** .În toate împrejurările lua cuvântul ca să arate **că el, dela 1930....**

-Argetoianu : Poate de la 1830 (**ilaritate**)

-Iunian : Nu , de la 1821 ...

-dr.Hasnaș : Dvs știți că **la 1930, dl Tătăărăscu a anunțat la TârguJiu , conversiunea datoriiilor**, și dvs ați fost contra . Știți bine lucrul acesta !

-Iunian : Dle Hasnaș, dați-mi voie să discut cu guvernul, pentru că dvs tot nu puteți folosi cu nimic ...

-dr.Hasnaș : Numai ca istoric ...

-Iunian : De acord cu dvs. **PNL a combătut legea în '32, în aprilie '33**

- prin declarația din care a citat - **susținând că dorește o largă conversiune...**

[**LD : urmează o serie de citate din declarațiile PNL , cu sublinierile de rigoare . despre conversiunea... " largă " , "automată" , " de drept " , " generală " , "egală " , " aplicabilă " , "eficientă" .**

Consider că este inutil să preiau atâtea speculație avocățească și noianul de ironii , pe citate , de care uza mereu Iunian .]

-G.Bogdan Duică : Dle Iunian, eu înțeleg lucrurile așa, mai mult ca filozof. **Ceea ce faceți acum , este numai ca să ne creați nouă mici greutăți.**

(aplauze la PNL) [-----]
Iunian / 3 apr.'34

▫ Amestecul străinătății

▫ Sfaturile Franței

[-----]

"Dvs sunteți vinovați că n-ați avut curajul de a privi chestiunea în realitățile noastre și că ați nesocotit sentimentul de demnitate, la care ați făcut apel , în atâtea rânduri, când ați fost în opoziție.

Trebuie să afirmăm cu toată energia , **îndreptățirea noastră de a legifera în propriile noastre necazuri și nevoi, fără să ținem seama de nici un interes străin**, ba chiar **să respingem orice posibilitate de amestec străin.**

Numai astfel și numai atunci se va putea obține îndreptarea pe care zadarnic o marcați prin legea dvs " (aplauze la PRT)

Gr.Iunian / 3 apr.'34

4.n) Nichifor Robu (LANC)

(DAD, MO 37, șed. de miercuri , 3 apr.'34 , p. 1560- 1562)

[LD : discurs **șocant , agresiv , iresponsabil , năucitor , fără precedent**, la tribuna parlamentului , chiar **în prestația Gărzii de fier sau a cuziștilor** .

Nu s-a mai răs în parlament , ca altă dată, de " bazaconiile " cuziste " !

Îmi pot imagina chiar o tulburare .Nu cu privire la tiradele lui antisemite , cu care lumea era obișnuită , ci pentru **amenințările care aduceau a nesupunere , la adresa guvernului, a partidelor de guvernământ, cu revolta , cu înlăturarea, cu pedepsirea ....**

Și asta în condițiile în care **procesul Gărzii de Fier** era pe ultima sută de metri , în condițiile în care **se trăia sub regimului stării de asediu.**

Din nou mă întreb...de ce cuziștii au fost tolerați , așa cum au fost ?

Poate că acest discurs a contribuit mult la spiritul **legii apărării ordinei în stat** , și aducerea ei în dezbateri , **a doua zi** .

Dar dacă curajul lui Robu avea în spate **o atmosferă reală de revoltă ?**

Dar dacă aroganța lui Robu se baza pe vreun **sprijin ocult extern ?**

ACCuza lipsește din Parlament ; este doar Gh.Cuza și ceilalți]

Supratitluri, sublinieri, semne , colorări, îmi aparțin Document integral **fișier LANC**

/ Partidele și Conversiunea : salvarea băncilor ! /

/ Cămătăria, jefuirea prin datornici : jidovimea ! /

/ Soluția cuzistă a conversiunii : alungarea jidanilor ! /

/ Politizarea conversiunii : demagogii electorale - PNL și PNT /

/ Apostrofarea cu guvernarea cuzistă /

/ Conversiunea Tătărașcu = salvarea băncilor liberale /

/ Amenințare : țaranii nu vor executa legea ! /

/ Paternitatea Conversiunii : acțiunile lui Robu, arestarea lui / congresele țărănimii //

/ Țărănimea bucovineană = "creditoarea " jidanilor /

Cuziștii = reprezentanți ai țărănimii " creditoare " ; " Prada " înapoi !

/ Cuziștii la guvernare ! Amenințarea Bucureștiului /

/ BNR = căpătuiala partizanilor partidelor / rețeaua bancară = jaful țărănimii /

/ Concluzii : lege pentru exproprierea jidanilor și profitorilor ! /

Respinge proiectul liberal //

Nichifor Robu / 3 apr.'34

▫ Legile conversiunii

" D- le președinte , d-lor deputați, **problema datoriilor** , care se discută cu atâta grabă, în momentul de față, în această onorată Adunare, **este de o importanță fără margini** și ar comporta **o discuție mult mai largă și mai tihnită,**

pentru ca ea într-adevăr să poată lua o formă definitivă,
deoarece acum în a treia legislatură eu asist și iau parte la discuția acestei legi
și constat că tot așa cum ne-a promis d-l prim ministru Gh. Tătărescu, de data aceasta,
că acest proiect de lege vine să lichideze definitiv problema datoriilor,
ni s-a mai promis în 1931 de către d-l Argetoianu, și în 1932 de către d-l Vaida.
" Eu din capul locului, d-lor deputați, ca unul care nu am studiat problema datoriilor
în birourile Capitalei, **ci am studiat-o la fața locului,**
și nu am studiat-o, **ci am trăit-o cu debitorii împreună,**
vă declar și de data aceasta, cum am declarat-o în cele două legislaturi trecute,
că problema datoriilor, **asa cum doriți dv. partidele să o rezolvați,**
va mai trece de multe ori pe la această tribună, și cu alte guverne, nu numai cu guvernul dv.
și nu va înceta ca problemă a datoriilor, mai întâiu pentru că
ea nu este pusă în sensul ca să satisfacă și să lichideze datoriile țăranilor,
ci a salva ce poate să mai salveze pentru bănci.

Așa vedem noi de acolo, din fundul țării, din Bucovina, rezolvarea problemei datoriilor.

- O voce : Rău vezi !

-Nichifor Robu : Rău, fiindcă eu nu sunt nici bancher, nici cămătar,
și atunci văd așa cum o văd cei ce m-au trimis pe mine aici
și zic că această problemă nu se va putea rezolva nici cu această lege,
căci ea depinde de o altă problemă, mult mai mare, și pe care
nici unul din partide nu v-o însușiți și nu sunteți capabile să o rezolvați.
Ea ne revine nouă să o rezolvăm, foarte curând , după cum vedeți dv. singuri."

[-----]

Nichifor Robu / 3 apr.'34

▣ Problema jidovească

▣ Datoriile , cămătăria

[-----]

acolo unde este jidovime mai multă, datoriile au alte proporții
și cămătăriile de asemenea, decât în părțile unde jidovimea este mai puțină.

-dr. N. Hasnaș : Sunt și creștini cămătari.

-Robu : Regretăm că acești creștini au luat învățătura de la jidani , și ei se află mai ales în
rândurile partidului liberal! [-----]

Sinagogile și cheiderile jidovești sunt și astăzi aceleași cuiburi de conspirație
unde jidanii pun la cale jăfuirea noroadelor creștine.[-----]

De aceea și la noi, acestei probleme a datoriilor și a multor alte probleme, li se va pune
capăt odată cu eliminarea jidanilor din mijlocul nostru."

(Aplauze pe băncile L.A.N.C.) . [-----]

Nichifor Robu / 3 apr.'34

▣ Politizarea conversiunii

▣ Demagogia electorală

▣ Programul cuzist

" Dv. sunteți datori să îndrumați un proiect de lege în această direcțiune.

Acest proiect de lege va trebui făcut ca să rezolve problema acestor datorii

în sensul în care chiar) dv. propăvăduiți nesinceri și cu gând de vicleșug,

atunci când mergeți după voturi prin alegeri în mijlocul țăranilor.

Am asistat aci la validări și am văzut cum ați venit și de o parte și de alta și v-ați acuzat de la

această tribună reciproc, național-țărăniștii cu liberalii, că în timpul alegerilor ați

prezentat manifeste, semnate de către capii conducători ai organizațiilor dv., din județe,

întocmite așa cum cereau nevoile țăranilor, făgăduind că veți veni cu un proiect de lege

pentru ștergerea datoriilor.

Au venit domnii de pe băncile opoziției și v-au acuzat pe dv.

Desigur că acela care făcuse pozna aceasta s-a ascuns și nu a mai apărut aci ; dar atunci când v-ați dus în fața țărănimii și ați vrut să recoltați voturi asa ați făcut, iar acum nu împliniți aci , ceea ce ați făgăduit acolo.

Acolo făgăduiați numai ca să induceți în eroare pe alegătorii care ne votau pe noi tocmai pentru acest program pe care noi îl aveam și îl vom îndeplini.

D-lor deputați, un astfel de proiect de lege trebuia să aduceți.

De altfel îl vom aduce noi foarte curând cu guvernarea cuzistă. "

[-----]

Dv. sunteți liberi să faceți proiectul cum vă convine dv., pentru că sunteți aci majoritate, și îl faceți pentru băncile dv., ca să le salvați, nu pentru țărani.

Dar să știți un lucru, că oricum ați face dv., proiectul, legea care va rămâne, va fi aceea pe care o va putea executa țărăimea ; aceea va fi legea, legea firească.

[-----]

În zadar faceți această lege, pentru că ea nu se va executa.

Vă făgăduiesc și făgăduiala mea este sinceră, cum nu este proiectul dv."

[-----]

) Mai întâiu, dv. ați făcut-o ca majoritate, împreună cu guvernul,

dintr-o necesitate electorală absolută și dintr-o necesitate de salvare a băncilor dv.

(Proteste pe băncile majorității) .

Dovada este clauza ce ați pus-o pentru mama băncilor dv. liberale, Creditul Funciar, ale cărui pagube ce vor rezulta din conversiune se vor acoperi din impozitele sătenilor.

Adică, dacă nu veți executa țărani cu portărelul

îl veți executa pentru băncile dv. cu perceptorul.

[-----]

Nichifor Robu / 3 apr.'34

Paternitatea Conversiunii : congresele LANC

[-----]

Or, eu, în 1929, am fost arestat și ținut luni de zile în închisoare, pe chestiunea datoriilor, chiar sub guvernarea Național Țărănistă și sub iorghiști-liberali, în alegerile din 1931. În asemenea condițiuni, cum puteți revendica dv. paternitatea acestei legi ?

[-----]

Aceste proiecte noi le-am examinat, împreună cu țărăimea,

în congresele noastre și în marele congres regional dela Rădăuți,

Legea aceea a fost pusă la vot și țărăimea a votat să fie arsă.

Și a fost arsă în fața a 15.000 de țărani.

Din momentul acela țărăimea din Bucovina a socotit că acea lege era inexistentă și, desigur, că niciun țaran nu s-a ținut de dânsa, fiindcă nu era posibil. "

[-----]

noi acolo nu mai datorăm nimic ; că eu, în special, care reprezint țărăimea bucovineană și până acum am reprezentat pe debitorii țărani,

mi-am schimbat rolul și, în adevăr am un rol mult mai ușor în fața dv. :

eu nu mai reprezint debitorii, am venit să reprezint creditorii din Bucovina.

(exclamații pe băncile majorității) .

Da, d-lor, pentru că țărăimea din Bucovina nu mai este datoare nimănui.

Ea a fost jefuită și sărăcită și noi am venit să cerem prada înapoi,

fiindcă noi suntem creditorii, nu jidanii și băncile de acolo.

(Vii aplauze pe băncile L.A.N.C.) .

Noi cerem ca toată această jidovime, care n-a adus nimic cu ea când a venit în țară, decât bocceaua subțioară și bățul în mână, să ne dea înapoi prada întregă.

Din bocceaua cu care au venit nu le luăm nimic,

cerem să ne dea înapoi ceea ce ne-au jefuit,

fiindcă noi, Românii, suntem creditorii jidanilor din Bucovina,

cu toate pământurile, pădurile, târgurile și celelalte averi, ce ni le-au jefuit "

(Aplauze pe băncile L.A.N.C.) .[-----]

Aceasta este o măsură inoperantă la noi și **vă declar** – ne vom mai întâlni la această tribună – **că veți fi bucuroși dacă țărănimea va accepta ștergerea datoriilor și nu va cere și o socoteală cu aceia care au jefuit-o."**

Aceasta este situațiunea țărânimii din Bucovina și, desigur că și din restul țării.

Dacă dv. nu recunoașteți acest lucru, n-are mare importanță, fiindcă de atâtea ori dv. nu ați recunoscut drepturile poporului român, dar el a știut să și le câștige. [-----]

Dar vedeți că în situația de **astăzi, când sunteți dv. la putere [PNL]**

și când **mai este un partid**, care s-a unit cu altul, ca să fie mai tare, [PNT]

totuși ați rămas neputincioși în fața voinței alegătorilor dela Soroca, care au spus, prin votul lor, **că în Parlamentul Țării trebuie să vină cuziștii.**

Iar la 29 aprilie a. c., va face aceeași dovadă, în alegerile parțiale, **țărănimea dela Rădăuți**

și ca mâine o să vă sune la porțile Bucureștiului, voința Nației,

care va aduce guvernul Cuza (întreruperi pe băncile majorității),

când veți fi bucuroși să mai puteți veni aici trei sau patru să vă spuneți jalea.

Mi se pare însă că nici măcar rolul acesta nu-l veți putea avea."

(Întreruperi, protestări pe băncile majorității) .[-----]

Nichifor Robu / 3 apr.'34

▣ Banca Națională = pentru căpătuiala partizanilor

▣ Rețeaua bancară = pentru jaful țărânimii

▣ Partidele - beneficiarele

[-----]

Cui se împarte acest profit ?

Desigur, că **se împarte partidelor**, care se perindă la guvern și care fac din venitul Băncii

Naționale un rost, pentru îndestularea și căpătuiala partizanilor ;

acest lucru îl vedem de câte ori se schimbă guvernul,

deoarece cu această ocazie **se face o târguială și cu privire la schimbarea guvernatorului,**

dându-se zeci de milioane despăgubiri celor ce pleacă,

pentru a-i lua locul omul regimului ca să înlesnească afacerile lor.

Acesta este adevărul. (Întreruperi pe băncile majorității).

Tot astfel au procedat și băncile din țară, în proporție mai mică însă,

jefuind țărănimea cu procente mari și îmbogățind pe conducătorii băncilor

care sunt sau politicieni sau jidani în majoritate. [-----]

Robu / 3 apr.'34

▣ Concluzii

D-lor, **acestea fiind considerațiunile generale**, pe care aveam să le aducem acestui proiect,

noi vă declarăm că țărănimea din Bucovina se constituie creditoarea jidanilor

și băncilor pentru toate averile ei, jefuite de către cămătarii jidani și jidoviți

și cer un proiect de lege prin care să se exproprieze jidani jefuitori din Bucovina și să

dea prada înapoi, ca țărănimea să reîntre în posesiunea bunurilor ei,

bunuri care l-au aparținut. Acest proiect de lege, Bucovina nu-l primește !

(Aplauze pe băncile L.A.N.C.) .

-D-I dr. M. Mărcuș, vicepreședinte : Suspend sesița. (Ședința se suspendă)

N.Robu / 3 apr.'34

4.o) C.I.C.Brătianu

(DAD, MO 37, marți, 3 apr.'34, p. 1562 - 1567)

[LD : ia cuvântul **după ce au vorbit toți reprezentanții partidelor** (ultimul fusese amenințatorul Nichifor Robu) Ședința este condusă de **NNSăveanu** .

Este primit cu **aplauze prelungite și îndelung** repetate de către membrii majorității .

Discursul lui Brătianu este sobru și conține argumente exclusiv economice ,

în sprijinul legii guvernului PNL]

/ Risipirea unei legende : **el și Conversiunea** / 27 de ani , **dir.la Creditul Funciar Rural** /

/ Criza agrară / dezechilibrul economic : **criza -inflația - stabilizarea - decalajul prețurilor** /

/ Stabilizarea - criza : **greșeli în politica economică** (guv.Argetoianu ; guv,PNȚ) /

/ **Criza economică - Criza agrară** // Soluții , dificultăți /

/ Principiile conversiunii / **Conversiunea I -III** /

/ **Conversiunea PNL - concluzii** /

CICBrătianu / 3 apr.'34

▣ Risipirea unei legende

▣ El și Conversiunea

▣ Creditul Funciar Rural

" D-le președinte, d-lor deputați, înainte de a vorbi despre proiectul de lege care ne preocupă astăzi, să-mi dați voie să risipesc încă o dată o legendă că eu aș fi fost contra conversiunii.

Am protestat de două ori în timpul anilor trecuți, când s-au adus proiectele de lege de conversiune : odată la **6 octombrie 1932** și a doua oară la **26 noiembrie** același an.

" **Am făcut nenumărate declarațiuni** că sunt **un conversionist convins și hotărât**, iar în cariera mea , timp de **27 de ani**, cât am fost **director al Creditului Funciar Rural** , **am făcut câteva mii de conversiuni**.

" Prin urmare , **cum aș putea eu să fiu contra conversiunii datoriiilor agricole ?**

Pot să spun că sunt unul dintre aceia care **am dat cel mai mult ajutor agriculturii**.

Toți **societarii Creditului Rural** , care s-au perindat pe la societate,

și care sunt în număr de **câteva mii**, știu **cât ajutor le-am dat**

și știu cât **am căutat să-i ajut** în dificultățile pe care le-au avut și mai cu seamă

să iau apărarea agriculturii , ori de câte ori am crezut că este lovită.

"**Am căutat să fac și un mic credit agricol** prin **casele de credit ale agricultorilor**.

Din nenorocire, **legea conversiunii** din 1932, a d-lui Argetoianu, **le-a dărâmat** .

" **Totdeauna am spus că nu se poate face conversiunea** datoriiilor agricole,

dacă nu se ține seama de menținerea creditului.

Dacă aceasta înseamnă să fii contra conversiunii,

evident că **atunci am fost contra conversiunii**.

[-----]

CICBrătianu / 3 apr.'34

▣ Conversiunile I-III

[**Va arăta , pe scurt , doar defectele lor**]

I.Conversiunea Argetoianu : s-a modificat continuu , devenind " un puzzle zăpăcit " ,

din care nu se mai înțelegea nimic ; crea 4 categorii de debitori , în loc de una ;

prevedea tratament diferit , în funcție de mărimea proprietății și natura creditorului ;

toate instituțiile de credit erau lovite atât de puternic ,

încât nu ar mai fi rămas în picioare nici una ; banca Națională, scoasă din conversiune,

nu suporta pagubele izvorâte ; conținea tot soiul de exceptări ...

Ea nu s-a aplicat și nici nu se putea aplica.

II - III .Conversiunea Mironescu , moratoriu Vaida : a căutat să salveze pr toți

și nu asalvat pe nimeni . [**dă noi argumente , explică procesele cu Creditul Rural**]

CICBrătianu / 3 apr.'34

▣ Concluzie

" D-lor, eu , **poate sunt optimist, însă este mai bine să fii optimist** în această chestiune , **decât să fii pesimist , așa cum ai fost d-nii Argetoianu și Lunian,** pentru că , **dacă ești pesimist nu poți să vii cu soluțiuni** pentru o situație care așteaptă o îndreptare . D-lor deputați, **noi așteptăm rezultatele.**

DI prim-ministru v-a dat întâlnire la toamnă , ca să vedeți rezultatele la lege.

-Tătăărăscu : De sigur .

-Brătianu : Evident, cred că până la toamnă , **vom vedea o parte din rezultatele legii .**

Eu sunt convins că această lege va da un avânt considerabil economiei

noastre naționale,și că **criza noastră** - care , după mine,este mai mult de ordin intern decât extern - **se va atenua în mod considerabil.**

Atunci **vom putea spune că am făcut o operă utilă** și că **Partidul Liberal** , din nou, **a salvat țara din dificultățile în care se afla. "**

(**aplauze prelungite pe banca ministerială și pe băncile majorităților**)

CICBrătianu / 3 apr.'34 -----

4.p) Aurelian Benteoiu (raportor) - discurs final

(DAD, MO 37, șed. de marți 3 aprilie 1934, p. 1567-1573.)

[**Discurs remarcabil, cu o materie destul de anostă !**]

[**LD : Supratitluri, sublinieri,semne, colorări, îmi aparțin**]

Aurelian Benteoiu / 3 apr.'34 / retro ' 31

▣ Programul PNL : conversiunea !

▣ Gh.Tătăărăscu - semnalul de alarmă .

" D-le președinte, d-lor deputați, **problema datoriilor este o veche preocupare a Partidului Național- Liberal .**

Cu mulți ani înainte, ea își găsea în gura unuia dintre fruntașii partidului nostru

[**GH.Tătăărăscu**] , următoarea formulare :

< Să privim realitatea în față. Se proletarizează astăzi clasa pe care se reazimă întreaga

alcătuire socială a statului nostru și se primejduiesc forțele de ordine și conservare

ale acestei țări. Fiecare proprietar de pământ scos de pe brazda sa,

înseamnă un element mai puțin în armata ordinei

și un element mai mult în armata anarhiei.

Și nu cred că greșesc afirmând că **fiecare bătaie de tobă și fiecare execuțiune silită**

pregătește și înalță forțele, care la cea dintâiu sguđuire,

se vor pune în serviciul curentelor de distrugere, care ne amenință înăuntru,

și a coalițiunilor vrășmase, ce ne pândesc din afară.

Greutatea împrejurărilor și întârzierea soluțiunilor

fac din datoriile agricole o catastrofă socială.

Partidul Național-Țărănesc a fost incapabil să tămăduiască răul.

Guvernul d-lui Iorga se arată neputincios și dibuește încă două soluțiuni.

Față de această situațiune, **Partidul Național-Liberal a trebuit să tragă semnalul de alarmă și**

apoi să-și facă datoria.Am înscris în programul nostru de guvernare

soluționarea acestei grave probleme, prin conversiunea datoriilor agricole > .

Sunt cuvintele rostite în 1931 de către actualul șef al guvernului.

(**Aplauze prelungite pe băncile majorității**) .

La aceeași dată, ecoul cuvintelor citite de mine, suna în chipul următor,

într-un discurs al unui eminent deputat din opoziție :

< Folosirea de către liberali a acestei importante chestiuni

constituie o simplă farsă pentru redobândirea unei popularități pierdute > .

Prin urmare, **se nega însăși utilitatea acestei reforme. Oratorul era d-l Lunian."**

Aurelian Benteoiu / 3 apr.'34

▫ Obiecțiunile opoziției :

▫ Nu este largă, generală, egalitară, eficace .

Astăzi ne prezentăm înaintea dv., cu **înfăptuirea soluției anunțate printr-un proiect elaborat de guvern**, cu toată seriozitatea

și cu concentrarea tuturor putințelor de a soluționa această gravă problemă.

-lor, **între pesimismul d-lui Potârcă**, care astăzi, de la această tribună, **vă spunea că nu este nimic de făcut**, problema fiind insolubilă .

și între **robustul optimism al d-lui Robu**,

care ne-a arătat soluțiile d-sale , **simple și radicale**,

noi credem că **adevărul stă la mijloc : nici prea mult pesimism, nici prea mult optimism**.

Față de gravitatea problemei, **soluții perfecte nu se pot da ;**

însă, leal privit acest proiect, și fără rezerve, psihologicește explicabile, prin spiritul de contradicție al luptelor politice,

este tot ce se putea da mai sănătos, mai serios asupra acestei probleme.

(**Aplauze pe băncile majorității**).

" D-lor, **s-au perindat atâția vorbitori** la această tribună.

Opoziția a fost reprezentată prin numeroși oratori.

Toate partidele și grupările din opoziție și-au spus, și, adeseori, repetat cuvântul.

" **S-ar putea rezuma criticile aduse proiectului prin câteva cuvinte :**

legea nu este largă, legea nu este generală, legea nu este egalitară,

legea nu este automată, legea nu este eficace, pentru că nu rezolvă problema.

Într-o variantă, d-l Argetoianu spunea : **este legea Nr. 4 .**

Alți oratori ai opoziției ne dădeu întâlnire, pe curând, în roluri schimbate , pentru a desbata un alt proiect de lege.

Vom examina toate aceste chestiuni, care, restrângând și mai mult **numărul obiecțiunilor, s-ar putea reduce la două : s-a dat prea puțin și nu s-a dat la toată lumea . "**

Aurelian Bentoiu / 3 apr.'34

▫ Obiecțiunile opoziției :

▫ Debitorii nedreptățiți ; creditorii - privilegiați.

" D-lor deputați, **am auzit vorbindu-se aici prea mult și în mod exclusiv de interesele debitorilor.**

Ne găsim în fața unei probleme care stă la intersecția a două interese contrare, ași putea zice, inconciliabile. Ca semnificație, în istoria dreptului, natura măsurii care se aduce este de o gravitate deosebită.

Firește, mai puțini la număr, **nu trei milioane, nu 82% din populația țării,**

numai un million, poate mai puțin , **interesați, din punct de vedere electoral,**

sunt angajați în această chestiune și creditorii ;

și nu numai creditorii, ca persoane fizice, dar este angajată în această chestiune

noțiunea de contract, care este legământul juridic al creditului,

condițiune de viabilitate a economiei noastre de mâine și de totdeauna.

" **Nu am auzit pe nimeni spunând, în această ordine de idei, din punctul de vedere al incidenții legii, cu această instituție de bază a societății moderne, care este contractul,**

decât numai afirmațiunea **că legea este neconstituțională**, cu semnificația de amenințare pentru noi, în ce privește **scontata declarare de neconstituțională a acestei legi. "**

[-----]

Aurelian Bentoiu / 3 apr.'34 , retro'31

▫ Legea Argetoianu

Vom vedea **dacă** din punctul de vedere substanțial,

proiectul merită acea acerbă critică a d-lui Ghelmegeanu.

Fiindcă d-sa, ca un opozant care se respectă, după ce a săvârșit actul de lealitate,

de a recunoaște superioritatea tehnică a legii, **și-a simțit și datoria** – și cred că a greșit când a interpretat lucrurile în chipul acesta – **să nege, să conteste, să facă rezerve, să critice dispozițiunile legii**, în anumite puncte de vedere, privitoare la dispozițiunile de fond.

D-lor deputați, **voi examina această lege prin comparație** cu experiențele anterioare ; fiindcă **perfecțiunea desăvârșită nu este** din lumea aceasta și nu a avut nimeni ambițiunea să făurească o lege atât de perfectă, încât să nu mai fie susceptibilă de critică.

O vom examina din punct de vedere tehnico-juridic, și prin raport, la obiecțiunile care s-au adus, în primul rând **în comparație cu legea Argetoianu**.

Ce cuprindea acea lege ? Din punctul de vedere al aplicațiunii ei : **foarte complicată**.

Din punctul de vedere al excepțiunilor : **cuprindea 18 excepțiuni**.

Și nu numai atât, dar, **pentru a determina aceste excepțiuni**, „nășteau” **complicate controverse la bară**, în acele procese care amenințau să devină interminabile.

[-----]

Ce complicații de procedură erau, care depășeau procesele de drept comun.

[**argumentează, din acest p.d.v., cât de complicată era procedura în legea Argetoianu**]

" Eficacitatea unei legi , oricât ar fi de bună, și oricât de generoase dispozițiile ei de fond, nu poate să fie asigurată decât printr-o procedură rapidă, ușor de aplicat , cu excluderea tuturor controverselor în aplicarea legii, cu excluderea tuturor ezitărilor , în aprecierea ei și în aplicarea soluțiilor la fiecare speță în parte. "

[**explică cât de complicat era să se stabilească " capacitatea de plată" a debitorului**]

" Pricina trebuia filtrată prin trei filtre impregnate , în materie de apreciere, în fapt, de același coeficient de subiectivism , fatal legat de orice minte omenească și ușor susceptibil de a deveni sursă de arbitrar . [-----]

În legea Argetoianu, **asanarea proprietății mijlocii și mari ,**

urma să se facă **numai dacă aceștia dovedeau** că datoriile au fost făcute :

- 1) pentru dobândirea de pământ ;
- 2) pentru sporirea inventarului ;
- 3) pentru construcții , plantații ;
- 4) pentru irigații și îndiguiri ;
- 5) pentru acoperirea pagubelor ;
- 6) pentru asigurarea unui minim de existență ;
- 7) cheltuieli de forță majoră .

" Ei bine, din cauza tuturor acestor complicațiuni , discriminări, aprecieri subiective , complicațiuni procedurale și a necesității de a se organiza procese complete și îndelungi, legea nu și-a avut eficacitatea voită " [-----]

Aurelian Bentoiu / 3 apr.'34 , retro'31

▣ Legea Mironescu -Vaida

▣ Durata și procentul asanării datoriilor

A fost necesar să se facă o nouă lege, aceea făcută de gov.Vaida .

DI. Ghelmegeanu a criticat legea , invocând statistici, demonstrând cu ele incapacitatea țaranului de a-și plăti datoriile , motivând cu statistica ineficacitatea legii PNL

Ghelmegeanu , și d-nii PNȚ , au făcut , în privința legii propuse de guvernul actual, critici întemeiate pe cifre statistice exprimate , când și-au elaborat legea !

Situația economică nu s-a schimbat prin demisiunea guvernului PNȚ ;

nici numărul țăranilor datornici ; nici datoriile .

Ce soluții a dat PNȚ ? [**explică art. din moratoriul dat prin legea Vaida , care a făcut inaplicabilă legea ; articole care anulează prevederile articolelor dinainte ; eşalonarea plăților în 10 ani, cu o dobândă de 5 % etc etc**]

" Și astăzi , când noi venim , la o situație economică și socială identică , încadrată în aceleași cifre statistice, nu mai este posibilă plata în 17 ani , cu dobândă de 3 % ... calculată la o jumătate din cuantumul creanței ?!

lată deci, cum obiecțiunea că n-am dat mai mult , nu ne poate fi făcută , în nici un caz , de acele partide , care au făcut experiențe nereușite

și cărora le lipsește calitatea morală de a critica dispozițiunile acestei legi " (**aplauze la PNL**)

Aurelian Benteoiu / 3 apr.'34

▣ Obiecțiunea opoziției

▣ De ce nu iertarea tuturilor datoriiilor ?

" S-a spus : să dăm mai mult și, mai ales, să dăm tuturilor.

Ni s-au făcut reproșuri : de ce nu dăm tuturilor ?

Vedeți, asupra acestei chestiuni , legea nu trebuie privită ca o providență dispensatoare de daruri .

Dacă nu ar fi decins decât de bunăvoința guvernului, de a da tuturilor și cât mai mult, fiți siguri că s-ar fi dat cât mai mult și tuturilor.

Se întâmplă însă că soluția acestei grave și complicate probleme, se găsește la egală distanță între cuvintele lui Shylok ,

reprezentând mentalitatea unor anumiții creditori, care nu înțeleg gravitatea situației și care își cer livra de carne pe baza contractului lor,

și între teoria buretelui , făcută de anumiți reprezentanți ai anumitor partide din opoziție .

[-----]

Aurelian Benteoiu / 3 apr.'34

▣ Propuneri colaterale, hazardate

▣ Revizuirea Constituției !

/ **DI Răducanu** a făcut o incursiune în economia mondială, propunându-ne o serie de măsuri, mergând până la experiența americană . În cadrul unei legi care tinde să rezolve o anume problemă limitată , d-sa voia un întreg program de guvernare !

/ **DI Argetoianu** spunea că legea nu va fi eficace, și că am dat prea puțin ;

La aceasta am putea răspunde : ați avut prilejul să dați mai mult, de ce nu ați făcuto ?

că trebuia făcută și o reformă monetară ; că trebuie revizuită Constituția ...

" În afară de instituția contractului, avem neapărat nevoie

de stabilitatea structurii noastre de stat , și , în această privință,

bara fixă este Constituția, pe care nu putem s-o modificăm . (aplauze prelungite la PNL)

Aurelian Benteoiu / 3 apr.'34

▣ Propuneri colaterale, hazardate

▣ Restabilizarea monetară ?

[LD : este remarcabil faptul că omul acesta , are modestia măreață de a recunoaște că nu stăpânește fenomenele financiare , și a apelat la un om competent .

Îmi dă și mie curajul de a mărturisi crasa mea incompetență în materie,

și soluția la care recurg în cazul acestei problematici : apelul la competență]

" Avem, în sfârșit, în ordinea economică , o bară fixă care se cere să fie fixată ,

pentru realizarea ritmului normal : este moneda , este acel element de care ,

de la o vreme încoace, se propun atâtea formule , atâtea rețete miraculoase !

" Ei bine , d-lor, nu am superstiția stabilizării, dar am convingerea necesității ei ;

[-----]

De ce să ne grăbim să adoptăm soluții care , aplicate în alte țări ,

la un complex de condiții total diferite de cele din țara noastră, au putut să dea roade ?

Deocamdată, roadele încă nu s-au copt, și tare mă tem că ,

dacă am mușca din ele, ne-am îmbolnăvi.

Da, restabilizarea în America e posibilă, moneda dirijată în America , e posibilă ;

Roosevelt , în spatele experienței lui , are o mare masă de manevră monetară ;

noi nu dispunem de așa ceva." [-----]

Aurelian Benteoiu / 3 apr.'34

▣ Ajutorul acordat BNR

" S-a acordat un ajutor Băncii Naționale. Știu că au fost glasuri care s-au ridicat împotriva acestei măsuri cuprinse în lege ; dar cei care au înțelegerea completă a complexului situației și a repercusiunilor posibile ale legii, au recunoscut necesitatea acestui ajutor.

Între acești reprezentanți ai opoziției, dintre cei mai de seamă ca pregătire economică, care au venit în Comisiunile Camerei și Senatului, întrunite - dvs ați fost de față - a fost dl. Madgearu care a recunoscut că într-adevăr această măsură corespunde unei necesități.

De ce am auzit , de la această tribună, că ajutorul s-a acordat pentru că Banca Națională este o instituție liberală , și de aceea a fost preferată ?
Că s-au exclus alte organisme , alte bănci care ar fi meritat ajutor?

Asemenea cuvinte nu știu în ce măsură au fost socotite .

" D-lor deputați, Banca Națională nu aparține nimănui.

Ea este o celulă importantă din organismul economic al țării. "

[-----]

Aurelian Benteoiu / 3 apr.'34

▣ Conversiunea- concluzii

▣ **Aviz opoziției radicale : iunianiști, georgiști, goghiști, cuziști .**

" D-lor deputați , **guvernul nu are pretențiunea că realizează o minune.**

Nici când mântuitorul a spus unui bolnav < ia patul tău și umblă > , și-a luat bolnavul patul dar nu spune Biblia că a pus roțile la pat, și că l-a transformat în cărucior.

" **Noi, acordăm debitorilor** , prin acest proiect , **atât cât se poate acorda** ,

pentru ca ajutorul fiecăruia dintre debitori să se poată rezolva pentru totdeauna această problemă a datoriilor.

" **Dar, pentru ca legea să devină eficace** , nu trebuie privită numai ca un instrument tehnic, ea are nevoie de adeziunea celor care o aplică, are nevoie de concursul tuturor bunăvoințelor,

are nevoie mai ales de **convergentele eforturi** ale tuturor acelor care stăpânesc și pot să influențeze **opinia publică** în această țară . (**aplauze la PNL**)

" De aceea, **fac un apel la toți reprezentanții opoziției** , **pentru a nu mai vorbi imprudent de legea Nr. 4** , și de a nu lăsa să se înțeleagă **că nu așteaptă decât schimbarea rolurilor pe acea bancă** , pentru a veni cu o nouă experiență ; **în chipul acesta nu vor servi țara .**

" **Nu există proiect de lege** , oricât s-ar putea părea unei minți omenști , că este **perfect**, care **să poată să-și ajungă scopul**, **dacă** din punctul de vedere al **factorului psihologic** , **" adeziunea"** care-i condiționează eficacitatea, **este pusă în discuție ."**

În timpul războiului , erau **răniți lași care-și răcăiau rănile**, pentru a nu se întoarce pe front ....

" ... **oricât de perfect ar fi un proiect, atâta vreme cât , în această rană a datoriilor , se va scormoni continuu , țara nu va avea liniște .**" (**aplauze prelungite la PNL**)

Aurelian Benteoiu / 3 apr.'34

4.r) **V.P. Sassu** (ministr. agricult.) , **discurs final** ,

NNSăveanu : votarea luării în considerare a legii .

(DAD, MO 37, șed. de marți 3 aprilie 1934, p. 1573-1576)

[LD : . Apar clar deosebiri între **PNL și PNT** .

Argumente economice, sociale, politice, etice .

Fără echivoc , **agrarienismul liberal - : sprijinul pentru agricultorii mari și mijlocii ;**

Fără echivoc : **importanța creditului și a instituțiilor de credit .**

Discurs emblematic : **țărănișmul liberal**

Lipsă de reacție : **criticile naționaliste, antisemite ,]**

Supratitluri, sublinieri, semne, colorări, îmi aparțin . Doc. integral - **fișier PNL**

NNSăveanu : punerea la vot, luarea în considerare .
Sassu / 3 apr.'34

▣ **Coeziune : guvern - partid- majoritate - lideri**

(Este primit cu lungi și repetate aplauze)

" D-le președinte, d-lor deputați, vă mulțumesc pentru manifestațiunea de simpatie cu care întâmpinați cuvântarea mea. Această manifestațiune îmi ușurează în mod agreabil misiunea pe care o am din partea guvernului, să apăr acest proiect de lege.

De altfel, îmi dau bine seama că **această manifestațiune nu mi se adresează mie personal, ci guvernului din care fac parte** și în numele căruia vorbesc.

(aplauze pe băncile majorității), și în special d-lui **prim-ministru Tătărescu**

(**aplauze prelungite și îndelung repetate pe băncile majorității**),

care în această chestiune și-a arătat **voința fermă și laudabila pasiune**

de a dăruii țării o lege a conversiunii și bună și definitivă. (**Aplauze pe băncile majorității**).

La rândul său, **guvernul transmite omagiul dv. întregului Partid Național-Liberal,**

a cărui emanațiune este, și în special **d-lui Dinu Brătianu, șeful partidului**

(**vii aplauze pe băncile majorității**), care în această importantă chestiune

– credincios frumozelor și sănătoaselor tradițiuni ale înaintașilor săi –

a **mers în pas cu spiritul vremii și, ca șef al Partidului Național-Liberal,**

față de curentele firești care se găsesc în acest organism puternic,

a **știut să țină în mână frâna și cumpăna înțelepciunii.**

(**Aplauze prelungite pe băncile majorității**).

" D-lor deputați, la ora aceasta târzie, și după **substanțialele cuvântări**

ținute de d-l **Dinu Brătianu** și de distinsul nostru **raportor, d-l Aurelian Bentoiu,**

rolul meu apare un rol protocolar. " [-----]

Sassu / 3 apr.'34

▣ **Aprecieria opoziției**

[**LD : adevărul este că atmosfera nu a fost nici atât de calmă, nici atât de senină, nici atât de " pașnică" . Aprecieria lui este formală , de complezență]**

" Țin d-lor, dela început, să **mulțumesc tuturor oratorilor** care s-au perindat la această tribună și **au participat la desbaterea** acestui important proiect de lege.

Țin în același timp, să constat un lucru : că, **din calmul cu care s-a discutat** acest proiect de

lege, **din atmosfera de liniște, atmosfera senină** în care s-a purtat această discuțiune,

am dreptul să cred că **în conștiința intimă a fiecărui membru din această adunare,**

din oricare parte a ei, **s-a format convingerea că proiectul de lege prezentat**

este bun și că el corespunde așteptărilor țării. (**Aplauze pe băncile majorității**)

" D-lor, **opoziția a relevat unele imperfecțiuni.**

Doamne ! **ce proiect poate să fie perfect și ce proiect poate să dobândească**

adeziunea fără rezerve a întregii opoziții ?" [-----]

Sassu / 3 apr.'34

▣ **Legea Tătăărăscu-Sassu**

" În fața acestei situațiuni, **guvernul țării,**

ținând seamă de **concepția și ideologia Partidului Național-Liberal,**

precum și de **experiența dobândită** prin inaplicarea celor două legiuiri anterioare de

conversiune, **prezintă proiectul de față, care are două ținte și un singur scop.**

Cele două ținte sunt :

1) Descătușarea producției naționale prin lichidarea definitivă a datoriilor din trecut, și

2) Reînvierea creditului în general și a instituțiunilor de credit în special .

Prin atingerea acestor ținte, realizăm **scopul final al legii care este :**

Redresarea și învierea vieții economice și financiare a țării.

(**Vii aplauze pe băncile majorității**).

Pentru a nu cădea în greșala vechilor legi de conversiune,

noua legiuire a adoptat următoarele **principii călăuzitoare :**

1) Ea atacă de front problema conversiunii, recunoscând în mod sincer, că în urma scăderii prețurilor bunurilor și a sporirii puterii de achiziție a monetei noastre, plata integrală a creanțelor contractate anterior crizei actuale, constituie, atât o imposibilitate materială, cât și o vădită inechitate. În consecință, proiectul de lege, făcând o înțeleaptă aplicațiune a teoriei impreviziunii, prevede o reducere masivă a creanțelor, pentru a le adapta puterii actuale de plată a debitorilor ;

2) Noul proiect asigură creditorilor încasarea la timp a sumelor rămase de plată, dându-le satisfacția că cel puțin acest rest le va fi plătit în mod efectiv ;

3) Un alt principiu de bază a noului proiect constă în repartizarea echitabilă a reducerilor decretate de el, între creditorul direct al debitorului și creditorii celui dintâi, pentru ca astfel pagubele provocate de conversiune să se repartizeze asupra tuturor părților creditoare. În acest scop, statul și Banca Națională vor face însemnate și reale sacrificii, prin finanțarea parțială și efectivă a conversiunii . Spre deosebire de legile precedente, proiectul nostru asigură legii un mecanism simplu, suplu și automat. Într-adevăr, el eliminând toate dificultățile procedurale sau de fond, realizează o conversiune de plin drept, rapidă, automată și circulantă. (Vii aplauze pe băncile majorității).[-----]

Sassu / 3 apr.'34

▣ Banca Națională

▣ Fondul de 450.000.000

" Banca Națională a României va trebui să suporte și dânsa reducerile legale ale creanțelor asanate și aflate în portofoliul ei.

Pentru a evita însă o diminuare a acoperirii biletelor emise de ea, legea prevede că va interveni o situație specială între stat și Banca Națională, prin care statul se obligă să acorde acesteia, pe durata maximă a acestei legi, o sumă de cel mult 450.000.000 anual, pentru a servi, atât la acoperirea parțială a reducerilor suportate din portofoliul băncii, cât și drept fond pentru menținerea creditului .

D-lor, acest sacrificiu pe care îl face statul , este destul de greu, dar este absolut necesar și justificabil pentru deplina și definitivă rezolvare a problemei conversiunii, care prin proporțiile și urmările ei considerabile a devenit o adevărată problemă de stat."

[-----]

Sassu / 3 apr.'34

▣ Conversiune radicală

▣ Conversiune automată

▣ Conversiune de plin drept

" Am spus că noi atacăm de front problema conversiunii ; o atacăm, aplicând acestei probleme un tratament radical.

Problema conversiunii datoriiilor, pentru noi, nu se poate rezolva cu expediente. Datoriile trecutului formează în organismul vieții noastre economice un chist, o tumoare.

Până când acest chist, această tumoare, nu este extirpată, nu prin paleative, ci printr-un tratament operatoriu, până atunci viața noastră economică nu se poate însănătoși. (Aplauze prelunțite pe băncile majorității).

De aceea, noi am avut curajul să spunem acestui pacient, pe care îl iubim și pe care vrem să-l însănătoșim, să renunțe la paleativele pe care i le dădeau legile anterioare, și să aibă această răbdare și acest curaj de a se supune operațiunii pe care noi vrem să i-o facem. Noi am pus pacientul pe masa de operație.

Desigur cu acest prilej **vor fi suferințe, vor fi sacrificii**

Ce operație se poate face fără durere ?[.....]

Automatismul legii constă în faptul că **beneficiile** ce legea **acordă debitorilor și anume :
reducerea creanței, reducerea dobânzilor și eşalonarea datoriei**

pe un termen de maximum 15 ani, aceste beneficii sunt de plin drept, în sensul că debitorul nu are nevoie să stea la baza legilor anterioare, pentru ca de față cu creditorul să i se recunoască aceste avantajii.

[-----]

Sassu / 3 apr.'34

▣ **Obiecțiunile opozanților :**

▣ **Datornicii mici ...**

" D-lor deputați, dar **reprezentanții opoziției** au mai făcut și alte obiecțiuni. Voi remarca câteva.

S-a spus de d-l **Madgearu**, în comisie, în mod ostentativ și dojenitor :

**< Dv. ați lărgit conversiunea pentru cei mari ; ați îngustat-o pentru cei mici > ;
această afirmare a repetat-o** în ședința Camerei și d-l **Ghelmegeanu**.

Să vedem dacă obiecțiunea aceasta este întemeiată .

Am îngustat noi conversiunea pentru cei mici ?

Prin acest proiect, în ce privește pe **datornicii cei mici, până la 10 hectare**, noi am acordat **o reducere masivă de 50%** pentru toți debitorii agricoli, reducere care **în anumite condițiuni ajunge până la 70%** .

Legea Vaida a acordat însă o reducere de 50% **numai unei categorii de debitori**, proprietari **până la 10 hectare**. Pentru o parte din acești debitori, legea Vaida a acordat **numai o reducere de 25%**,

când noi acordăm o reducere de 50%, de 60% și 70% pentru toți, **îngustăm oare conversiunea pentru debitorii cei mici ?** " (**Aplauze pe băncile majorității**).

Sassu / 3 apr.'34

▣ **Obiecțiunile opozanților :**

▣ **Băncile populare**

Opoziția a avut un argument care părea valabil.Spunea că a vrut să apere prin această excepție, **institutele de credit popular, băncile și cooperativele populare**.

Argumentul nu poate rămâne în picioare.Dv.,d-lor național-țărăniști, prin excepțiunea pe care ați făcut-o, acordând o reducere mai mică pentru debitorii acestor instituțiuni, departe de a întări aceste instituțiuni de credit popular,dv. **le-ați slăbit**, pentrucă **le-ați răpit prestigiul și atmosfera de încredere** și de simpatie, pe care debitorii agricoli trebuiau să o aibă față de ele. (**Aplauze pe băncile majorității**) .

Desigur, guvernul se gândește să ocrotească și să întărească băncile populare.

În acest scop **el va acoperi cea mai mare parte din pagubele** care rezultă **din această reducere de 50%** la portofoliul băncilor populare **din fondul de 450.000.000**, pe care legea îl prevede și pe care **statul se obligă să-l înscrie în fiecare an în bugetul său**. Prin urmare, departe ca noi să fi îngustat drepturile acestor debitori, noi le-am lărgit." (**Aplauze**)

Sassu / 3 apr.'34

▣ **Obiecțiunile opozanților :**

▣ **Dobânzile**

Prin proiectul Vaida, dv. prevedeți o dobândă de 1%.

Proiectul nostru prevede o dobândă de 3%.

Este oare aceasta o îngustare pentru cei mici ? (**Aplauze pe băncile majorității**).

Prin legea **dv. ați reglementat o conversiune inaplicabilă.**

Iar dacă ar fi fost aplicată, proprietarii rurali **s-ar fi eliberat de datorii** după un timp așa de îndelungat, **care ajungea până la 100 ani**, încât vă asigur că niciun sătean nu ar fi primit o asemenea necerută și nechibzuită amânare.

Am aici un tablou, făcut de experți contabili, din care se constată că,

dacă s-ar fi aplicat criteriul pe care d-l Ghelmegeanu cu atâta talent îl susținea, spunând că ar fi superior legii noastre, atunci **conversiunea** datorilor de 4.000 lei la hectar, **ar fi durat 24 de ani**; a celor de 5.000 lei ar fi durat **36 de ani**; a celor de 6.000 lei ar fi durat **60 de ani**; iar a celor de 7.000 lei în sus, s-ar fi prelungit la **74 ani, 86 ani și peste 100 ani!**

Astfel, **trei generații din familia debitorilor nu ar fi putut ca să-și elibereze pământul de ipotecile legale și de sarcinile datoriei trecutului.**

O asemenea lege este serioasă? (**Aplauze prelungite pe băncile majorității**).

Din această cauză ea a rămas o lege inaplicabilă.

Dar dovada cea mai bună e că **nici o singură creanță nu a fost supusă unei asemenea conversiuni** în tot timpul cât **regimul național-țărănist a stat la putere, de la promulgarea legii până la căderea lui.** " (**Aplauze pe băncile majorității**).

Sassu / 3 apr.'34

▫ **Obiecțiunile opozanților :**

▫ **Datoriile**

Datoriile țăranilor mici ....

Desigur, **dv. ați fost seducători față de săteni**, căci ați arătat fiecărui sătean avantajiiile criteriului dv., după care **declarați intangibile două treimi din veniturile lor anuale**, neputându-se urmări decât o singură treime din aceste venituri.

Dar ați uitat să adăogați la lămuririle date sătenilor că, **conversiunea aplicată după acel criteriu , ar fi durat un timp de 60-70 și 100 de ani.**

Dacă ați fi dat și această lămurire, desigur că **fiecare sătean v-ar fi respins** atunci cu îndârjire și indignare **această generozitate a dv.**, care nu era decât **formală** și, dați-mi voie să adaog, **ipocrită.** (**Aplauze pe băncile majorității**).

Datoriile proprietarilor mari și mijlocii ....

În ceea ce privește **regimul pentru proprietarii mijlocii și mari**, **ne-ați făcut o acuzațiune, că am lărgit pentru ei conversiunea și ne-ați făcut și imputarea că am supus toate categoriile de agricultori la același tratament.**

Dar tocmai acesta este un punct de mândrie și de onoare pentru noi, **că am aplicat un tratament uniform** pentru toate categoriile de plugari, fiind vorba de **aceeași boală**, provocată de **aceleași cauze**, era deci nevoie de **aceleași tratament.** (**Aplauze pe băncile majorității**).

Căci și din punct de vedere **economic**, cât și din punct de vedere **social** ,

diferențierile și hotarele pe care dv. le-ați făcut, nu erau decât **arbitrare ;**

pentru că dacă, din punct de vedere economic, **fenomenul depreciării bunurilor**

s-a produs în agricultură, el **nu a putut să se oprească la hotarul de 10 sau 50 hectare**,

ci **el a influențat la fel toate categoriile de plugari .**

Din punct de vedere economic **nu puteați dv. să creați proprietarilor dela 10 hectare în sus un regim vitreg**, căci **agricultura este o realitate unitară** supusă acelorași legi și la aceleași primejdii. **Ea luptă cu aceleași greutăți**, oricare ar fi întinderea de pământ a plugarilor.

Nu erau câțiva, nu erau 100 sau 1.000 de agricultori cu o întindere de pământ mai mare de 10

hectare, **ci sunt 155.000 de agricultori**, care au în total **4.453.000 hectare de pământ ;**

sunt 155.000 gospodării agricole pe care dv. **nu aveți dreptul să le supuneți la un regim de vitregie, de ură și de dușmănie.**

Un agricultor dintr-o asemenea categorie – din proprietatea mijlocie și mare, - avea drept la același tratament legal al conversiunii,

pentru că este un factor important de producție." [-----]

VPSassu / 3 apr.'34

▫ **Pământul țării**

▣ Elogiul agricultorului

Dați-mi voe ca ministru al agriculturii, să **protestez împotriva diferențierii neeconomice, prevăzută de legile anterioare de conversiune**, și să constat că,

după cum **avem o mare nădejde în productivitatea proprietății țărănești**,

pe care o vom stimula și încuraja prin legiuirile pe care le vom prezenta (**aplauze**),

avem în același timp o mare nădejde în acești calificați agricultori

care au făcut investiții pentru o agricultură mai tehnică, mai științifică,

pentru o producție mai intensificată și calitativ mai superioară.

Ei sunt frații mai mari ai plugarilor mai mici. (**vii aplauze**).

Pe toți aceștia dv. **i-ați pedepsit cu un tratament vitreg, i-ați lăsat la voia întâmplării ; ați crezut că ei pot să fie deposedați și înlocuiți prin alții.**

Un agricultor nu se poate improviza, nu se poate ușor înlocui,

un agricultor nu este un cămătar care s-a dus să cumpere o moșie

pentru exploatare sau pentru agrement.

Un agricultor este un om care are pentru meseria lui o **lăudabilă și atavică pasiune**,

care are un **atașament sufletesc pentru lumea pitorească a satelor**,

pentru lumea variată a câmpului, care are un **atașament sufletesc pentru glie și pentru plug**,

pe care **aburul brazdei calde și al suflării vitelor de muncă îl înduioșează**,

pe care **grija îl scoală din somn cu 2-3 ceasuri înainte de scularea soarelui**,

care vede în fiecare lucru din lumea lor, amintiri duiioase.

Acolo la sat, acolo în lumea câmpului și-a făcut copilăria,

în satul acela își are **și leagănul copilăriei și mormântul părinților, a bunilor și străbunilor lor**

.(**Aplauze pe băncile majorității**).

Pe un asemenea agricultor nu-l poți improviza și înlocuirea lui ar fi și o greșeală

și o mare pagubă pentru economia noastră națională. (**Aplauze pe băncile majorității**).

Sassu / 3 apr.'34

▣ Lupta de clasă ?!

▣ Elogiu țărănimii

Dar din punct de vedere social, greșala este și mai mare.

Ați voit, fiindcă ați privit problema sub un aspect electoral,

să adânciți hotarele între clasele componente ale plugăriei și ale societății noastre,

aplicându-vă **politica luptei de clasă, ați făcut o mare greșală**.

În trecut a fost un mare proces între țărănimea noastră, obișnuită de atâtea secole

de suferințe și de umilințe, și **marea și latifundiara proprietate**

pe chestia **repartiției pământului țării**.

Acel proces a fost definitiv rezolvat și cu mândrie o spunem, **tot prin acțiunea și**

înțelepciunea Partidului Național Liberal, (**aplauze prelungite și îndelung repetate pe băncile**

majorității), care, **cu același curaj** cu care atacă astăzi problema gravă a conversiunii

a atacat problema agrară și a rezolvat-o în mod definitiv

și cu **deplina satisfacere a drepturilor țărănimii noastre**. (**Aplauze pe băncile majorității**).

Acum nu mai aveți dreptul să mai ațâțați și să mai faceți o politică de agitațiuni

pe chestia aceasta. Da ! **Spuneți că vă este scumpă țărănimea**,

că pentru ea ați format partidul dv. țărănist.

dar, oare, **puteți tăgădui partidului nostru dragostea lui pentru țărănime ?**

Dragostea noastră am dovedit-o prin operele mari democratice,

făcute **numai în favoarea ei și pentru desrobirea ei !**

Dragostea noastră pentru țărănime nu este o vorbă desartă – o vorbă electorală –

ci un adevărat sentiment religios.

Credem în această religione – și această credință ne purifică și ne înalță sufletele,

ne dă puterea morală ca, **ori-de-câte-ori țărănimea este într-un impas greu**,

să intervenim pentru ea. (**Aplauze prelungite pe băncile majorității**).

Ea este clasa de temelie a poporului nostru și tezaurul cel mai nepieritor

și mai neprețuit al Statului Român. (Vii aplauze).

Să avem față de țaranul nostru o ținută demnă, să nu-l amăgim,

să ne apropiem de el cu sinceritate, să ne apropiem cu un sentiment de dragoste,

să-l iubim, dar să nu-l lingușim. Să nu ne plecăm la slăbiciunile lui

ci **să-i întindem mâna noastră în mâna lui bătătorită, pentru ca să-l ridicăm la o situație mai bună** și pe care trebuie să i-o pregătim. (Aplauze prelungite pe băncile majorității).

Să nu-i sgândărim mai ales rănil sale din trecut ; să ne apropiem de țaran cu interes, cu interes pentru el, nu pentru noi și să nu-i sgândărim anumite răni, plângând alături de ei – noi cu plânsetul fals, ci cu durerea reală. (Aplauze prelungite pe băncile majorității).

Să luminăm țărănimea, să o educăm, să o îndrumăm,

pentru că este **clasa care a îndurat umilința, care a îndurat atâtea secole de suferință,**

care a **pătimit atâtea secole de umilință, care a stat atâtea secole în întunecime și în**

împilare. Ea poartă toate gloriile trecutului, toate greutățile prezentului și toate

nădejtile viitorului și neamului nostru. (Aplauze prelungite pe băncile majorității).

lată d-lor, că și din punct de vedere social, **când dv. mergeți cu această politică de învrăjbire, după părerea noastră, nu numai greșită, dar, chiar primejdioasă,**

noi avem dreptul să vă opunem politica noastră de armonie și de solidaritate

socială și să vă spunem că faceți o imensă greșală când trasați hotare în categoriile sociale ale agriculturii, hotare pe care noi nu putem să le admitem.

Noi, în această lege, și din punct de vedere economic și din punct de vedere social

am prevăzut un tratament uniform și egal pentru toate categoriile de plugari."

(Aplauze prelungite pe băncile majorității).

Sassu / 3 apr.'34

▫ Legea -concluzii

D-lor deputați, **d-l prim-ministru dorește** să ajungem mai repede la votarea acestei legi

și **dorința aceasta este și a dv., adică a țării,** pentru că dv. sunteți ecoul țării.

Mă voi conforma și eu acestei dorințe și nu voi urma pilda altor oratori, intrând în labirintul teoriilor și al principiilor, nu voi rătăci în bărăganul generalităților,

ci fixat dela început pe tărâmul realităților, voi termina cuvântarea mea cu **o concluzie :**

Am examinat legea împreună cu dv. și am ajuns la această convingere că

facem o lege bună ; o lege de reparație economică, financiară și morală ; o operă de pace și dreptate socială, o lege ce constituie pentru Partidul Național Liberal – și de

această dată – **un act de mare înțelepciune și de prevedere națională."**

(Aplauze prelungite pe băncile majorității).

De aceea, **vă rog din toată inima mea curată și doritoare de bine**

să votați cu toată încrederea și cu toată însuflețirea acest proiect de lege."

(Aplauze prelungite pe banca ministerială și pe băncile majorității).

VPSassu / 3 apr.'34

-**N.N. Săveanu,** președinte : **Discuțiunea generală este închisă.**

Se pune la vot luarea în considerare și se adoptă.

Se va trece la **discuțiunea pe articole.**

Finis dezbaterile generale la **Conversiunea IV / 2-3 apr.'34**

5.)Reglementarea comerțului bancar , 26 apr.'34

Victor Slăvescu (ministr.Finanțelor) , **Barbu Dimitrescu** (raportor)

a) **Gh.Deleanu** (PNL-georgist) b) **I.Răducanu** (PNT) c) **Fritz Connert** (P.German)

d) **Barbu Dimitrescu** (raportor) e) **Victor Slăvescu** (ministru)

(DAD, MO 48, șed. de joi, 26 apr.'34, pag. 2341- 2345) **Doc.integrale la fișier Economie**

[LD : trebuie de subliniat că, după conversiune, după legea chiriilor - care vizau protecția

debitorilor dar și sprijinirea creditorilor - **guvernul PNL a venit cu o lege menită**

să reglementeze și să controleze activitatea bancară ,

pentru a se preveni anomaliile și abuzurile practicate de bănci , care au dus la criza bancară .

Este însă de remarcat , totodată, că legea exprimă ... și o anume neîncredere în mecanismele justiției (târâgăneala, lentoarea) prin crearea unei noi instituții , Consiliul Superior Bancar , investit cu atribuții speciale .

Nu fișez toată dezbaterea. Extrag câteva informații , pentru a selecta evoluția acestor reglementări la PNT și PNL (1928-1933) , pentru a descoperi , eventual, preocupări , competențe și interese bancare la partide .] [-----]

5 a) G.Deleanu (PNL-georgist) :

▫ Consiliul Superior Bancar

Principial , este de acord cu legea.

Are unele nelămuriri privind Consiliul Bancar , căruia i s-au atribuit foarte multe și mari răspunderi. Se teme că, **dacă PNT va reveni la putere, va modifica legea.**

-**Ion Răducanu** : Dar acest proiect este o copie , este inspirat dintr-o lege a noastră.

-**Victor Slăvescu** : Ce pretenție, d-le coleg !

-**Deleanu** :) Art.56 este prea drastic, ar trebui suprimat sau modificat, pentru că Consiliul Bancar are dreptul să decidă limitarea operațiunilor unei bănci, sau chiar lichidarea ei !) Acest lucru **nu este constituțional și legal**, deoarece singura care are acest drept este justiția .

Concluzie : întrucât legea urmărește să reînvie creditul, să aducă oarecare liniște și normalizare în viața noastră economică, după felul cum se prezintă, **nu reușește să realizeze aceste deziderate.**

Dacă nu se va veni la timp și cu o lege care să anuleze toate legile excepționale , cred că nu se va putea reînvia creditul românesc.

Atâta vreme cât Legea concordatului preventiv va sta în picioare, vă asigur că instituțiile comerciale de orice categorie ar fi, **nu vor putea să progreseze** , din cauza acestei **săbii a lui Damocles** , care stă deasupra capului lor.

Din această cauză , cred că **este necesar să se vină cu o lege** pentru completarea legiurilor noastre economice , care **să aducă normalizarea în viața noastră economică** . "

[-----]

5.b) Ion Răducanu (PNT)

[LD : Aceeași sinceritate, același stil academic, chiar atunci când , poate ,are opinii divergente Prin el, PNT își expune și susține opiniile , în acest complicat și tehnic domeniu.

Și de data asta , ca la celelalte legi, se constată **absența unei " voci" ardelenesti**, deși existau unele probleme în legătură cu băncile din Ardeal.

Noroc cu **Fritz Connert** care le ridică ...]

Nu va critica legea. De data aceasta, **principial, este de acord cu legea.**

Proiectul este o reluare...

-**Slăvescu** : Este o amintire istorică, nu o reluare .

- **Răducanu** : O amintire istorică, fie, dar totuși dvs **nu faceți altceva decât să reproduceți un proiect anterior.** El este o reluare a proiectului depus la Biroul Camerei , în apr.'33 , de către guvernul PNT .

"Suntem mulțumiți că veniți cu acest proiect de lege , pentru că principial suntem de acord "

Aducând elogiul ministrului Slăvescu pentru metoda folosită în Expunerea de motive , **sunt unele lucruri cu care nu este de acord** .

/Este de acord cu Slăvescu că există o mare deosebire între rolul băncilor

în țările capitaliste dezvoltate și al țărilor nedezvoltate :

în primele , **băncile sunt rezultatul dezvoltării industriale** ;

în celelalte , **băncile sunt creatoare de industrii** ;

" La noi, prin bănci, s-au creat industriile , fie că băncile au slujit de canale de aduceri a capitalului străin , fie că au servit ca centre de adunare a economiilor interne .

Atât de mare este această deosebire , încât putem să afirmăm că

dacă **industria engleză are 90 % capitalul propriu și numai 10 % capital împrumutat de la bănci,**

la noi situația este cu totul inversă : **industria este un copil al organizațiunii bancare** ; după cum a fost și continuă să fie și după război ; mijloacele de exploatare a întreprinderilor industriale sunt, în cea mai mare parte, datorite participațiunilor bancare .

Se deosebește , însă , de colegul Slăvescu , privitor la natura participațiilor bancare , după război. Dacă formal este o continuare ... în fond , participarea bancară este total diferită. După 1919 , a venit potopul de fundări și seria naționalizărilor de întreprinderi industriale.

" A fost o febră pe care mi-am permis s-o denunț în primul Parlament , să o zugrăvesc așa cum o vedeam. Nu trecea zi în care presa să nu înregistreze fundări de industrii și emisiuni de acțiuni ; iar băncile au intrat în hora aceasta , în furia aceasta . Dar participările pe care ele le făceau - și insist asupra acestui lucru pentru că una din cauzele crizei bancare de mai târziu a fost tocmai această participare a băncilor - erau sau din ordin, sau pornite din febra de întreprinderi .

Din punct de vedere economic, însă, **banii care intrau în participările industriale , înainte de război, erau rezultatul unui plus de avere real, banii aceia reprezentau un plus de avuție națională, existența lor se datora economiilor, strânse în perioada de prosperitate reală ante-belică, mai ales în perioada de la 1905 - 1916 , perioadă în care se observă și în organizarea noastră bancară un mers sănătos, un progres real, o acumulare de economii însemnate , tradusă prin mărirea capitalurilor în bănci. "**

" După război, am trăit cu ficțiuni . "

A fost ficțiunea monetară de la 1919-1920 , când conducătorii politici credeau că leul va ajunge la valoarea -aur dinainte de război ;

A fost ficțiunea bancară - și aceasta a fost o boală generală, pentru că s-au construit întreprinderi economice condamnabile din p.d.v. rentabil, cu capitaluri fictive .

În locul participării industriale dinainte de război, făcută cu aport real de capital, vine această **frenezie industrială** , care atinge cifre de câteva miliarde , fie pentru a **naționaliza întreprinderi din noile provincii** , fie de a **fonda întreprinderi noi** în Vechiul Regat , care se face ... prin **credit de cont, nu prin capital real** .

Ministrul Slăvescu spune că **băncile și-ar fi mărit capitalul și ar fi realizat beneficii mari < în intervalul de la 1919 - 1930 numărul băncilor din România , sub formă de societăți anonime, a crescut în mod considerabil : de la 486 unități , la 1.102 , în 1930.**

În același interval , capitalul și rezervele au crescut de la 960 milioane, la cca 17 miliarde lei . >

" În realitate, băncile au sărăcit și și-au distrus , an de an, o parte din substanța lor de capital." Dividendele împărțite erau în cea mai mare parte din beneficii imaginare .

Nu s-au făcut acumulări, **băncile s-au pauperizat** .

Cifrele date nu țin seama de devalorizarea leului. [-----]

Rezultatul : toate industriile sau s-au menținut cu sacrificii mari, deseori din banul public...

Ex. : **industria de petrol și cea de cărbune** .

-**Slăvescu** : De ce nu amintiți și Banca **Marmorosch Blank** ?

-**Răducanu** : Nu mă așteptam la o atare întrerupere de la dvs ...

-**Slăvescu** : dat dvs de ce **faceți insinuări** cu petrolul și cărbunele ?

-**Răducanu** : " Nu sunt insinuări ; vreau numai să arăt **politica de stat care a dus organizația bancară la o politică de participatie greșită.**

Dvs afirmați că nu este politica economică greșită,

ci de vină este conducerea organizațiilor noastre bancare

[citează din expunerea dr. Schacht - Banca Reich- ului - în aceeași interpretare

ca cea dată de el] **Același lucru s-a întâmplat și la noi - și vorbesc obiectiv ;**

s-au pretins investiții de capitaluri însemnate în industrii ,

când băncile nu aveau decât depuneri pe termen scurt sau depuneri la vedere . "

-**Slăvescu** : **Suntem de acord .**

-**Răducanu** : " **Suntem de acord** și , fără să vă învinui pe dvs, care , pe vremea aceea,

nu aveți răspundere efectivă, criza bancară , care a avut loc și la noi, și care s-a produs într-un cadru mult mai grav, decât în alte țări vecine cu noi, **criza bancară trebuie să fie astfel înțeleasă . Pentru stabilirea adevărului, pentru a ne da seama de realitatea care trebuie să stea la baza legiilor noastre de politică economică ,** și nu pentru a ataca pe dl ministru al Finanțelor care , personal, nu poartă răspunderea greșelilor trecutului , am ținut să aduc aceste precizări în discuțiunea Camerei . "

[-----]

I.Răducanu / 26 apr.'34

▫ Importanța sistemului bancar

▫ Politica și Banca

" Există un curent formidabil pentru reorganizarea bancară în lumea întreagă. Banca nu mai este privită ca o întreprindere particulară , care să nu intereseze opinia publică; întreprinderea bancară este astăzi o instituțiune publică.

De aceea **este bine** ca în România întreprinderea bancară să fie scoasă de sub regimul general al codului de comerț ;

de aceea **este nemerit** să se ia , în sfârșit, și la noi, **măsuri** pentru ca **să putem apăra** printr-un **control eficace , împrumuturile date,** fie de creditori , fie de depunători, negustorului de credit , care este instituțiunea bancară ;

de aceea **este nemerit** că ați adoptat și dvs , din **proiectul nostru de lege,** crearea **"Consiliului Superior Bancar "**

"Însă, d-lor, în afară de cadrul formal pentru reorganizarea bancară , ca și în afară de orice lege, care nu face decât o reformă formală , se cere și de la oamenii politici să privească banca sub alt aspect decât au privit-o până astăzi , și se cere și de la conducătorii de bănci

nu numai să-și facă datoria , ca în trecut , pentru a obține un câștig cât mai mare **ci a colabora efectiv la conducerea politicii economice**

"Banca este astăzi un instrument de politică economică generală .

Banul nu este stăpânul vieții economice , banul trebuie să fie slujitor al vieții economice .

" Pentru aceasta nu este de ajuns numai o lege sau o serie de legi [-----]

Trebuie să ținem seama că a face politică , nu însemnează numai a fabrica legi , chiar când legile sunt bune, ci a face gospodărie.

A face gospodărie înseamnă să cântărești pe om și după fapta sa , după contribuția pe care o dă în favoarea patrimoniului economiei naționale , și după mentalitatea sa. Odată cu legile noi, ne trebuie și un material omenesc nou, și o mentalitate nouă ." [-----]

Cu acest gând , termină **observațiile sale la lege,** cu care , repetă, **principial , este de acord .**

Regretă că nu a fost de acord cu unele puncte pe care Slăvescu, cu talent, le-a pus în Expunerea de motive .

5.c) Fritz Connert (P.German)

"Admit și eu principiul proiectului prezentat , și regret și eu că nu s-a prezentat un asemenea proiect cu vreo câțiva ani înainte . Recunosc și părțile bune ale proiectului și intențiile bune ale d-lui ministru . Totuși trebuie să fac unele obiecțiuni.

" În prima linie trebuie să constat că interesele băncilor existente în Ardeal nu au fost luate îndeostul în considerare .

"Am mare teamă că băncile mici și mijlocii din Ardeal , nu vor fi în stare să continue activitatea lor , după expirarea termenului de 5 ani , prevăzut ca timp tranzitoriu pentru băncile existente ."

Consideră capitalul social cerut (art. 11 , 12, 35) prea mare .

Este convins că multe bănci vor putea scăpa de dezastru, numai prin fuziune.

**Dar este hotărât contra tendinței care ar merge într-acolo ca ,
" în locul băncilor noastre, mici și mijlocii ,
să avem filiale ale băncilor mari din Capitală "**

În alte țări, tendința este de a menține băncile provinciale, mici și mijlocii.

-Victor Slăvescu : A celor mari. Dovada o avem că la ultimul congres al băncilor de la Berlin, băncile provinciale au cerut să fie afiliate la băncile mari din Colonia, Frankfurt , Lipsca, etc , să nu fie în fiecare stat câte o băncuță .

-Fritz Connert : " Noi avem numai Mediaș, Sibiu, Sighișoara .

Nu ne putem compara cu Germania."Consider acest capital prea ridicat .

În ceea ce privește Consiliul Superior Bancar , el ar dori sporit numărul delegaților băncilor. Legea prevede 7 delegați " de drept" și numai 4 delegați ai băncilor.

5.d) Barbu Dimitrescu (raportor)

▣ Importanța legii

"Toată lumea , care a luat parte la discuție, **a recunoscut că proiectul este binevenit, și că intervențiunea unei autorități în a controla operațiunile instituțiilor bancare , este bine venită, pentru a înlătura posibilitatea de a se mai repeta acele abuzuri ,** cari s-au pus în lumină cu prilejul crizei bancare și pe care le cunoaștem cu toții.

" Valoarea , însă , a proiectului de lege trebuie examinată din punctul de vedere al preocupărilor pe care le-a avut legiuitorul și al modului cum a reușit să realizeze aceste preocupări. Este necontestat că preocupările sale - ale acestui proiect de lege - pot fi concretizate în aceste idei :

" În primul rând, proiectul urmărește să organizeze întreprinderile de bancă în așa fel, încât să se asigure o bună administrație a patrimoniului social.

" În al doilea rând, să se asigure băncilor lichiditatea necesară ,

pentru a se evita acele crize, care rezultă din faptul că depunătorii s-ar prezenta într-un mod brusc , pentru a-și ridica depunerile.

" În al treilea rând, să se asaneze terenul bancar , suprimând toate acele așezăminte , care n-au dovedit că au viabilitate .

" În al patrulea rând, să se institue un control permanent , printr-o autoritate , care ar putea să fie statul însuși sau banca de emisiune , sau un organ independent , cum este cazul legii de față - un Consiliu Superior Bancar -

care funcționează pe lângă banca de emisiune , fără să fie o emanațiune a sa, și care să asigure o bună funcționare a acestor așezăminte bancare . "

[-----]

5.e) Victor Slăvescu

▣ Legislația comerțului bancar

Proiectul de lege are , după modesta sa părere , un merit și un defect :

"Un merit , este acela de a fi primul proiect de lege în Țara Românească , prin care se reglementează acest comerț de bancă , și un defect este că el vine cu foarte mare întârziere . "

" Dacă comerțul de bancă, care se deosebește profund , și ca structură și ca acțiune economică , de celălalt comerț, ar fi fost mai devreme reglementat și îndiguit între anumite norme de principii generale , poate că viața noastră economică ar fi fost scutită de multe și triste experiențe . (aplauze la PNL)

" A trebuit să vină criza bancară, criza economică.

Întotdeauna o criză economică are și o parte educativă în ea , ca să ne arate că

avem o armătură bancară hipertrofiată , o armătură bancară care ,

și din p.d.v. morfologic structural , și din p.d.v. al politicii de bancă , **avea numeroase păcate .**

" Profităm , d-lor deputați, de faptul că suntem astăzi preocupați de a ajuta lichidarea trecutului, că tîndem , în același timp, la o redresare economică nouă , ca să venim cu o serie întreagă de legiuiri

care să completeze în mod armonic legea conversiunii. Acest proiect de lege al comerțului de bancă este o completare firească și armonică a legii conversiunii ; după el, vor urma cele două proiecte de lege , al cambiei și al cecului , care , împreună , constituie un tot armonic complex și desăvârșit."

Și la Cameră, și la Senat , și în Comisii , există aproape o unanimitate privind necesitatea legii. Din această p.d.v., este complet mulțumit .

Slăvescu / 26 apr.'34

▣ Comerțul bancar

[LD : mă gândeam , citindu-l / ascultându-l pe Slăvescu , ce " universitate " formidabilă era Parlamentul român în acea vreme !

În diverse domenii, specialiști de marcă explicau, se confruntau, nu hotărâu ca niște ignoranți ! Poate , sub acest aspect, aceasta era valoarea educativ-politică a travaliului legislativ, care-l făceau , astfel, și interesant și folositor .

Oricum, eu datorez acestor dezbateri ... foarte mult din zestrea mea intelectuală. .]

Evident , un proiect de lege nu poate fi " ideal" , cuprinde insuficiențe, poate face excese.

" În general , este un proiect de lege care , tinzând la reglementarea comerțului de bancă,

s-a ferit , pe de o parte, de a fi un proiect de lege cu caracter politist ,

pe de altă parte, s-a ferit de a juquila inițiativele sănătoase în viitor ,

iar , în al treilea rând, tinde să indigniască și să îndrumeze

viitoarea noastră acțiune bancară, între niște norme generale , bine stabilite .

[-----]

Consilii de administrație ...

"Nu mai este admisibil , după recente experiențe făcute , ca oameni care n-au într-o întreprindere nici un fel de interes material, care nu sunt nici măcar acționari într-o bancă , să ia parte la conducerea unor mari întreprinderi de bancă , și să administreze , fără răspundere , banii altora ."

"De aceea, am cerut ca și fondatorii de bănci, și membrii consiliilor de administrație, să aibă un interes efectiv și să aibă o răspundere lovită de mari sancțiuni .

[-----]

Victor Slăvescu / 26 apr.'34

▣ Consiliul Superior Bancar

" Dlor deputați, mi s-a spus că am pus acest comerț bancar sub controlul unui Consiliu Superior Bancar , care n-ar fi bine alcătuit și care , pe de altă parte, ar avea prea multă putere.

Răspund imediat . Consiliul Superior Bancar este un organ care nu are un caracter etatist. Este un organ compus din trei categorii de membri .

[-----]

" Prin urmare , nu este un organ care să nu aibă legături cu lumea bancară , care este ghidat de preocupări superioare și permanente , sub prestigiul Băncii Naționale.

"Deci , acest Consiliu Superior Bancar , de la care eu aștept foarte mult, este un organ firesc și indicat să îndrumeze pe viitor viața bancară a României.

Slăvescu / 26 apr.'34

▣ Bănci puternice , serioase.

▣ Încurajarea fuziunilor

" D-le deputați , eu nu ascund - am spus-o și la Seanat - că intențiunea legiuitorului este ca încet , încet, fără bruscări, fără a se provoca zguduiri sau pagube, să ajungem la o raționalizare în comerțul nostru bancar . Avem , desigur, nevoie de bănci puternice , de bănci bine repartizate pe teritoriul țării, de bănci bine conduse, nu avem nevoie însă de o puzderie de bănci liliputane, de băncuțe.

care au de multe ori **preocupări personale sau speculative** .
Dimpotrivă, avem nevoie de **întreprinderi serioase, puternice și cât mai serioase**.
" De aceea, **în proiectul meu de lege , am dat avantaje vădite ,**
și de ordin fiscal și de credit, pentru toate eventualele fuzionări.
Evident că , **din cele 1.100 bănci actuale, vor rămâne mult mai puține.**
Nu este nici o pagubă, pentru curățirea terenului nostru economic,
să rămânem cu un număr de bănci mai puțin numeroase,
în schimb cu întreprinderi de bănci puternice și bine conduse.
Slăvescu / 26 apr.'34

▣ Legea - concluzii

" D-lor deputați, **iată**, prin urmare, care sunt în câteva cuvinte **principiile de bază** de la care am pornit. Noi urmărim, fixând acest cadru legal,
să dăm creditului privat al țării, puțința de refacere pe baze sănătoase.
În consecință , ținând seama că **aceast credit va fi una din pârghiile** de la care așteptăm ,măine, **ajutorarea vieții economice**, eu îmi permit să **vă rog să dați aprobarea dvs acestui proiect de lege "** (**aplauze prelungite, îndelung repetate , la PNL**)

Se pune la vot și se adoptă luarea în considerare a legii.

Se citesc articolele , **de la 1-63** (se dau unele explicații suplimentare *)
și se va vota în total , cu bile, în ședința viitoare .

Notă * La întrebarea lui **Mircea Costinescu** , Slăvescu precizează că **legea privește numai băncile cu caracter comercial** și că , prin urmare ,
Creditul funciar rural și urban , care au caracter civil, **nu intră în prevederile legii respective**
Băncile profesionale, instituțiile de credit agricol, instituțiile de credit pe gaj,
nu intră în această proiect .

[**LD : mărturisesc că nu prea am înțeles de aceste bănci nu intră !**
Pentru că sunt liberale ? Ar fi prea simplă explicația .]
Reglementarea comerțului bancar / 26 apr.'34

6.) Legea ptr.Oficiul de Educație al Tineretului Român , 27 - 28 apr.'34

Dr.C.Angelescu (ministr.Instrucțiunii, cultelor și artelor)

a.) **Radu Lascu** (PNL-g) - **M.Condrus** (PNL)

b) **Petre Andrei** (PNȚ) - **dr.Angelescu** (PNȚ)

c) **ACCuza** (LANC) - **C.Angelescu** (PNL)

(DAD, MO 50, șed de sâmbătă , din 28 apr.'34, p. 2620-2624)

[**LD:Discuția generală și pe articole .Era sâmbăta Învierii , ultima zi a sesiunii parlamentare .După legile represive , această lege a educației tineretului în timpul extrașcolar, vădea îngrijorarea dar și preocuparea guvernului pentru canalizarea tineretului spre acțiuni "sănătoase"... morale, naționale, culturale, creștine și sportive .**]
Doc. integrale la **fișier Învățământ , Cultură**

6.a) **R.Lascu - M.Condrus** - polemică la lege

▣ Instituția OETR

-**Radu Lascu** (PNL-georgist) : [**contra legii - lipsă text .**]

-**M.Condrus** (PNL) : " **ORTR corespunde într-adevăr unei necesități** , care este menit **să adune pe copiii noștri** - și vorbesc în calitate de părinte - **de pe căile pe care se duc fără nici un control,**

îi adună la olaltă, ca să- supună unei **supravegheri** și pentru a le da **o educație** și în direcțiunea **națională** și în direcțiunea **sportivă** și în direcțiunea **culturală**, în afară de școală ,

astfel **încât** statul , cu organele de conducere ale ministerului ,
să poată supraveghea în mai de aproape activitatea copiilor.
Și atunci dvs vă revoltați împotriva acestui proiect .Se poate ? (aplauze la majoritate)
Legea aceasta nu este ca celelate legi , care vin de obicei în discuția noastră ;
ea vrea să canalizeze educația tineretului nostru pe căi mai bune .
Și atunci dvs veniți să protestați !? (aplauze la majoritate) [-----]

M.Condrus / 28 apr.'34

▫ **MSRegele - în fruntea OETR**

"Și , în afară de aceasta , mai protestați și contra faptului că este amestecat numele MSRegelui în această acțiune . Dar în toate țările din lume familia regală, Regele , se află în capul instituțiilor de educație , de binefacere, sportive...

-**Radu Lascu** : Sunteți în greșală , d-le deputat .

Nimeni n-a pus în discuție această chestiune. Mergeți prea departe !

-**M.Condrus** : " S-a pus în discuție faptul de ce amestecăm pe MSRegele în această chestiune. Ei bine, ce vă supără pe dvs. ,că MSRegele vrea să controleze și să îndrumeze această activitate ?

Aceasta înseamnă o grijă în plus pe care , spre bucuria noastră, și-o ia MSRegele.

Ce vă supără că MSRegele se găsește în fruntea acestei mișcări ?

Din contră , ar trebui să vă bucurați că MSRegele se ocupă până în cele mai mici amănunte de această mare problemă .

M Condrus - Radu Lascu

6.b) Petre Andrei (PNT) - dr.C.Angelescu (ministru) - polemică la lege

[LD : este evident că , în această sesiune, Petre Andrei își asumase sloganul opozantului intransigent : să ceară plecarea de la guvernare ! Ardelenii lipsesc și de la această dezbatere
Discuția putea să fie interesantă dacă ... nu ar fi intervenit, iar și iar, iritățile și "ieșirile" politice... care duc pe acești mari intelectuali la insinuări jignitoare , degradante ...

Altfel ... **era acest OETR o instituție de colaborare interministerială sau ...**

un nou pas al MSR de a-și asuma atribuții directe de guvernare ?

Și dacă este așa ... **cine va deveni colaborator al MSR , Angelescu sau Petre Andrei ?**

Petre Andrei / 28 apr.'34

▫ **Conflictul dintre generații**

▫ **Generația nouă = generație tarată , nevrozată**

"Astăzi se pare că trăim într-un conflict de generații .

Generația nouă , ale cărei manifestări ne îngrijorează uneori, pare mult deosebită de noi,

și îmi permit să spun " de noi " , pentru că vorbesc de generația căreia îi aparțin eu.

Deosebire de vârstă așa de mare , nu este , între generația mea și cea de acum,

și totuși cineva poate avea impresia că sunt două lumi deosebite ."

[-----]

Petre Andrei / 28 apr.'34

▫ **Legea OETR**

" D-lor deputați, **acest proiect de lege, ca tendință generală,**

nu poate nimeni să-l respingă ; el este pornit dintr-o justă îngrijorare .

(**aplauze la majoritate**) Dar îmi permiteți să manifest și **oarecari îndoeli .**

În primul rând, constat că se înființează un Oficiu de educație a tineretului român,

un Oficiu general. **Vă întreb însă : în acest caz, nu se dă oarecum un fel de certificat de incapacitate pentru Ministerul Educației Naționale ?**

ce rost mai are atunci Ministerul Educației Naționale ? [-----]

Eu concep Ministerul Instrucțiunii Publice ,
ca **un adevărat minister al educației naționale** ;
dar dacă el nu este în stare să-și îndeplinească o misiune și se creează un alt minister, să
o spuneți precis, specificând că **Ministerul Instrucțiunii Publice**
devine o anexă a acestui Oficiu nou, care se înființează acum. [-----]
" **Deși** suntem de acord cu **ideea generală a necesității întăririi și supravegherii cât**
mai vigilente a educațiunii, care trebuie să pornească din toate părțile
- și societățile particulare trebuie supravegheate ! - **deși suntem de acord cu această idee,**
noi credem că inițiativa trebuie să pornească de la Ministerul Educațiunii
Naționale, și să se execute prin organele pe care le are la dispoziție.
Nu putem fi însă mulțumiți de ideea unui supra guvern care să aibă în subordinea sa
toate ministerele și ale cărui atribuțiuni și însărcinări se vor prevedea numai în Regulament .
Eu sunt convins , **de altminteri** , că **și d-nii colegi din majoritate** , care vor vota acest proiect
de lege, **o vor vota cu inimă îndoielnică și cu convingerea că abdic la drepturile lor.** "
(aplauze la PNȚ)
PCAndrei / 28 apr.'34

6.c) **dr.C.Angelescu** (ministru)

" D-lor deputați, v-am adus în discuțiune acest proiect de lege , pentru înființarea
unui **Oficiu de educație a tineretului român** , din punct de vedere **moral și național**.
[-----]
" Ei bine, ce facem noi ? Venim cu acest proiect de lege, care are **două scopuri** :
să organizeze educația tineretului , să-l pregătească din p.d.v. **moral, național și fizic**.
-ACCuza : Și creștin .
-C.Angelescu : **Și creștin**, cum foarte corect spune dl Cuza .
Dar și **să coordoneze și să controleze aceste societăți de sport răslețe** .
OETR este condus de un **Comitet Central** - format din **prim-ministru, ministr. Educației,**
ministr. Apărării . **ceastă reformă a fost înscrisă în programul PNL** . [-----]
C.Angelescu / 28 apr.'34

▣ Regele și OETR

[LD : deci PNȚ și PNL erau pe aceeași poziție.
Se pare că acest fapt a fost criticat de iunianiști sau ....]
Am fost criticați pentru că **Consiliul** a fost pus **sub președinția MSRegelui** .
Apoi bine, d-lor, tocmai dvs veniți să protestați ?! Dar dvs ați făcut același lucru :
dl Gusti a venit cu **"Fundatiile regale"** și a prevăzut în lege ca MSR este președintele și
conducătorul Fundațiilor Regale.
-PCAndrei : Să restabilim un fapt . Este f. ușor să combați pe cineva că a spus
lucruri pe care nu le-a spus .
-Vlad Dimitriu (PRȚ- iunian) Dle ministru , ați repetat și dvs greșala PNȚ .
Sunteți pe linia continuității .
-Teodor Iacobescu (PNȚ , ex-lupist)) **Fundațiile sunt una, Oficiul este alta ...**
-dr.C.Angelescu : D-lor s-a prevăzut **președinția MSRegelui** , pentru ca
această instituție să nu mai fie supusă fluctuanțelor politice . (aplauze la majorități)
La fel ca și legea pe care o va aduce dl ministru al Apărării Naționale [premilităria]
ca să nu mai fie supusă influențelor partidelor politice ,
am pus-o sub scutul MSRegelui. " [-----]
dr.Angelescu / 28 apr.'34

6.d) **ACCuza** (LANC) / 27 apr.'34

▣ OETR

▫ **Instituție deasupra partidelor .**

[LD : ACCuza nu pierde ocazia unei tirade antipartidiste .

Din acest p.d.v, poate aici stă secretul menținerii lui în viața parlamentară :
a încurajat totdeauna veleitățile lui Carol al II-lea]

" Deși într-o discuție prea grăbită pentru un obiect atât de important precum este obiectul prezentei legi, am crezut de datoriu să vii la această tribună și din partea LANC să aduc respectuosul nostru omagiu Majestății Sale Regelui (aplauze unanime) și, în același timp, vii felicitări d-lui ministru al Instrucțiunii (aplauze la majoritate) și dvs , majoritatea , care vă pregătiți să votați această lege cu așa însuflețire .

" Voi să rețin o declarație a d-lui ministru , cu deosebire interesantă .

D-sa a venit și a spus că această lege are drept scop să scoată educația tineretului de sub înrâurirea partidelor politice.

Este cea mai desăvârșită satisfacție pe care mi-o dați mie , care de 40 de ani combat partidele. "

-dr.C.Angelescu : Dta nu ai partid ? (ilaritate)

-ACCuza : " Nu d-lor, Liga nu este partid .În statutul nostru noi am declarat în art. 1 că Liga nu este partid, nu voește să fie partid și nici nu va fi niciodată partid , ci este o frăție a tuturor Românilor care se unesc

pentru realizarea unui program de apărare națională .Iată ce este Liga.

Dacă am fi partid, dvs, cu bunele dvs. intenții, nu ați putea colabora împreună cu Liga ca să rezolvați anumite probleme care interesează nația românească , în gradul cel mai înalt, și pe care partidele - trebuie să o recunoaștem astăzi - **le-au compromis adeseori definitiv**,

după cum vine să recunoască și dl ministru al Instrucțiunii.

-dr.C.Angelescu: Eu nu am recunoscut această lucră .

-ACCuza : Bine înțeles, " unele partide" .

-dr.Angelescu : " **Politica să nu se amestece , pentru că politica și nu partidele au compromis totul"**

-ACCuza : Nu vreau să pun în contradicție pe dl ministru cu partidul său, și cu principiile guvernării de partid.Liga va veni și va guverna ,

Atunci veți vedea care este deosebirea între o guvernare de partid

și o guvernare a Ligii. Și în ziua când noi vom guverna , noi vom apela la toți dintre dvs , care sunteți cu bunăvoință și cu bune intenții - și nu mă îndoiesc de aceasta -**să lucrăm împreună pentru această țară și această națiune la realizarea unui program precis pe care partidele nu-l pot realiza , pentru că sunt partide.**

ACCuza / 28 apr.'34

Legea OETR

7.) Legea pregătirii premilitare , 28 apr.'34

G-ral N. Uică (ministru Apărării) , **Pompiliu Bădeanu** (raportor)

a) **CCGiurăscu** (PNL-g)   b.) **PCAndrei** (PNT)

c) **Pamfil Șeicaru** ("Curentul")   d.) **M.Plătăreanu** (PNL)

(DAD , MO 50, șed. de sâmbătă , 28 apr.'34 , p. 2638- 2643)

7.a) **PCAndrei** (PNT)

/ **Critica procedurii parlamentare** : excesul de legiferare ; legi vagi , negândite /

/ Legea de organizare a Ministerului de Apărare și **premilităria** /

/ Necesitatea **scurtării serviciului militar ptr. țărani** , condiționate de școlarizare /

/ Educația tineretului .Modele : **Komsomol - Balila - tineretul hitlerist** /

polemică cu ACCuza pe tema "modelelor"

/ Specific ptr. situația României : **accent pe educație spirituală** ;

puțină ed. fizică ; **rezervă ptr. premilitărie** (la sate și universități)

/ Baza tehnică , finanțarea /

/ Premilităria - concluzii : **da , la sate (condiționat) ; cât mai puțină la uiversități**
PCAndrei / 28 apr.'34

▣ Educația tineretului .

▣ Modele : Komsomol, Balila, Tineretul hitlerist

▣ Spiritualitate - muncă - forță fizică

[LD : de fapt ... este un gând legat mai mult de legea OETR ... sau o **tardivă remarcă** inspirată de discursul lui **ACCuza** ... sau o **improvizație** pe marginea unei legi nestudiate ... sau o **idee opozantă spiritului militar**... Altfel , interesantă .

Printre altele, o anume percepție a **educației komsomoliste , hitleriste sau fasciste**]

"Din proiectul de lege , **nu văd modalitățile** în care se vor organiza **serviciile acestea de educație premilitară și pentru universități** , și-mi exprim o temere .

" Dle ministru, nu știu dacă **dvs sunteți n curent cu ceea ce se petrece în Universități**, în genere . **Noi, în vremea de astăzi , avem nevoie de mai multă spiritualitate .**

Cine vrea să dea o anumită înfățișare unei epoci și unei țări,

trebuie să o stăpânească din punct de vedere spiritual.

De aceea îmi exprim temerea că numai educația fizică

nu va putea realiza scopul urmărit

" Este , desigur , **nevoie de disciplină**, de o organizare a întregii ființi, a tineretului nostru, **ca să nu se producă mișcări periculoase pentru viața statului.**

Vorbea dl ministru al Instrucțiunii despre **organizații similare ale tineretului din străinătate** , de **Balila din Italia** , la care eu voi adăuga **Komsomolul din Rusia Sovietică** și **Tineretul Hitlerist din Germania.**

Aveam intențiunea să iau cuvântul contra proiectului dvs , din cauza acestei temeri ,

ca nu cumva spiritualitatea , care trebuie să domine,

să fie înăbușită din cauza excesului în direcția educației fizice.

" Nu avem nevoie **numai de boxeri** și de oameni **rezistenți fizicește**

avem nevoie de minți luminate , care să stăpânească prin spiritualitatea lor

și să dea directive de cugetare în țara aceasta .

" Dvs, dle ministru al armatei , **vă dați seama** , mai bine decât oricare altul, că **lupta cu sufletul , în contra gazelor otrăvitoare și în contra mitralierelor , nu face două parale.** Trebuie desigur, **să fim pregătiți sufletește , dar să avem** , în același timp, **material de luptă la îndemână cu care să putem rezista .**

Aveam această temere , ca spiritualitatea să nu sufere .

Nu este mai puțin adevărat însă că **am fost zdruncinat și vă mărturisesc îndoiala** care mi s-a strecurat în suflet - **de Petka Roikov .**

" Acesta este un **personaj** dintr-un roman al lui **Ehrenburg** ,

care vorbește despre tot ceea ce face ca **muncă inspirată de un ideal .**

tineretul acesta organizat în Komsomol din Rusia .

Acești tineri se duc , **defrișează păduri și terenuri** care păreau inaccesibile,

ei sunt **gata să sesacrifice** , pentru **idealul pe care îl au.**

Acolo unde se duce un **tânăr din Komsomol**, populația îl primește

cu **încredere și cu speranță** .Această **putere a idealismului Komsomolului** ,

s-a încetățenit în **convingerea intimă a opiniei publice din Rusia .**

-**prof. ACCuza** : Ne dați Komsomolii ca model ?

-**prof.PCAndrei** : Dle profesor Cuza , **indiferent de ce gândesc ei !**

-**Cuza** : Nu este indiferent , să ni se dea nouă modele delă **aceia care gândesc cum gândesc ei .**

-**Andrei** : Iată unde greșiți....

-**Cuza** : Sau greșiți dvs ! (**ilaritate**)

-**Andrei** : Indiferent de **ideea politică care îi călăuzește ...**

-**Cuza** : Nu este indiferent ! (**ilaritate**) Aici este principiul .

-**Andrei** : De ce vreți să mă duceți pe mine la Vechiul Testament ?

Eu vă las pe dvs acolo, și merg în altă parte. (**ilaritate**)

-Cuza : Eu cu comuniștii nu vreau să am deaface , nici chiar de la această tribună.
De ce să ne citezi Rusia ? Nu poți să ne citezi Italia sau Germania ?

-Pamfil Șeicaru : Chiar în avizul Consiliului Legislativ , se vorbește despre Komsomol , și se arată organizarea lor ca model .

-Andrei : Indiferent de ideea politică pe care o reprezintă, este vorba de **același fel** de organizație. Aceasta este **partea comună** în organizația tineretului atât din **Balila** , cât și din **Komsomol** , sau din **tineretul hitlerist** .

Este aceeași organizație , aproape același sistem de disciplină și educație.

Aceasta m-a făcut să mă gândesc dacă în situația actuală de la noi , nu ar fi nevoie de o altă disciplină , nu numai de disciplină rigidă , militărească , pentru că aceasta ar fi prea puțin când sufletul poate fi dezorganizat .

Și atunci, **opera de educare și de organizare sufletească** ar putea fi dată de această organizare orientată de această organizare **quasi militărească**.

Mă gândesc cum veți face această organizare la universitate , **fără ca să abateți pe studenții noștri de la studii .**

-Pompiliu Băbeanu : Are un caracter mixt această lege.Vă rog să citiți cu atenție.

Nu se ocupă numai de acțiuni fizice și militare .

- **PCAndrei** : Tocmai de acest caracter mixt mă tem.

Un mixtum compositum nu dă niciodată rezultate bune .

Nu e bine ca ca atribuțiunile să se încalce unele pe altele.

Dacă mă voi amesteca în organizarea militărească , unde mă pricep mai puțin , cu siguranță **am să încurc pe specialiști și dacă d-nii care au o altă competență , pentru care am tot respectul , se amestecă în chestiunile de educație sufletească și intelectuală , mă tem de la început că o să se producă încurcătură. "**

[-----]

PCAndrei / 28 apr.'34

▣ **Premilităria - concluzii**

[**LD pe scut, Petre Andrei era de acord cu premilităria la sate ... dar o considera inutilă în universități.]**

" D-le ministru, cred că trebuie să aveți grijă ca educația premilitară să nu împiedice **funcționarea institutelor superioare de cultură ,**

așa cum sunt școlile superioare țărănești [LD ???]

Noi am făcut câteva astfel de școli de acest fel ,

pentru ca tinerii de la 19 -21 ani să le frecventeze .

Să îmbinați educația premilitară cu activitatea acestor școli superioare țărănești ,

iar pentru universități să lăsați spiritualitatea pură să se dezvolte cât mai mult ,

să împietăți cât mai puțin prin aceste activități , pentru a nu distrage de la ocupațiile serioase **pe studenți** , căci ne trebuie mai întâi **capete sănătoase și luminate**, mai cu seamă

în timpurile acestea. **Acolo să vă amestecați cât mai puțin, d-le ministru "** (**aplauze la PNȚ**)

Petre Andrei / 28 apr.'34